

**Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola**

6300 Kalocsa, Szent István király u. 16-22.

Iktatási szám:

Esztergom: 90124-A / 1356-1 / 2026

Kalocsa:

**Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola**

6300 Kalocsa, Szent István utca 16-22.

S Z A K M A I P R O G R A M

1. számú szakmai egység

2. számú szakmai egység

2 0 2 6

TARTALOMJEGYZÉK

A költségvetési szerv bemutatása

1. számú szakmai egység programja

- I. A gyermekotthon feladata, a pedagógiai tevékenység sajátossága
 - II. Az ellátás igénybevételének módja, a gyermekek befogadása
 - 1. A beutalás rendje
 - 2. A gyermekotthonba történő befogadás
 - 3. Csoportba helyezés
 - III. A nevelési rendszer megvalósítása a tevékenységi formákon keresztül
 - 1. A szakmai egység pedagógiai, nevelési tevékenysége
 - 2. Speciális ellátások, terápiák
 - IV. Magatartásformálást segítő motivációs rendszer - Egyéni értékelési rendszer
 - 1. Értékelési rendszer
 - 2. Engedély nélküli eltávazások
 - 3. Személyes szabadság korlátozása, nevelési felügyelet
 - V. Felelősi rendszer, a gyermekek érdekvédelme
 - 1. Gyermekönkormányzat
 - 2. Érdekképviselői fórum
 - 3. Gyermekjogi képviselő
 - VI. Kapcsolattartás
 - VII. Társadalmi adaptáció, elbocsátás az otthonból
 - VIII. Szakmai együttműködés, jogvédelem
 - 1. Belső szakmai fórumok, továbbképzés
 - 2. A gyermekotthon kapcsolatrendszere
 - 3. A személyes gondoskodást végző személyek jogi védelme
- Zárszó

2. számú szakmai egység programja

- I. A gyermekotthon feladata, a pedagógiai tevékenység sajátossága
- II. Az ellátás igénybevételének módja, a gyermekek befogadása
 - 1. A beutalás rendje
 - 2. A gyermekotthonba történő befogadás
 - 3. Csoportba helyezés
- III. A nevelési rendszer megvalósítása a tevékenységi formákon keresztül
 - 1. A szakmai egység pedagógiai, nevelési tevékenysége
 - 2. Speciális ellátások, terápiák
- IV. Magatartásformálást segítő motivációs rendszer - Egyéni értékelési rendszer
 - 1. Értékelési rendszer
 - 2. Engedély nélküli eltávazások
 - 3. Személyes szabadság korlátozása, nevelési felügyelet
- V. Felelősi rendszer, a gyermekek érdekvédelme
 - 1. Gyermekönkormányzat
 - 2. Érdekképviselői fórum
 - 3. Gyermekjogi képviselő

- VI. Kapcsolattartás
 - VII. Társadalmi adaptáció, elbocsátás az otthonból
 - VIII. Szakmai együttműködés, jogvédelem
 - 1. Belső szakmai fórumok, továbbképzés
 - 2. A gyermekotthon kapcsolatrendszere
 - 3. A személyes gondoskodást végző személyek jogi védelme
- Zárszó

Mellékletek mindkét szakmai egységre vonatkozóan

- 1. Házi rend, napirend
- 2. Látogatás rendje
- 3. Követelményrendszer
- 4. Nyilatkozat tájékoztatás megtörténtéről befogadáskor
- 5. Megállapodás utógondozói ellátásról

A költségvetési szerv bemutatása

Név: **Esztergomi Központi Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola**

Rövidített név: **Esztergomi Központi Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola**

Székhelye: **2500 Esztergom Budai Nagy Antal utca 28.**

Illetékessége: **országos**

Irányító szerve: **Szociális és Családügyi Minisztérium (1011 Budapest, Dísz tér 1-2.)**

Fenntartó és középírányító szerv:
Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
(1132 Budapest Visegrádi u. 49.)

Alaptevékenységet ellátó önálló szervezeti egységek megnevezése és feladata:

Székhely: **Esztergomi Központi Speciális Gyermekotthoni Központ, Általános Iskola és Szakiskola** (továbbiakban Esztergomi Gyermekotthon)
engedélyezett férőhelyszám: 64 fő leánygyermek

Telephely: **Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola**
(továbbiakban Kalocsai Gyermekotthon)
engedélyezett férőhelyszám: 64 fő fiúgyermek

Telephely: **Zalaegerszegi Központi Speciális Gyermekotthon**
(továbbiakban Zalaegerszegi Gyermekotthon)
engedélyezett férőhelyszám: 40 fő fiúgyermek

Az önálló szervezeti egységek feladata a költségvetési szerv Alapító Okiratában előírt gyermekvédelmi és köznevelési feladatok ellátása.

Az ellátás igénybevételének módja: A gyermek védelme súlyos sérült személyiségállapota, antiszociális magatartása miatt az ellátás önkéntes igénybe vételével nem biztosított, ezért a törvény hatályánál fogva (Gyvt. 31. §.) az ellátás igénybevétele kötelező valamennyi önálló szervezeti egységben.

Az alaptevékenységek ellátásának jogszabályi háttere:

A gyermekvédelem feladatai tekintetében:

- 1997 évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban Gyvt.),
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban NM rendelet),
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) korm. rendelet,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet,
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv.
- 2/2018. (I.18.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról
- 2020.évi V. törvény az emberkereskedelem áldozatainak kizsákmányolása elleni fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról

A köznevelés feladatai tekintetében:

- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről (továbbiakban Nkt),
- 229/2012. (VIII. 28.) korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.

A gazdálkodás, üzemeltetés, foglalkoztatás feladatai tekintetében:

- államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Áht.),
- 368/2011. (XII. 31.) korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (továbbiakban Ávr.),
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban Kjt.),
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény,
- a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet.

Az önálló szervezeti egységek a jogszabályok előírásainak betartásával a helyi sajátosságok és lehetőségek figyelembe vételével határozzák meg saját szakmai programjukat, amelyek egységben a költségvetési szerv szakmai alapidokumentuma. Fenntartói jóváhagyásra történő felterjesztése az intézményvezető hatásköre.

Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola

I. SZÁMÚ SZAKMAI EGYSÉG

SZAKMAI PROGRAMJA

I. A gyermekotthon feladata, a pedagógiai tevékenység sajátossága

A gondozó-nevelő munka alapfeladata:

Gyermekotthonunkban – az Alapító Okirat szerint – a férőhelyek száma 64 fő.

Az I. számú szakmai egységben 32 fő fiúgyermek elhelyezését, gondozását - nevelését biztosítjuk.

A gyermekotthon központi fenntartású speciális gyermekotthon, ahol a gyermekvédelmi szakellátás keretében a nevelésbe vett súlyos pszichés, illetve, disszociális tüneteket mutató, pszichoaktív szerekkel küzdő, szerzett immunhiányos tünetegyüttesben megbetegedett, illetve emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált , vagy kettős szükségletű 12. életévét- kivételesen indokolt esetben 10. életévét-betöltött fiúgyermekek részére biztosít speciális, valamint különleges és speciális ellátást együttesen, akiknek gondozási helyéül a gyámhivatal az Országos Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján a központi speciális gyermekotthont jelölte meg.

A speciális ellátás keretében a gyermek állapotához, szükségleteihez igazodó terápiát nyújt gyermekotthonunk.

A gyermekotthon feladatkörébe tartozik a neveltekről való gondoskodás, szocializáció, reszocializáció, habilitáció és rehabilitáció, amelynek végső célja a társadalomba történő sikeres beilleszkedésük,(re)integrációjuk segítése.

További feladat az otthonban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőttek általános iskolai nevelése, oktatása, valamint szakmai előkészítésük, szakképzésük biztosítása, az életkori sajátosságoknak megfelelő szociális készségek kialakítása.

Nagy gondot kell fordítani erkölcsi és esztétikai nevelésükre, az érzelmi intelligencia kialakítására, fejlesztésére, az érzelmi – akarati sérülések korrekciójára.

Pedagógiai egységek:

Intézményünk fő pedagógiai egységei: a két szakmai egység és a belső iskola. A három egység állandó és folyamatos kapcsolatban áll egymással, így biztosítva gyermekeink személyiségfejlesztését.

Ebben az egységben valósul meg a hármas funkciójú speciális pedagógiai tevékenység, mely

- a tanulási zavarok, nehézségek, ismeretbeli lemaradások kompenzáló fejlesztéséből,
- a hibás, téves viszonyulási – és értékrendszerek, a társas kapcsolatok korrigáló neveléséből,
- a társadalomba történő beilleszkedést segítő szocializációs, reszocializációs tartalmú nevelésből tevődik össze.

Ehhez az összetett pedagógiai feladathoz rendeljük azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, amelyek biztosítják, hogy a nevelési folyamatok tartalma és rendszere folyamatosan és tervszerűen szolgálja a fejlesztési célokat, így segítve a gyermek állapotához és szükségleteihez igazodó terápiás ráhatásokat.

A speciális nevelés-gondozás, ellátás legfontosabb elemei a fokozatosság, a következetesség, az egyéni különbségek figyelembe vétele, a célok pontos meghatározása, egyéni szükségletekhez igazodó terápiák, sikerélmény és biztonság nyújtása, konfliktuskezelési

technikák elsajátítása, az aktuális személyiségállapot és az életkori sajátosságok figyelembe vétele, bizalom. A nevelésnek nagy hangsúlyt kell fordítani az aktivitásra és tevékenykedtetésre.

II. Az ellátás igénybevételének módja, a gyermekek befogadása

1. A beutalás rendje

1.1. Ha a gyermekvédelmi gyám a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését tartja indokoltnak, javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének megváltoztatására.

Ezután a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat a gyámhivatal megkeresésére beszerzi a szükséges szakmai véleményeket (Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság, Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság).

Gyermekotthonunk az Országos Szakértői Bizottság szakvéleménye és a gyámhivatal határozata alapján fogadja be a gyermeket. Az országos szakértői bizottság annak a nevelésbe vett gyermeknek az elhelyezését javasolhatja, aki olyan különleges szakértelmet igénylő terápiára szorul, amelyet lakóhelyén, gondozási helyén nem tudnak biztosítani a számára, illetve akinek kiemelése eddigi környezetéből - a saját érdekében - feltétlenül indokolt. Az OGYSZB a gyermek elhelyezésére vonatkozó javaslatáról és az elhelyezés javasolt időpontjáról értesíti a gyermekotthont.

A gyámhivatal az OGYSZB szakmai véleménye birtokában a szakszolgálat által összehívott elhelyezési értekezlet javaslatának figyelembevételével határoz a gondozási hely kijelöléséről, megváltoztatásáról.

A gondozási helyet megváltoztató gyámhivatali határozat után a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a fiatal otthonunkba történő beszállításáról.

1.2. Az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek - legfeljebb 60 napra -, a rendőrség általános védelmi intézkedése alapján befogadható az OGYSZB véleménye hiányában is. A gyámhivatal a rendőrség általános védelmi intézkedéssel kapcsolatos értesítése alapján dönt a gyermek gondozási helyéről.

Intézményünk folyamatosan tájékoztatja az OGYSZB-t a megüresedett férőhelyekről. Ha nincs üres férőhely, akkor a gyermekotthon várakozó listára helyezi a szakértői bizottság által elhelyezni kívánt gyermeket. Férőhely szabaddá válása esetén haladéktalanul tájékoztatjuk az illetékes gyámhivatalt.

A központi speciális gyermekotthonban a nevelésbe vett gyermek teljes körű ellátásának időtartama ugyanazon a gondozási helyen nem haladhatja meg a két évet, kivéve

- *a gyermek terápiájának, a tanítási évnél vagy a gyermek képzésben való részvételének a befejezésére tekintettel, legfeljebb egy évvel meghaladhatja a két évet, vagy*
- *a speciális szükséglet fennállásáig meghosszabbodhat.*

2. A gyermekotthonba történő befogadás

2.1. A gondozási hely megváltoztatását elrendelő határozat alapján a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a nevelésbe vett gyermek intézményünkbe történő kíséréséről.

A gyermekvédelmi gyám biztosítja a gyermekkel kapcsolatos legszükségesebb dokumentumok átadását.

- a gondozási hely megváltoztatásáról szóló jogerős határozatot

- a nevelésbe vételi határozatot
- egyéni elhelyezési tervet
- az eddig keletkezett pedagógiai és pszichológiai jellemzéseket
- iskolai dokumentációkat
- egészségügyi szakvéleményeket, dokumentációkat
- a gyermek személyes okmányait.

2.2.A rendőrség „Általános Védelmi Intézkedés” keretén belül az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermeket ideiglenes befogadásra intézményünkbe szállíthatja.

A növekedékügy a befogadott gyermeket nyilvántartásba veszi, személyi anyagát névvel és törzsszámmal ellátott dossziéba rendezi.

A gyermekotthon vezetője írásban tájékoztatja a szülőt (hozzátartozót), az illetékes család- és gyermekjóléti központot a gyermek befogadásáról, a kapcsolattartás módjairól és rendjéről.

Az új gondozott gyermekek megismerése a befogadással megkezdődik, megtörténik a szükséges egészségügyi szűrések, tájékozódó jellegű vizsgálatok elvégzése, felmérése, a gyermekek megfigyelése és megismerése, a gyógypedagógiai – pszichológiai mérések és személyiségállapotuk feltérképezése.

Az egészségügyi dolgozó a befogadásról értesíti az intézmény orvosait, tájékoztatja őket állapotáról, egészségügyi anamnéziséről.

Megtervezésre kerül az állapothoz és szükségletehez igazodó terápiás folyamat is.

Fontos, hogy minél gyorsabban és minél mélyebben megismerjük a gondozottat, problémáit, szükségleteit. Feltérképezésre kerül családi háttérük és kapcsolataik is. Megismerik az itteni követelményeket, belső szabályzatokat (Házirend, Napirend, Kimenő szabályzat, stb.). Elkészül az újonnan érkezett gyermekek egyéni gondozási-nevelési terve. Befogadáskor tanulmányozzuk az OGYSZB által leírt szakvéleményeket, az eddigi pedagógiai jellemzéseket, iratanyagokat.

3. Csoportba helyezés

A gyermek csoportba történő helyezéséről elhelyezési egyeztetésen döntünk. Az egyeztetést követően, a gyermekotthon-vezető dönt, lebonyolításáról a kijelölt csoport nevelője gondoskodik. A vezető tünet figyelembe vételével történik a fiatal csoportba helyezése.

A szakmai egységeket problémaprofilok szerint alakítottuk ki, a törvény előírásoknak megfelelően. I. számú szakmai egységünkben disszociális tüneteket mutató gyermekek, fiatalok ellátását biztosítjuk. A gyermekek elhelyezése 4 csoportban 8-8 fős létszámmal történik.

A gondozott a gyermekotthoni elhelyezés időtartama alatt a kiválasztott csoportban marad, de pszichológusi javaslatra vagy a gyermek indokolt kérésére sor kerülhet más csoportba való áthelyezésére.

III. A nevelési rendszer megvalósítása a tevékenységi formákon keresztül

A gyermekotthon belső életének rendjét a gyermek, fiatal jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a Házirend tartalmazza.

A gyermekek napi életének és feladataik végzésének rendjét a Napirend határozza meg.

1. A szakmai egység pedagógiai, nevelési tevékenysége

Az I. számú szakmai egységben 4 csoport működik, melyek létszáma 8-8 fő. Egy csoportban legfeljebb kettő fő kettős szükségletű gyermek helyezhető el. A szakmai egységben disszociális tüneteket mutató fiúgyermekek teljes körű ellátása történik. Az egyes csoportokban a törvényi előírásoknak megfelelően 6 fő szakember (2 fő nevelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens, 3 fő gyermekfelügyelő) látja el a gondozási-nevelési feladatokat.

A csoportok munkája tervezett rend szerint történik. A szakmai véleményekben foglalt előzmények figyelembe vétele és a bekerült fiatal személyiségének helyi felmérése az egyéni fejlesztések kiindulópontja. Ezeknek megfelelően történik a fejlesztés irányának, módszereinek és az egyéni terápiáknak a megtervezése és folyamatos nyomon követése, ami az egyéni gondozási-nevelési tervben kerül dokumentálásra. A célok és feladatok egyénre szabottan, az egyéni szükségletek figyelembe vételével kerülnek kidolgozásra. Az adatlap lehetővé teszi a gondozási – nevelési, fejlesztési feladatok tervezését és minél hatékonyabb végrehajtását. A tervezet az elhelyezési terv célkitűzéseinek megfelelően készül, a gyermek gyámjának és szüleinek bevonásával.

A csoportvezető nevelő *éves munkatervben* dolgozza ki a csoport nevelési beszélgetéseinek témáit és programjait, terápiáit, amelyek igazodnak a gyerekek személyiségállapotához, szükségleteihez, szocializációs szintjéhez.

A gondozási egységekben heti terveket is készítenek, melyben megtervezik a napi tevékenységeket, főként a szabadidő minél hasznosabb eltöltését. Ezek a programok ösztönzik a gondozottakat a kreativitásra, a praktikus ismeretek gyakorlására, a szocializációs hátrányok csökkentésére, lehetőséget biztosítanak a tehetséggondozásra is. Igazodnak a csoportban lévő gyermekek igényeihez, életkorához, individuális szükségleteihez, képességeihez, érdeklődéséhez.

I. számú szakmai egység által alkalmazott terápiák súlyos disszociális fiatalok körében

1.Szocioterápia

- rajz és művészet terápia
- kreatív terápia
- tánc terápia
- színjátás
- mozgásterápiák

2.Pszichoterápiák (egyéni, és csoportos)

- pszichoedukációs terápia
- szupportív terápia
- viselkedés terápia
- egészséges életmód fejlesztése (mentálhigiéné)
- relaxációs és stresszkezelő terápia
- önismeret, konfliktuskezelés. érzelmi intelligencia fejlesztése, kommunikáció fejlesztése (csoportban).

3.Kaland és élményterápia végzése egy évtizedes szakmai tapasztalat alapján

4.Gyógyszeres terápia

5.Tematikus terápia a gyermekotthon élete, kultúrája, működése és szabályrendszere, szempontjából, fontos témák feldolgozása.

6.Terápiás munkavégzés személyiségvonások, és kompetenciák fejlesztése céljából,

7.Hitélet

A szakmai egységben folyó pedagógiai munkában a közösségi nevelés és az egyéni fejlesztések is kiemelkedő szerepet kapnak. A közösségi nevelés intézményi szinten és csoportkeretek között valósul meg.

Elemi a csoportos beszélgetések, intézményi és csoportkirándulások, sportprogramok, nemzeti, vallási ünnepekről történő megemlékezések.

Kiemelt nevelési feladat az **önkiszolgáló képesség kialakítása**, melynek végeredménye a teljes önellátás, önálló életvitel elsajátítása, mely szokásrendszerként rögződik. Ide tartozik a közvetlen környezet tisztán és rendben tartása, az egyéni és csoport élettér otthonosabbá tétele, a személyi higiéné, a kultúrált öltözködés. Minden gyermek kiveszi részét lakóterük takarításából és csinosításából, s lehetőség van ruházatuk saját tisztítására is. Ezen tevékenységek gyakorlása elősegíti a **családi életre történő felkészítést**. Fontos feladat az apaszerepre való felkészítés, a gyermekneveléssel kapcsolatos felvilágosítás, ismeretnyújtás.

Az önkiszolgáló tevékenység a gyermek fizikai munkára nevelésének alapozó fázisa is egyben, mely felkészíti az önálló életvitelre is. A gondozási egységekben minden gyermeknek van saját feladata, amit naponta teljesít (pl. takarítás terén).

A csoportokban folyamatosan tartanak nevelési beszélgetéseket, csoportmegbeszéléseket, értékeléseket, amit a csoportvezető nevelő előre megtervez az éves munkaprogramban. Ezen foglalkozások fő céljai az ismeretterjesztés, a családi és felnőtt életre történő felkészítés, az értelmi, erkölcsi, érzelmi nevelés, a mentálhigiénés fejlesztés, főként az egészségtelen életmód, a helytelen szexuális viselkedés, a káros szenvedélyek korrekciója.

A beszélgetések elősegítik a személyiség helyes irányú fejlődését, az érzelmi – akarat jellemzők erősödését és a normakövető magatartás kialakítását.

Ezek a tevékenységek általában preventív szemléletűek, bűnmegelőzési célokat is szolgálnak.

A szakmai egységekben **történik** a gyermekek iskolai munkára való felkészítése. Itt írják meg a házi feladatokat, készülnek a másnapi órára.

Biztosítjuk tantárgyi korrepetálásukat a képességek és az egyéni adottságok figyelembevételével, segítjük ismereteik elmélyítését, fejlesztjük az önálló tanulásra való készségeket.

Ebben a tevékenységben nyújt támogatást intézményi könyvtárunk, mely biztosítja a szükséges könyveket, folyóiratokat, egyéb információs anyagokat. A könyvtár DVD filmek vetítésével, ismeretterjesztő és klasszikus videofilmek kölcsönzésével és megtekintésével külső kulturális programok szervezésével segíti a gyerekek fejlesztését.

Nagy gondot fordítunk gondozottaink **erkölcsi nevelésére**, mely magában foglalja értékorientációjuk fejlesztését, az emberszeretetre, a kölcsönös tiszteletre, a harmonikus együttes tevékenység gyakorlatára nevelést.

A morális fejlesztés során a jó viselkedést erősítjük, a rosszat gyengítjük, megszüntetjük. Nem elég megismerni az erkölcsi normákat, hanem annak igazi átélése, a vele kapcsolatos

helyes érzelmek és ennek nyomán létrejött cselekvés alkotja együttesen a morális élet alapját.

Az erkölcsi nevelés ismeretnyújtást, tevékenykedtetést és folyamatos értékelést – korrekciót – foglal magában. A cél az önálló autonóm személyiség kialakítása, melynek feltétele, hogy a gyermek képes legyen magát kontrollálni, ura legyen saját érzelmeinek, gondolkodásának és viselkedésének.

Mentálhigiénés célú foglalkozások keretében az egészségtelen életmód, a káros szenvedélyek, a helytelen szexuális viselkedés ártértékelésére kerül sor. A könnyebb megértést szemléltető eszközök, audiovizuális anyagok segítik. Külső szakemberek meghívásával színesítjük ezeket a programokat.

Fejlesztjük a gyermekek önismeretét, **önértékelését és önbizalmát**. Az önnevelés alapja a pontos önismeret. Ezen képességek kialakítása főként közösségben történik, itt kötődnek a barátságok, melyek egyik célja az önismeret. Önmaguk jó és rossz tulajdonságainak (hiányosságainak, fejlesztendő területeinek) pontos, valós ismerete alapja reális önképük kialakításának.

Az önnevelés során a gondozottak tudatosan formálják önmaguk egész személyiségét. Fontos egymás komolyan vétele, kölcsönös tisztelete és elfogadása. Akinek több az önbizalma és kellő az önismerete, az a kudarccokat is jobban viseli.

Gyermekeink számára lényeges a siker, az elismerés. Intézményünkbe kerülésük előtt sok kudarcot éltek meg, háttérbe szorultak. A megbélyegzést, a kirekesztődést, a társadalom velük szembeni negatív szemléletét csak az általuk produkált teljesítménnyel lehet megváltoztatni. Ebben nyújt segítséget a sportban, a különböző kulturális rendezvényeken, tánc - és zenei vetélkedőn történő sikeres szereplés, részvétel.

Gondozottainknál az **érzelmi szükségletek kielégítetlensége** olyan érzelmi katasztrófa, mely a személyiségfejlődést alacsonyabb szinten rögzíti. A kielégítetlen érzelmi szükségleteik düh, harag formájában szocializálatlan magatartásformák kialakulásához vezetnek, melyek az évek során tovább romlanak.

Érzelmi nevelésük során a cél az egészséges érzelmvilág kialakítása, melyhez kell a felnőttek részéről szeretet, biztonság és elfogadás nyújtása.

Megtanítjuk őket az érzelmek kezelésére, mely képesség birtokában képesek lesznek jobb frusztráció-tűrésre és haragkezelésre, jobb stressz kezelésre, kevesebb verbális agressziót vétenek és önértékelésük pozitívabb lesz.

Önismereti csoportfoglalkozásokon megismerik saját érzelmeiket és azok kifejezését, valamint kompetenssé válnak érzelmi-indulati életük kezelésében. A sportfoglalkozásokon levezetik a bennük felgyülemlett feszültséget. Pszichológusaink vezetésével egyéni és csoportos relaxációs programon vesznek részt, melyek oldják a feszültséget és a stresszt. A helyes konfliktuskezelést bemutató, elsajátító foglalkozások szintén az egészséges érzelmvilág kialakítását segítik elő.

A csoportkeretek feloldásával **intézményi szintű programok** is megvalósításra kerülnek, melyek elősegítik a gyermekek közösségbe történő beilleszkedését. Megtapasztalják a valahová tartozás és az elfogadás érzését a közös cselekvések, rituálék által.

Az eseményeken való fellépések, szereplések sikerélményhez juttatják a gondozottakat.

Az intézményi rendezvényeket az éves munkaterv tartalmazza: játékos és szellemi vetélkedők, télapó, karácsony, farsang megünneplése, sportrendezvények, nemzeti ünnepekről történő megemlékezés. Ősszel és tavasszal erdei iskola, májusban gyermeknap kerül megrendezésre. Évente egyszer – általában ősszel – egy történelmi emlékhelyet keresünk fel.

Évente többször színház – és mozi látogatás színesíti a programokat. Rendszeresek az uszodalátogatások és a kerékpártúrák is.

A nyári szünetben szervezett táborok, kirándulások segítik a gyerekek mélyebb megismerését és a felnőtt – gondozott kapcsolatok erősödését. Ilyenek a Szelidi-tavi, a dunai és kiskunmajsai kirándulások, Balaton parti üdülések.

Folyamatosan ápoljuk és bővítjük külső kapcsolatainkat. Városi sport-és kulturális rendezvényeken veszünk részt. A társintézetek által szervezett kulturális- és sport rendezvények, a FICE országos programok állandó szereplői gyermekeink.

Kialakításra került gyermekotthonunkban a „Katicabogár teaház”. Többféle finom teát lehet fogyasztani, a gyermekeink találkozhatnak városi barátaikkal, barátnőikkel. A kapcsolatok ápolásának, kommunikációs lehetőségek, szórakozás helyszíne a teaház gondozottaink számára. Volt már itt hastánc bemutató, zenés koncert is.

A szabadidő szervezett eltöltése segíti a személyiségfejlesztést, hozzájárul a különböző képességek, készségek kialakulásához, a rendkívüli adottságok felszínre hozásához, s alapfeltétele, hogy pozitív élményeket, sikereket nyújtson, önkéntes legyen.

A szervezett szabadidős programokhoz tartoznak az iskolai szakkörök, egyes terápiás, mentálhigiénés, egészségfejlesztési foglalkozások.

Szakköreink bizonyos terápiás szükségletet is tükröznek, törekednek a speciális nevelési szükségletek és ismeretek, hiányok pótlására, s a felzárkóztatásra.

2. Speciális ellátások, terápiák

- Terápiás tevékenység

Terápiás programunk a gondozottak rosszul értelmezett és kódolt eszközrendszerének az újrakódolására, segítségnyújtásra, mások által elfogadott normák kialakítására, énkép korrekcióra, célok és az önmegvalósítás kialakítására fókuszálnak. A nevelés akkor ér célta, ha a változtatáshoz megajánlott alternatívák nem kötelezőek, önmagunk találjuk meg a legmegfelelőbbet a visszajelzések alapján, ezek pedig belsővé válnak.

A terápiás beavatkozás főbb szempontjai:

- az oki kezelés elsődlegessége,
- a családi és a szocio-kulturális hatások figyelembevétele,
- a gondozott saját erőforrásainak ésszerű hasznosítása,
- ha lehetséges, a család bevonása a terápiába.

A terápiás beavatkozásokkal szembeni követelmények:

- a gyermek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő szocializációs szint elérésének segítése,
- felkészítés a társadalmilag elvárt, elfogadott életformára, foglalkoztatásra,
- viselkedési, magatartási korrekció, kontrollfunkciók erősítése,
- konfliktuskezelési technikák tanítása,
- tartsa tiszteletben a gyermeki jogokat,
- kapcsolódjon a gyermekotthoni nevelési programokhoz, a csoportok életéhez,
- egyéni és közösségi szinten is próbáljanak hatni,
- megküzdési stratégiák kialakulásának támogatása.

A terápiás kezelések eredményes alkalmazása esetén kialakul egy elfogadott norma- és értékrendszer, mely egyben kialakítja a feladattudatot is, örömtelivé és hasznossá teszi a

munkát. Mozgósítja a személyiség kreatív erőit, élménycentrikus, az individualizáció kibontakozását szolgálja.

Speciális gyermekotthonunk segítő szakemberinek bevonásával az egyéni szükségleteknek megfelelően a következő terápiás és személyiségfejlesztő szolgáltatásokat nyújtja a gyermekek számára:

a.) Szocioterápia

A szocioterápiás programok közé a barkács, a rajz, a zenélés, a tánc, a színjátszás és a sportfoglalkozások tartoznak. Ezen beavatkozások legfőbb célja a képességek, készségek fejlesztése és felszínre hozása. A személyiség kibontakozását és differenciálódását, valamint a társas interakciók dinamizálását szolgálják.

Rajz-képzőművészet, kreatív foglalkozások: Cél a belső, lelki tartalmak nonverbális kifejezése, gondolataik, érzéseik megrajzolása és megfestése.

Barkács műhely: Használati tárgyak, díszek készítése, mely örömet szerez, fejleszti a motoros képességeket, saját célra és ajándéknak készülnek az alkotások.

Zene: Megnyitja a kommunikációs csatornákat, s érzelmeket tár fel, formája a hangszeres muzsikálás, a csoportos zenélésnek kohéziós ereje van, örömet szerez, s így felismeri saját értékeit, s ezáltal elfogadja másokét is.

Tánc: Kifejezi az érzelmeket, fejleszti a mozgáskoordinációt, a társas kapcsolatok hatására létrejön az együttes öröm, roma táncok, rep, break, rock and roll.

Színjátszás: A foglalkozások során a gyermekek átélhetnek egy önmaguktól eltérő szerepet, elvonatkozathatnak saját maguktól. A szereptanulás egyik eszköze.

A szocioterápiás foglalkozások éves munkatervek szerint működnek, a munkaterveket a vezetőik állítják össze.

b.) Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztő tevékenység

Az ellátás során figyelemmel kísérjük gyermekeink egészségi állapotát, valamint a már kialakult problémáik esetén biztosítjuk szakorvosi vizsgálatukat, esetleges kórházi ellátásukat. A szolgáltatást két ápolónőnk koordinálja házi gyermekorvosunk felügyeletével.

Minden hónapban megméri a gondozottak vérnyomását, testsúlyát, magasságát, kikérdezik aktuális állapotukról, ellenőrzik érzékszerveik, mozgásszerveik működését. Az eredményeket dokumentálják (ambuláns napló, személyi kártyák). Biztosítják a rendszeresen gyógyszert szedő gyermekek napi ellátását a szakorvos által előírtak szerint.

Az egészségfejlesztő foglalkozások során elsősorban az egészségtelen életmód, a káros szenvedélyek, a helytelen szexuális viselkedés átértékelésére kerül sor. A programok lebonyolításához többféle szemléltető eszköz, audiovizuális anyag áll rendelkezésre, a foglalkozások külső meghívott szakemberek közreműködésével színesítettek (dohányzásról történő leszoktató előadások, a helyes szexuális viselkedés elsajátítását segítő rendezvények).

c.) Pszichológiai ellátás, pszichoterápia

Intézményünk két főállású pszichológussal rendelkezik. Ők végzik a terápiás ellátást, mely csoportos és egyéni foglalkozásokon történik. Jellemző tekintve szupportív (segítő, támogató) és edukációs terápiát alkalmaznak.

A terápiás tervek elkészítésekor már jelentős információval rendelkeznek a gyermekekről: az OGYSZB diagnosztikai anyagai, a befogadó csoport tapasztalatai, s a pszichológusok saját diagnosztikája.

Pszichés tüneteket mutatók esetében elsősorban szupportív terápiát alkalmaznak, melyre akkor kerül sor, ha a gondozott állapota stabilizálódott. A disszociális, antiszociális tüneteket mutatók, szerekkel visszaélők esetében többnyire edukációs terápiát terveznek.

Kezdetben egyéni kezelés a jellemző, később igyekeznek a csoportos formára áttérni. A terápiás ellátás alkalmazását segíti az otthoncsoportok differenciálása.

A pszichoterápia egyik eszköze a feltáró beszélgetés, mely a befogadást követő időszakban megtörténik. Célja a bizalom megteremtése, a gyermek feszültségének csökkentése. Ezeken a beszélgetéseken feltérképezhetők a személyiségfejlődés eddigi sérülései, a gondozott aktuális személyiségállapota.

További eszközök a gondolatársításon alapuló elemzés, a feszültségcsökkentés, és a relaxáció (ellazulás) különböző módjainak elsajátíttatása, ilyen pl. az autogén tréning is. Fontos szerepet kap a játék, a szerepjátszás, a rajzoltatás. A szupportív segítség egyik eszköze a segítő beszélgetés.

- Pszichoterápia

A pszichoterápiák alapfeltételei a megértés, a belátás, a támogatás, a megnyugtató, meleg és bizalomteljes interperszonális (személyközi) kapcsolat.

A pszichoterápiák egyéni, vagy csoportos formában zajlanak. Egyéni jellegű a viselkedésterápia, és a krízisintervenció, csoportos jellegű a konfliktuskezelő és a kommunikációs terápia.

Az egyéni viselkedésterápia lényege, hogy bizonyos fennálló reakciómódokat feltárja, korrigálja, illetve új készségeket, reagálási formákat alakítsa ki és ezeket elsajátítsa.

A krízisintervenció jellemzői az azonnaliság, a probléma centrikusság az egyensúly megteremtése. Célja a hasonló esetek jövőbeni előfordulásának hatékonyabb kezelése. A segítő szakember aktív, támogató, nem konfrontáló. Eszközei: én-erősítő beavatkozások, tanácsadás, érzelmek kifejezésének újrafogalmazása.

Pszichológusaink nagy gondot fordítanak egyéni és csoportos konfliktuskezelési foglalkozások megtartására. Cél a konfliktusok vereség- és erőszakmentes megoldási módjainak megismerése és elsajátítása.

- Önismereti csoportfoglalkozások

Kiscsoportos foglalkozásokon megismerkednek gondozottaink a hibás norma-és értékrendszer és a bizonytalan, téves, irreális énkép, önismeret, korrigálásával. Sort kerítenek a pozitív önkontroll elsajátítására, melyben megismerik a késleltetés képességét, technikáját, megtanulják, hogy képesek legyenek uralkodni alapvető késztetéseiken. A csoportos foglalkozásokon megtanulják az egymásra való odafigyelést és elfogadást, a másik és a saját maguk személyének tiszteletben tartását, mivel önmagukról és társaikról hiteles, torzítatlan képet kapnak.

Cél és feladat az önismeret, az énkép fejlesztése és a harmonikus, autonóm személyiség kialakítása. Az önismeret alapját képezi a hatékony érzélem-felismerésnek és – kifejezésnek, az érzelmi-indulati életük kezelésében történő kompetenssé válásnak, konfliktuskezelésnek, a szociális készségek elsajátításának, azaz a megfelelő szintű szocializációs folyamatnak.

Az önismereti foglalkozások elvárt követelményei, hogy a részt vevők megismerjék reális énképüket, ismerjék fel érzelmeiket, legyenek tisztában saját intellektuális képességeikkel, sajátítsanak el hatékony agressziókezelési módokat.

- Drogprevenációs csoport

Olyan kiscsoportos foglalkozások, melyek tartásába az intézmény pszichológusain, nevelőin kívül külsős szakembereket, civileket is bevonunk. A csoportmunka célja a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószeres fogyasztásának egészségromboló hatásaira,

negatív következményeire, a szerhasználatból járó kriminalizálódás veszélyeire való figyelem felhívás, valamint az elkerülési, leszokási alternatívák megismertetése.

- Meseterápia

A mese nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából, mivel annak segítségével gazdagodik fantáziája, szókincse, a mese szereplőivel azonosulva átélhet különböző helyzeteket, feloldhatja a benne felgyűlt feszültséget. Másrészt az életről tanítanak, érzelmi kapaszkodókat nyújtanak és segítik a személyiség fejlődését.

Gyermekotthonunkban egyéni és kiscsoportos formában zajnak ezen terápiás foglalkozások. A munkaforma kiválasztásánál a részt vevő gyermekek aktuális személyiségállapotát, érzelmi viszonyait veszi alapul a foglalkozást vezető munkatárs.

- Pszichodiagnosztika

Leggyakrabban alkalmazott módszerek.

1. Explorációs módszerek, megfigyelések, tünetbecslő skálák, kérdőívek alkalmazása. (pl. szorongás, agresszió, én-kép, önismeret, depresszió, alkalmazkodás, motiváció, szökési hajlam, szociális érettség, viselkedés, vizsgálatok)

2. Teljesítményteszt: Raven-IQ vizsgálat, MAWI teszt, MAWGYI-R- IQ teszt, Woodcock Johnson teszt, Bender-próba.

3. Személyiségteszt: rajzteszt (fa-rajz, családrajz), Szondi teszt, C.A.T. teszt, PFT teszt, „Világ játék” teszt, CBCLH teszt.

d.) Élmény- és kalandterápia

A kalandterápia olyan pszichoterápiás modalitás, amely a kaland-tapasztalások és aktivitások hozadékát kombinálja, egyben csoportmódszer, mely alkothat önálló terápiás formát, de alkalmazható más terápiás folyamatokban modulként is. Metodikája alapján önismereti tréning, stressz-és feszültség kezelés és élménypedagógia. Módszere lehet az ismeretszerzésnek, a személyiségfejlesztésnek, a szociális és társadalmi beilleszkedésnek, az önismeret és én-kép fejlesztésének.

Gyermekotthonunkban pszichoaktív szerekekkel küzdők és disszociális tüneteket mutató gondozottak alkotják a kalandterápiás csoportot. Minden év szeptemberében indul a program a kiválasztott gyermekek és fiatalok tájékoztatásával (14 fő). Ezt követi intézményi pszichológusunk vezetésével a részt vevők pszichológiai felkészítése és különböző tesztekkel történő megmérése. Megbeszélésre kerül a csoportszabályok és a feltételek (mikor kerülhet valaki kizárássra, stb.) tisztázása. Minden évben ugyanaz a csoport jelszava, mottója: „Egy mindenkiért, mindenki egyért”.

Ezt követi a fizikai erőnlét kialakítása és fejlesztése tornatermünkben és kondiszbánknban, valamint sportpályánkon.

Gondozottaink a kalandterápiás csoport keretein belül „Pusztalimpia” elnevezésű vetélkedőn mérik össze tudásukat és felkészültségüket társintézmények gyermekeivel és fiataljaival. A programokat hétvégi hegyi túrák, kirándulások, paintballozások, egy kalandpark felkeresése és egyéb közös programok színesítik. A terápiás program végeztével (június) újabb kérdőívek, tesztek kitöltésével mérjük fel, milyen pozitív változások következtek be gondozottainknál.

e.) Gyógypedagógiai ellátás

Gyermekotthonunkban négy gyógypedagógus dolgozik, kettő az otthon részleg, kettő pedig a belső iskola állományában áll.

A gyógypedagógusok feladatai: fejlesztő célú foglalkoztatás, tanulási zavarok, problémák kezelése, készségfejlesztés, konfliktuskezelés, mozgásfejlesztés, rehabilitáció, személyiségfejlesztés. *A gyógypedagógiai fejlesztés, nevelés célja a minél harmonikusabb fejlődés, illetve a társadalmi beilleszkedés elősegítése, mely átfogja a személyiség egészét: szomatikus, emocionális és szociális síkon.* A tanulási zavarok terápiájának célcsoportja a gondozottak azon csoportja, akik mentális képességeik tekintetében eltérő fejlődést mutatnak, társulási sérüléseik, részképesség zavarai miatt fejlesztést, megsegítést igényelnek.

A terápia elsődleges célja az információ-feldolgozó rendszer fejlesztése, mely alapját képezi a megismerő funkciók működésének.

Módszerei: tanulási zavarok korai felismerése, kezelése, diszlexia, diszkalkulia kezelése.

Rekreációs szolgáltatások

Intézményünkben a gondozott gyermekek és fiatalok megtanulják, milyen fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása a fáradtság, az érzelmi megterhelések, a testi és szellemi erők kimerülése után. A folytonos stressz kimeríti a testet és a lelket.

A rekreációs tevékenységet a jól megtervezett és szervezett intézményi szabadidős programok, külső sport és művelődési programok, aktivitást igénylő foglalkozások – mozgásterápia: asztalitenisz, kosárlabda és sportkör, kondi-, színház és mozi látogatások valamint az intézményi szintű rendezvények.

Rekreációs szolgáltatásaink gondozottaink részére szabadon választhatók, a lényeg, hogy minden egyes gyermek vegyen részt ilyen programokon. Szakembereink segítséget nyújtanak a gyermekeinknek abban, hogy melyik vagy milyen jellegű foglalkozást válasszanak. Gyermekeink is kezdeményezhetnek rekreációs programokat a gyermekönkormányzat keretei között.

f.) Terápiás munkavégzés

A speciális gondozásban-nevelésben fontos szerep jut a munkavégzés elsajátításának, gyakorlásnak, a munkára nevelésnek, a fizikai aktivitásnak, tevékenységnek.

Gondozottaink részt vesznek sportpályánk és szabadidőparkunk karbantartásában, gyermekotthonunk, csoportjaink tisztántartásában, takarításában. Több neveltünk a nyári szünetek idején társadalmi felajánlás keretében a városban segít többféle munkálatok végzésében (téli tüzelő bepakolása, gyümölcszedés). Önkéntes munkaként a települési kutya-menhelyre járnak gyermekeink, melynek során ellátási, takarítási feladatokat végeznek.

Intézményi sportpályánk egy részén növénytermesztést és állattartást végzünk. A megtermelt növények a központi konyhánk által feldolgozásra kerülnek, melyet az étkezések során neveltjeink elfogyasztanak. A kialakított ólakban birkák, csirkék nevelése történik. A „Vesd bele Magad” program kertében gyermekeink részt vesznek a magok elültetésében, gondozásában, művelésében, valamint betakarításában.

A különböző terápiás munkavégzések segítik gondozottaink önálló életre történő felkészülését, a fizikai és a mezőgazdasági munka megismerését és elsajátítását, a fizikai aktivitás megszokását és megkedvelését. Szorosan kapcsolódik a gyermekotthoni nevelési programokhoz, fejleszti személyiségüket és motoros képességeiket.

g.) Hitélet

A lelki egészség megőrzését segíti az intézményi hitélet. Ennek színhelye a gyermekotthon kápolnája. Hetente két alkalommal foglalkozások zajlanak a Kalocsán egyházi szolgálatot teljesítő atya közreműködésével.

A hitéleti oktatás keretében bűnmegelőzési foglalkozások is zajlanak, melynek résztvevői rendőrök, büntető ügyészek és bírók, fogházőrök, elítéltek. A gondozottakkal a bűnmegelőzést célzó témákat, eseteket, egyéni problémákat is megtárgyalják, megvitatják, azokra megoldást találnak.

Vallásos gyermekeink számára vasárnaponként lehetőség van intézményi lelkipásztorunk templomában istentiszteleten (misén) részt venni.

Évente több gondozottunk megkeresztelkedik és bérházasodik.

Minden év júniusában egy kirándulás zárja az adott évi hitéleti foglalkozásokat.

IV. Magatartásformálást segítő motivációs rendszer - Egyéni értékelési rendszer

Az intézményünkben nevelkedő gyermekeink jellemzője a kialakulatlan, vagy negatív, hibás érték- és normarendszer. Reszocializációs tevékenységünk elsődleges feladata egy új, társadalmilag elfogadott értékorientáció megismertetése, kialakítása. Célunk, hogy segítsük a kezdeti külső kontrolltól a belsővé válásig, az önszabályozó funkciók kialakítása felé történő fejlesztést.

Fiataljaink magatartásának formálását, ösztönzését különböző motivációs eszközökkel, lehetőségekkel támogatjuk. Egyik legfontosabb ezek közül a gyermekkel foglalkozó felnőtt személyisége, aki pozitív érzelmi kapcsolat kialakításával jelentős motiváló erő.

1. Értékelési rendszer

A gyerekek magatartását, önkiszolgáló tevékenységét, tanulmányi és egyéb munkavégzését, a napi- és házirend betartását folyamatosan értékeljük az egyéni értékelési rendszer keretében. Az értékelés stabil viszonyítási keretet jelent a gyermekek mindennapi életében. A neveltek helyes, pozitív megnyilvánulásait, viselkedését elismerjük, megerősítjük. A jutalom – a csoport és a felnőttek elismerése – az egyik legerősebb motiváló erőt jelenti. Az elmarasztalással nem a gyermeket marasztaljuk el, hanem a viselkedését.

A büntetés a jutalmak és egyéb kedvezmények megvonását jelenti.

Minden hónap végén a csoportvezető nevelők, az iskolai pedagógusok a gyermekotthon-vezető, a tagintézmény-vezető és a szakmai vezetők koordinálása mellett közösen megbeszélik minden egyes gyermekünk havi teljesítményét a Pedagógiai Tanácsülés keretében, majd elfogadják, hogy a gyermek melyik fokozatba kerül az adott hónapban.

Az egyéni értékelési rendszer alapján történnek a csoport – és osztályértékelések.

Az értékelési rendszer fokozatai és a hozzárendelt kedvezmények és lehetőségek:

Belépő (Megismerő) Fokozat

A befogadott gyermek legalább 1 hónap időtartamig tekinthető belépő fokozatúnak (a Pedagógiai Tanács következő üléséig).

- a gyermekotthoni és az iskolai házirendek, egyéb belső szabályzatok, magatartási szabályok megismerése és betartása,
- a gyermek feltétel nélküli elfogadása, előítéletektől mentesség, tolerancia, a kölcsönös bizalom kialakítása,
- a direkt nevelői eljárások a meghatározóak, a fiatal napirendjét, foglalkoztatásuk szinte teljes terjedelmét nevelőik határozzák meg,

- terápiás foglalkozásokon való részvétel,

Fő feladat: a gyermek személyiségének, kapcsolatrendszerének megismerése.

A fokozat követelményeinek teljesítése alapján a gyermek kezdő-, alapozó-, vagy haladó fokozatba kerül.

Kezdő fokozat

Az alapkövetelményeket be nem tartó gyermekek, vagy a súlyos fegyelmi vétségek miatt magasabb fokozatból kerülnek visszaminősítésre a kezdő fokozatú fiatalok.

- terápiás foglalkozásokon való részvétel (kivétel: kondi: csökkentett számban, egyéni elbírálás alapján) lehetősége,
- eltávozás csak különösen indokolt esetben, felügyelet mellett engedélyezhető,
- számára csak célzott, felzárkóztatását, terápiáját elősegítő program szervezhető,
- jutalomjellegű intézményen kívüli programon nem vehet részt.

Fő feladat: az alapkövetelmények teljesítése. Köött napirend szerint, állandó nevelői irányítás mellett végezzék tevékenységüket, amelyet folyamatosan (naponta) értékelni kell.

Alapozó fokozat

Az kerül az alapozó fokozatba, aki az egy hónap beilleszkedési időszakban az elvárásoknak megfelel, vagy javul magatartása (viselkedése) és teljesítménye, illetve az a haladó fokozatú gyermek, akinek magatartásában, tanulmányi munkájában, önkiszolgáló tevékenységében visszaesés következett be.

- csoportos kimenőn részt vehet,
- nevelői, felnőtt felügyelettel rendszeresen részt vehet városi programokon,
- terápiás foglalkozásokon részt vehet (sportkör, kondi, egyéni elbírálás alapján),
- az intézményi foglalkozásokon való részvétele még kötelező jellegű,
- szünidőben csak indokolt esetben engedélyezhető számára szabadság.

Fő feladat: az alapkövetelményeknek megfelelő normarendszer megszilárdítása, bővítése. A direkt eljárások dominanciája mellett, már indirekt módszereket is kell alkalmazni.

Haladó fokozat

Haladó fokozatba a részleges önállósághoz szükséges alapvető szociális fejlettségi szintet elért gyermeket lehet helyezni a belépő-, a kezdő-, és az alapozó fokozatból.

- csoportos és egyéni kimenőn, intézményen kívüli programokon rész vehet,
- ebben a fokozatban a direkt és az indirekt pedagógiai módszereket megfelelő arányban kell alkalmazni törekedve az indirekt eljárások túlsúlyára,
- a gyermekotthont családtagjaival (látogatás) egyéni kimenő céljából elhagyhatja,
- szünidőben szabadságra utazhat.

Fő feladat: a már kialakított normarendszer további megszilárdítása, gyengülő kontroll melletti alkalmazása. A gyermek felelősségérzetének és viselkedés szabályozó funkciójának fejlesztése.

Elvárás a haladó fokozatban lévő gyermekkel szemben, hogy a mindennapi életvitelhez szükséges tevékenységeket egyre inkább önellenőrzéssel, felügyelet nélkül végezze.

Amennyiben a haladó fokozatban lévő fiatal a követelményeknek nem felel meg, vagy súlyos vétséget követ el, visszaminősítható alapozó, vagy kezdő fokozatba.

Önálló fokozat

A reális önértékeléssel bíró, a részleges önállósághoz szükséges szociális érettséggel rendelkező gyermeket lehet helyezni a haladó fokozatból.

- egyéni kimenők lehetősége (a hétvége mindkét napján),
- szünidei szabadságra utazhat (hétvégi eltávozás – gyámhivatali határozat),
- látogatások alkalmával családtagjain kívül más személyekkel is egyéni kimenőre mehet.

Fő feladat: a már kialakult normarendszer, a helyes viselkedés további megszilárdítása. Házi rend folyamatos betartása, megszervezi önmaga szabadidős tevékenységét, aktív részvevője az intézmény közösségi életének.

Ha a fokozat követelményeinek nem felel meg, vagy súlyos fegyelmi vétséget követ el, visszасorolható alacsonyabb fokozatba.

A szakmai egységek felnőtt kollektívája és a belső iskola pedagógusai minden gondozatról egyéni értékelő lapot vezetnek heti bontásban és havi összesítésben. Ezek alapján történik a havi elbírálás.

A rendszer lényege, hogy az értékelések által neveltjeink jól átlátható fokozatokba kerülnek besorolásra, így normakövető viselkedésük, magatartásuk alapján olyan fejlesztési utat járnak végig, melynek minden egyes szakasza egy magasabb fejlődési szintet feltételez.

A magasabb fokozatba való előrelépés a fiatal egyéni fejlődésétől, norma elsajátító folyamatának ütemétől függ. A felsőbb fokozatba került gyermeket, ha nem felel meg a magasabb követelménynek (súlyos vétséget követ el, visszaesik teljesítménye, magatartása), visszahelyezzük a megelőző vagy alacsonyabb kedvezményekkel rendelkező szintre. Az értékelési rendszer magát a fiatalt is aktívan bevonja a fejlődési folyamatba azáltal, hogy szorosan teljesítményhez köti gyermekotthoni életének minőségét és annak valamennyi meghatározóját.

Fontos eleme az értékelési rendszernek a fokozatosság, mely segíteni kívánja a társadalomba történő sikeres visszailleszkedést. A fokozatosság eszközének fő értéke a gyermekek tervszerű fejlesztése, hatékony személyiségformálása.

Az értékelési rendszer gyermekotthoni szintű egységes megvalósításához a fokozatoknak megfelelő követelmények kerültek meghatározásra. Ez a követelményrendszer segíti az egységesebb pedagógiai munkánkat, azonban nagy felelősséget helyez a pedagógusokra azáltal, hogy a követelményeket minden esetben a gyermek aktuális személyiségállapotához, életkorához kell igazítani. Lényeges, hogy az elvárások elfogadhatóak és teljesíthetőek legyenek, valamint egyértelmű és határozott módon kell ezeket közvetíteni a fiatalok felé.

Az értékelési fokozatok rendszere csoporton belül valósul meg. Mintegy motiváló erőként jelenhet meg a közösségen belül, mivel a magasabb fokozatban lévő fiatalok pozitív példája az alacsonyabb fokozatban lévő társaik számára ösztönző erő lehet. Másrészt kialakul a csoportban egy aktív mag (magasabb fokozatban lévő gyermekek), melyre a feladatok megvalósítása során támaszkodhatunk.

Jutalmazás

A kitűnő magatartásért, a tanulásban vagy munkában elért eredményért jutalomban részesülnek gyermekeink, fiataljaink..

a.) csoportos jutalmazás:

- csoport előtt – dicséret, oklevél,
- tárgyjutalom, pénzjutalom,
- kirándulás, táborozás,

b.) egyéni jutalmazás:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret: osztályfőnöki, nevelői, gyermekotthon-vezetői,
- oklevél,
- tárgyjutalom,
- jutalomzsebpénz,
- jutalom sport, kulturális rendezvény látogatása.

Felelősségre vonás

A kötelességét nem teljesítő, a házi- és napirendet többször vagy súlyosan megszegő gyermeket, a kötelességszegés arányában felelősségre vonjuk.

a) Írásbeli figyelmeztetést adhat

- csoportvezető
- osztályfőnök
- szakmai vezető
- tagiskola-vezető

b) írásbeli megrovást adhat

- gyermekotthonvezető

Az írásbeli figyelmeztetés illetve megrovás fokozatban visszasorolással jár.

Az egyéni jutalmazásra különböző sport és tanulmányi versenyeken vagy kulturális programokon történő kiváló, sikeres szereplés esetén kerül sor. Ugyanilyen teljesítmények, sikerek miatt - csak csapatban - történő elismerés a csoportos jutalmazás.

Aki szóbeli vagy írásbeli dicséretben, tárgy- és pénzjutalomban részesül az egy szintet fellép az értékelési rendszer szintjei között a következő elbírálás alkalmával.

Sport- és kulturális rendezvény látogatása, jutalom kirándulás, táborozás az értékelési szintek, rendszer alapján történik.

Ehhez legalább az Alapozó fokozatba kell tartozni.

2. Engedély nélküli eltávozás

A gyermekotthonban elhelyezett neveltek életében előfordulhatnak engedély nélküli eltávozások. Egyik fő feladatunk, hogy ezeket az eseményeket megelőzzük, olyan szabadidős programokat, foglalkozásokat, terápiákat kínálunk fel gyermekeinknek, melyek segítségével személyiségfejlesztésük mellett biztosítjuk folyamatos intézményben történő tartózkodásukat.

Ehhez elengedhetetlen gyermekeinkkel, fiataljainkkal való szoros kapcsolat, együttműködés, bizalom és biztonság nyújtása, valamint az állandó információcsere, a belső szabályok egységes betartása.

Engedély nélküli eltávozás előfordulásakor a gyermekotthon-vezetővel, vagy az ügyeletes vezetővel egyeztetve történik a gyermek felkutatása. A 14 éven aluli gyermekkorú gyermek esetén haladéktalanul, egyébiránt 24 órán belül kezdeményezzük a fiatal országos körözését a helyi rendőri szerveknél. Haladéktalanul értesítjük az engedély nélküli eltávozásról az illetékes gyermekvédelmi gyámat. A gyermek vagy fiatal keresésében együttműködünk a gyermekvédelmi gyámmal, a családdal, a szülőkkel, rendőri szervekkel.

A gyermek felkutatása esetén a gyermekotthon gondoskodik a gyermek azonnali visszaszállításáról. Az engedély nélküli eltávozást követően a gyermeket meghallgatjuk. Ezen belül feltárjuk a szökés körülményeit, okát, a közben történeteket, ami jegyzőkönyvben kerül rögzítésre.

3. Személyes szabadság korlátozása, nevelési felügyelet

Személyes szabadság korlátozása

Ha a speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek ellátása a nevelt együttműködési problémája miatt nem kezdhető meg vagy megszakad egészségi, vagy pszichés állapota következtében, saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít, és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével hárítható el, a gyermekotthon vezetője a gyermeket személyes szabadságában korlátozhatja. A gondozott a gyermekotthon területét nem hagyhatja el, illetve köteles a vezető által kijelölt helyiségben tartózkodni. A korlátozás a 48 órát nem haladhatja meg.

Amennyiben a személyes szabadság korlátozása során a speciális gyermekotthon vezetője a gyermek tartózkodási helyeként a biztonsági elkülönítőt jelöli ki, ez esetben egyidejűleg intézkedni kell a nevelésbe vett gyermek haladéktalan orvosi vizsgálatáról. A biztonsági elkülönítőben az orvos által szükségesnek tartott ideig, de legfeljebb 24 óráig tartózkodhat. Amennyiben a nevelésbe vett gyermek magatartása ezt követően sem rendeződik, kezelését fekvőbeteg-ellátó intézményben kell folytatni, majd az állapot megszűnése után szükséges a speciális ellátást biztosító intézményben nevelési felügyelet alá vonása a terápia megkezdésének idejére.

A speciális gyermekotthon vezetője a személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről, valamint annak okáról, módjáról és időtartamáról tájékoztatja a gondozott gyermeket, valamint biztosítja, hogy a gyermekjogi képviselő és a gyermekvédelmi gyám a gyermekkel találkozhasson, ügyében tájékozódjon.

A személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről a gyermekotthon vezetője haladéktalanul, de legkésőbb 36 órán belül értesíti a gyermekvédelmi gyámat, a gyermekjogi képviselőt, a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságot és az illetékes gyámhatóságot.

A gyermek szabadságjogainak korlátozása egy olyan strukturált és kontrollált nevelési eszköz, amelyet használva a gondozott ismételten képessé válik alkalmazkodni az intézményben folyó terápiás munkához.

Amennyiben a személyes szabadság korlátozása 48 órát meghaladóan is indokolt, a gyermekotthon vezetője kezdeményezi a nevelési felügyelet elrendelését. Erről tájékoztatja a fentebb megnevezett szerveket és az érintett fiataalt. A nevelési felügyelet időtartama a 2 hónapot nem haladhatja meg, elrendelése gyámhivatali jogkör.

A személyes szabadság korlátozásának eljárásrendjét belső szabályzat fogalmazza meg.

V. Felelősi rendszer, a gyermekek érdekvédelme

A felelősi rendszer a csoport élet szervezésének egyik eszköze.

Célja, hogy elősegítse a gyermekek szocializációját, egyben alkalmassá tegye őket a különböző csoport színtereken való együttműködésre.

Ennek során a gyermeknek alkalmazkodnia kell a felnőttökhöz, társakhoz, normákhoz, szabályokhoz, feladatok elvégzésére kell képesnek lennie. Módja van az alá- fölérendelt szerepek, helyzetek gyakorlására.

Otthonunkban a csoportok az ott dolgozó felnőttek és a közösség döntése alapján alakítják ki saját felelősi rendszerüket.

A felelősi rendszer az egyes csoportokban sajátos, a többi csoporttól, közösségtől eltérő lehet.

Az iskolában az osztályfőnök és az osztály tagjainak együttes megállapodásával szerveződik a felelősi rendszer.

1. Gyermeönkormányzat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a gyermeknek joga, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan érdekei képviselőjére gyermeönkormányzat létrehozását kezdeményezze.

A gyermeönkormányzat a gondozottak érdekképviselőjét látja el a gyermekotthon egészét érintő kérdések tárgyában, amelyek nevelésük, oktatásuk, a gyermeki jogok és köteleességek betartásával és gyakorlásával függnek össze.

Célja az önérvényesítés, az érdekvérvényesítés. Biztosítani kell, hogy a gyermek e jogokkal legyen képes élni az intézményes nevelés során. Az érdekvérvényesítésben a gyermeki jogok és köteleességek érvényre juttatásában a jól működő gyermeönkormányzat segíti a gyermekotthon vezetőinek és pedagógusainak munkáját.

A gyermeönkormányzat az intézmény része, tevékenysége szervesen beépül az otthon munkarendjébe.

Intézményünkben a gyermeönkormányzat munkáját az e feladattal megbízott pedagógus elnök segíti. Szervezi és irányítja a választásokat, koordináló szerepet lát el az önkormányzat és a gyermekotthon vezetője között. Mozgósítja az önkormányzat tagjait, feladatokkal bízva meg az intézmény kulturális, sport és szabadidős tevékenységeinek szervezésében és lebonyolításában. Éves munkaterv alapján dolgoznak.

A gyermeönkormányzat tagjait minden év szeptember elején választják meg gyermekeink. Először a szakmai egységekben a gyermekek megválasztják a képviselőjüket, majd a delegált tagok (7 fő) alakuló összejövételükön megszavazzák a gyermeönkormányzat vezetőjét és tisztségviselőit. A megalakulást követően havonta üléseznek, melyekről jegyzőkönyvet készítenek. A felmerült kérdéseket, javaslatokat, észrevételeket szóban vagy írásban továbbítják a gyermekotthon vezetőjének.

Minden olyan intézkedés, döntés alkalmával, mely érinti gondozottainkat, a gyermekotthon vezetője tájékoztatja a gyermeönkormányzat vezetőjét.

Érdekképviselő

A gyermekotthon vezetője hetente hétfőn és szerdán 14 órától - 15 óráig fogadó órát tart, mely keretében gyermekeink felkereshetik egyéni panaszaikkal, kéréseikkel.

A gyermekek szülője, törvényes képviselője telefonon, levélben vagy személyesen közölheti, megbeszélheti panaszait, kifogásait, észrevételeit, javaslatait gyermekével kapcsolatban a gyermekotthon igazgatójával, szakmai vezetőjével és az iskolavezetővel. A felmerült panasz azonnal kivizsgálásra kerül, az ügy megoldásáról szóban vagy levélben kapnak az érintettek tájékoztatást.

2. Érdekképviselői fórum

Gyermekotthonunkban létre hoztuk a törvény által előírt érdekképviselői fórumot, mely az intézményi jogviszonyban állók és az ellátottak jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv. A fórum a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik.

A gyermek, a gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a gyermekotthon vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumnál panasszal élhetnek az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a 136/A.§. szerinti iratbetekintés megtagadása esetén, vagy a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

A gyermekotthon vezetője, illetve az érdekképviselői fórum köteles a panaszt kivizsgálni és tizenöt napon belül tájékoztatást adni az orvoslás lehetséges módjairól. Ha ez nem történik meg, vagy az intézkedés nem elégséges, úgy a panaszt indítványozó az intézmény fenntartójához, az illetékes gyermekjogi képviselőhöz fordulhat jogorvoslatért.

A Fórum feladatai

- a gyermekotthon vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A Fórum tagjai

- a gyermekönkormányzat képviselői, a fiatal felnőttek képviselői,
- az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői,
- az intézmény dolgozóinak képviselője,
- az intézményfenntartó képviselője.

A gyermekotthonunkban működő Fórumba a gyermekek, fiatal felnőttek két tagot választhatnak (szakmai egységenként 1-1 fő), az intézmény közalkalmazottai önmaguk közül egy képviselőt, a gondozott gyermekeink törvényes képviselői egy tagot választhatnak. A fenntartó egyedi döntéssel delegálja tagját.

A tagot a választásra jogosultak visszahívhatják, amennyiben a Fórum ülésein, munkájában rendszeresen nem vesz részt, illetve ha az őt megválasztók érdekeit nem megfelelően képviseli. A visszahívásra a választásra vonatkozó szabályok irányadóak.

3. Gyermekjogi képviselő

A gyermeki jogok érvényesítésének érdekében intézményünk gondoskodik arról, hogy a gyermekek számára a befogadáskor megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve,

telefonszáma, valamint fogadóóráinak helye és időpontja. A folyamatos elérhetőség érdekében a gyermekotthon mindhárom emeletén, valamint a csoportok nappali helyiségeiben kifüggesztésre került a gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége.

Biztosítjuk a képviselő számára, hogy betekinthesse az iratokba, tájékozódhasson a helyszínen, látogatása során négy szemközt beszélhessen a gyermekotthon területén belül a gondozottakkal, az érdekképviselői fórum ülésének időpontjáról tudomást szerezhesse. *Az általa írásban tett megkeresésekre, javaslatokra az intézmény 15 napon belül válaszol, a megtett intézkedésekről tájékoztatja a képviselőt.*

A gyermekjogi képviselő havonta személyesen felkeresi intézményünket, tájékozódik az esetlegesen felmerült problémákról, beszélget a gondozottakkal, alkalmanként részt vesz a gyermekönkormányzat ülésein.

Gyermekeink jogait a csoportokban történő nevelési beszélgetések keretében ismerik meg. Évente több alkalommal elmagyarázzák a nevelő kollégák, hogy az egyes jogok mit is jelentenek.

A gyermeki jogok vélt vagy valós megsértése, sérülése esetén gyermekeink a gyermekotthon-vezetőhöz, a szakmai vezetőkhöz, a tagintézmény vezetőjéhez, a nevelőkhöz, pszichológusokhoz, valamint gyámjukhoz és a gyermekjogi képviselőhöz fordulhatnak jogorvoslatért. A gyermeki jogok gyakorlásának lehetőségét a gyermekönkormányzat működése, a gyermekjogi képviselővel történő személyes találkozások biztosítják. Gyermekotthonukban kihelyeztünk egy ún. „panaszládát”, melybe gondozottaink sérelmeiket, észrevételeiket írásban továbbíthatják.

Az adatvédelemmel és adatkezeléssel kapcsolatos törvényi előírásokat gyermekotthonunk szigorúan betartja.

VI. Kapcsolattartás

Speciális gyermekotthonunk a gondozás-nevelés folyamatával párhuzamosan elősegíti a vérszerinti családdal a kapcsolat fenntartását, törekszik a gyermekek, a fiatalok családba történő visszagondozására, illetve a társadalmi integrációra.

Az intézményünkbe került gyermekek családdal történő kapcsolattartását a gyámhivatal szabályozza. A gondozott eltávozására, szabadságra vitelének és meglátogatásának időpontját a gyermekotthon házirendje határozza meg. A hozzátartozó a kapcsolattartás során köteles az ellátást nyújtó intézmény munkatársával a gyermek, a fiatal érdekét szolgáló módon együttműködni és a gyermekotthon házirendjét betartani. A speciális gyermekotthon a kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatja a hozzátartozót a gondozott neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről.

Intézményünk jelzi az illetékes gyámhivatalnak, ha megítélésünk szerint a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, illetve, ha kapcsolattartási jogával a gondozott vagy a gyermekotthon sérelmére visszaél.

A kapcsolattartás formái, módjai

Szabadság: A nevelő javaslata alapján, a gyámhivatal engedélyével. Fajtái: tavaszi, téli, őszi, nyári szabadság. A szabadság időtartamáról a távozást megelőzően tájékoztatást adunk. Az egyedül nem utazó gyermekeinket intézményi gépkocsival visszük a szülőkhöz, rokonokhoz, vagy a társintézményekbe. Vannak olyan szülők, rokonok, vagy gyámok, akik személyesen jönnek el gyerekeikért (időszakos kapcsolattartás).

Eltávozás: A gyermek legalább három hónapja intézményünkben tartózkodik, illetve a nevelő javaslata alapján a gyámhivatal határozata szerint a hétvégét családjánál töltheti (folyamatos kapcsolattartás).

Látogatás: Gyámhivatali szabályozást figyelembe véve, szombaton és ünnepnapokon 8.00-17.00 óra között. Helyiséget biztosítunk a kultúrált találkozásokhoz. Lehetőség van arra, hogy a városba is kimenjenek közösen az egyéni kimenő keretében.

Kedvelt kapcsolattartási forma a levelezés. A gyerekek borítékot és bélyeget is kapnak az intézménytől. A legtöbben telefonálással tartják a kapcsolatot a szülőkkel, rokonokkal, ismerősökkel. A gyermekotthon egy házon belüli nyilvános telefonkészülékkel segíti a kapcsolattartási formát. Gondozottaink egy része rendelkezik saját mobil telefonkészülékkel, így ők a telefonálási időszakban ezen a módon beszélhetnek családjukkal, SMS-ben is kommunikálhatnak. A telefonálási időpontok a Házi rend által szabályozásra kerültek.

Biztosított az interneten keresztül történő kommunikáció is a gondozottaink számára.

Csomagot lehet a gyerekek részére küldeni.

Azok a gondozottak, akik városi barátokkal, barátnőkkel is rendelkeznek, délutánonként a teaházban találkozhatnak, beszélgethetnek.

A kapcsolattartásokról kapcsolattartási naplót vezetünk. Az illetékes nevelő minden alkalommal - személyiségi jogok figyelembevételével - feljegyzést készít a megvalósult kapcsolattartáson tapasztaltakról, a gondozottra gyakorolt hatásáról. A naplóban dokumentálni kell a kapcsolattartás módját, időtartamát, az ott történtek rövid leírását, a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek észrevételeit, véleményét.

Mivel gyermekotthonunk az ország különböző pontjairól fogadja be gondozottainkat, így a nagy távolságok miatt a személyes kapcsolattartások speciális szervezést igényelnek. Legtöbb gyermekünket szülei, hozzátartozói nem látogatják meg, inkább telefonon, levélben tartanak kapcsolatot, valamint a szünetekben gyermekeink mennek haza. Azoknak a családtagoknak, akik meglátogatják gondozottainkat az intézményen belül biztosítunk szálláslehetőséget, hogy találkozhassanak egymással.

A nagyobb távolságok, a tömegközlekedési menetrendek, a hosszabb utazási idő miatt biztosítunk látogatási időt a hétvége mindkét napján és ünnepnapokon is. Hétközben nincs lehetőség a személyes kapcsolattartásra (kivétel rendkívüli esetben), a szoros, strukturált napirend miatt. A hétvégi, ünnepnapos intézményi és csoportos programok megtervezése is alkalmazkodik a látogatók fogadásához. A látogatások időpontja előre egyeztetett, megszervezett.

A látogatók fogadására külön helyiséget biztosítunk. A látogatások alkalmával nevelőink is találkoznak a szülőkkel, hozzátartozókkal.

A gyermekvédelmi gyámokkal történő kapcsolattartás

Gyermekeink gyermekvédelmi gyámjaival intézményünk igyekszik szoros kapcsolatot kiépíteni és fenntartani. A gyermekvédelmi gyámok havonta-kéthavonta meglátogatják gyermekeiket, telefonon érdeklődnek, szoros kapcsolatot tartanak a gyermekkel és gyermekotthonunkkal.

Szükség esetén gyermekeink telefonon fel tudják hívni gyermekvédelmi gyámjukat, megbeszélhetik velük problémáikat, segítséget kaphatnak gondjaik megoldásához.

Az esetleges bírósági tárgyalásokon, rendőrségi kihallgatásokon a gyermekvédelmi gyámok többsége megjelenik, képviseli gyámoltját.

VII. Társadalmi adaptáció, elbocsátás az otthonból

A gyermekotthonba történő felvételtől az elbocsátásig minden pedagógiai tevékenységünk a társadalomba történő eredményes visszahelyezést segíti elő. Célunk, hogy a gyermek minél rövidebb idő elteltével kerüljön vissza családjába. *A gyermekotthoni nevelés ideje alatt feltárjuk a bekerülési okokat, ennek alapján tervezzük meg a személyiségfejlesztés korrekcióját.* Nevelési módszereink segítségével szembesítjük a gondozottat korábbi életmódjával, negatív kapcsolataival, téves szocializációjával.

A gyermekotthonban eltöltött időszak gyermekeink és fiataljaink többségénél stabil erkölcsi szemlélet kialakítását eredményezi, mely megfelelő alapokat biztosít a társadalom normarendszerének elfogadására.

A központi speciális intézményünkben eltöltött két év alatt nem lehet az egész személyiséget megváltoztatni. Azonban ez az időszak megalapozza annak lehetőségét, hogy gyermekeink a helyes normák megismerésével és követésével, az önálló életvezetés elsajátításával, valamint a szocializáltság magasabb szintjének elérésével eredményesebben beilleszkedjenek a társadalomba.

Elbocsátás

Gyermekotthonunkban a nevelésbe vett fiatalok elbocsátása, a beutalási indok megszűnése, a terápia befejezése, a 18. életév betöltése, vagy az utógondozói ellátás megszűnése következtében történik.

Amennyiben a gyermek elbocsátása nem nagykorúsága miatt történik, gyermekotthonunk az OGYSZB bekerülő határozatának alapján a kijelölt időpontban tájékoztatja az illetékes szakszolgálatot a fiatal szakértői bizottsági vizsgálatának szükségességéről.

Az OGYSZB szakmai véleményének kialakításához szükséges dokumentumokat /pszichológusi és nevelői jellemzések/, a bizottságnak a gyermekotthon megküldi és gondoskodunk arról, hogy a gyermek a bizottság előtt vizsgálatra megjelenjen. A szakértői bizottság elküldi elkészített szakvéleményét és javaslatát a gyermekek új gondozási helyére vonatkozóan intézményünknek és az illetékes gyámhivatalnak.

Az OGYSZB gondozási hely megváltoztatását javasló szakvéleményének birtokában a gyámhivatal határoz az új gondozási hely kijelöléséről. A törvényben foglalt időpontok betartása mellett az illetékes gyámhivatal elhelyezési értekezletet hív össze.

A gyermekvédelmi gyám gondoskodik a gyermeknek a gyámhivatali határozatban megjelölt új gondozási helyre történő kíséréséről.

Ha a gyermekotthon vezetője a nevelésbe vett gondozott központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését nem tartja már indokoltnak, javasolhatja az illetékes gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének megváltoztatását, és erről tájékoztatja a gyermekvédelmi gyámot.

Ha a nevelésbe vett gyermeknek intézményünkben történő elhelyezése a speciális szükségleteihez, állapotához igazodó terápia, vagy tanulmányainak befejezése érdekében nagykorúvá válását követően is indokolt, a gyermekotthon vezetője a gyermek nagykorúságának elérése előtt 3 hónappal javaslatot tesz a gyermekvédelmi gyámnak, a gyermek utógondozói ellátására történő felterjesztésére.

Utógondozói ellátás

Intézményünk alapító okiratban is lefektetett feladata a speciális nevelés végrehajtása. Ezt a fő tevékenységet egészíti ki az utógondozói ellátás alkalmazása, olyan esetekben,

amikor a gyermekotthonunkban speciális nevelésben részesült, és 18. életévét betöltött fiatal kéri az ellátást.

Továbbiakban az utógondozói ellátás kérelmezése, engedélyezése, annak végrehajtása, és megszűnése mindenben megfelel a törvényi szabályozásnak. *Az utógondozói ellátást a gyámhivatal rendeli el a fiatal felnőtt kérelme, a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembe vétele és az utógondozói ellátást nyújtó nyilatkozata alapján.*

Szükség esetén teljes körű ellátást biztosítunk azon időszak alatt, amíg létfenntartását önállóan nem tudja biztosítani, köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy felvételét várja szociális bentlakásos intézménybe.

Az ellátást nyújtó és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról a külön jogszabályban meghatározottak szerint írásbeli megállapodást köt.

A gyermekotthon az utógondozói ellátás megkezdéséről értesíti a gyámhivatalt, és kezdeményezik az ellátás megszüntetését, ha a fiatal felnőtt az ellátást nem vette igénybe.

Az utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára a gyermekotthon életvitelszerű tartózkodási lehetőségről gondoskodik és a fiatal felnőtt szükségleteihez, helyzetéhez igazodó ellátást nyújt. Ha a fiatal felnőtt ellátásához zsebpénz biztosítása is szükséges, annak összege nem lehet kevesebb a törvényben meghatározottak mértékénél. Az utógondozói ellátásból adódó napi feladatokat a vezető nevelő végzi, együttműködve az utógondozóval.

Az utógondozó személyét a gyámhivatal által jelöli ki. A vezető nevelő munkaterv alapján foglalkozásokat, és ellenőrzéseket tart. Az ellenőrzésben részt vesz az utógondozó, és a szakmai vezető is. Szükséges mértékig az intézmény vezetője a portást is megbízza az otthonba ki-be lépéssel kapcsolatban ellenőrzési feladattal.

Az utógondozott életét a Háziarend szabályozza.

Postai küldeményét csak leírt meghatalmazás alapján veszi át a gyermekotthonunk dolgozója. Kapcsolattartása a házirendnek megfelelően történik. Az utógondozó figyelemmel kíséri a fiatal lehetséges jogviszonyait. Visszatérően felhívja a figyelmét a nagykorúság jogi következményeire, saját aláírásuk jogi következményeire, a felelősség vállalására. *Cél az önálló életkezdésének, tanulmányai befejezésének, jövője tervezésének, leválásának segítése.*

Ha a fiatal felnőtt a gyermekotthon háziarendjét többször súlyosan megsérti, az intézmény vezetője az utógondozói ellátás megszüntetését javasolja a gyámhivatal felé.

VIII. Szakmai együttműködés, jogvédelem

1. Belső szakmai fórumok, továbbképzés

Gyermekotthonunk szakszemélyzetének csoportonkénti létszámát, képzési előírásait jogszabály határozza meg. Az újonnan alkalmazott dolgozók átmeneti próbaidővel „betanulási” lehetőséget kapnak az adott munkakörben már gyakorlott munkatárs mellett, annak irányításával.

A speciális szükségletű gyermekek ellátásában dolgozó munkatársak esetében előfeltétel, hogy adekvát képesítéssel rendelkezzenek, szociálisan érzékenyek legyenek a gondozottak problémái iránt.

Számukra a kötelező szociális és pedagógus továbbképzésben történő részvétel mellett szükséges belső továbbképzések szervezése, valamint lényeges a szakirodalom (könyvek, folyóiratok, elektronikus adathordozók) biztosítása is, amelyek a hatékony önképzés megvalósítását szolgálják.

A szakszemélyzet kötelező képzéseken való részvételét továbbképzési terv szerint biztosítja az intézmény, egyben folyamatos lehetőséget teremt arra, hogy szakmai előadásokon, konferenciákon részt vehessenek a munkatársak.

Az intézményben munkaközösségek működnek, így nevelői és iskolai munkaközösség szerveződött. A munkaközösségek havonta üléseznek, ahol a napi gyakorlati feladatokon túl módszertani kérdésekkel, esetelemzésekkel is foglalkoznak. A munkaközösségek életében tervszerűen pszichológusok is részt vesznek csapatépítő, és kiégés elleni tréningek vezetésével.

A támogatás, segítség elemei gyermekotthonunkban:

- esetmegbeszélés: csoportos vagy egyéni; lehetőséget biztosítunk rá igény jelentkezésekor, de legalább havonta; csak erre kiképzett és külső szakember végezheti; megtörtént események kiértékelése és szakszerű feldolgozása, felkészülés a várható következményekre,
- szupervízió: csoportos vagy egyéni; erre kiképzett és külső szakember végezheti; a szakmai személyiség erősítése, karbantartása,
- szervezetfejlesztő tréning: akkor szükséges, ha a team személyi összetétele jelentős mértékben megváltozik,
- burn out tréning: csoportos, szükség szerint; erre kiképzett külső szakember vezetheti; a korai szakmai kifáradás megelőzése,
- „technikai értekezletek: segítik az összehangolt team-munkát; havi rendszerességgel,
- kiválasztási és teljesítményértékelési rendszerünk működtetése: háromévente ismételjük; segíti a hiányosságok, problémák feltérképezését és kijavítását,
- belső stressztréning működtetése.

Gyermekotthonunkban nélkülözhetetlen a különböző szakmai feladatokat ellátó munkatársak együttműködése, egységes nevelési, pedagógiai szemlélete. Ennek erősítését és a gyermekek értékelését biztosítja a havonta összeülő Pedagógiai Tanács.

A szakmai munka hosszabb távú értékelése az iskolai félévhez, a tanév kezdéséhez és végéhez igazodó Nevelőtestületi értekezleten történik.

2. A gyermekotthon kapcsolatrendszere

Intézményünk folyamatos és tervszerű kapcsolatot tart az ágazati minisztériummal, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal, mint irányító szervvel. A feladatellátás sajátosságából adódóan kapcsolatban állunk a gyámhivatalokkal, az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal, az Oktatási Hivatallal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, a kirendelt gyermekvédelmi gyámokkal, a gyermekjogi képviselővel, a rendészeti szervekkel, a települési család- és gyermekjóléti szolgálatokkal, a gondozottak hozzátartozóival, szükség esetén egészségügyi intézményekkel. A központi fenntartásban működő intézményekkel, civil és egyházi szervezetekkel, hatóságokkal.

A gyermekotthon a Nevelőotthonok Nemzetközi Szövetsége Magyarországi Egyesülete (FICE) tagja, az ezzel járó kötelezettségeit vállalta és a szervezet által előírt elvárásokat megfelelően teljesíti.

3. A személyes gondoskodást végző személyek jogi védelme

A gyermekotthon pedagógus és pedagógiai munkát segítő munkakörben foglalkoztatott dolgozói, munkaköri feladataik ellátása közben közfeladatot ellátó személynek minősülnek. Ilyen minőségben a Büntető Törvénykönyv fokozott büntetőjogi védelemben részesíti őket. Büntető eljárás esetén a gyermekotthon jogi képviselőt nyújthat a dolgozó védelmére.

Munkajogi kérdésekben úgy a munkavállalóra, mint a munkáltatóra vonatkozóan a Munka Törvénykönyve és a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előírásai az irányadók. Helyi szinten az érdekérvényesítést pontosítja a munkáltató és a munkavállalók érdekképviselői szerve között kötött megállapodás (Közalkalmazotti Szabályzat).

Zárszó:

A Szakmai Program azokat a sajátos helyi eljárásokat, módszereket, eszközöket fogalmazza meg, amelyek biztosítják a gyermekotthonunkban elhelyezett fiatalok szükségleteihez igazodó terápiás folyamatban való kompenzáló – korrigáló – szocializációs nevelését, oktatását, képzését, eredményes speciális ellátását.

A gyermekotthon szakmai munkájáról, a szolgáltatások köréről honlapján tájékoztatja a tágabb társadalmi környezetet (www.esztgyo.hu). Az ellátást igénybe vevő és törvényes képviselője az ellátás tartalmáról elhelyezéskor kap tájékoztatást, míg a szülők, családtagok akár telefonos érdeklődésre vagy látogatás alkalmával ismerhetik meg az intézmény szolgáltatását, szabályait.

Záradék:

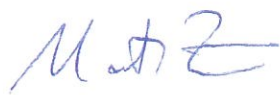
A szakmai programot szükség szerint kell felülvizsgálni, és - a jogszabályváltozások és az intézmény feladatrendszerének figyelembe vételével - a szükséges átdolgozásokat el kell végezni

A költségvetési szerv nevében és címében bekövetkező módosítások a Magyar Államkincstár által 2025. július 11. napján, A-463-2/2025. okiratszámú kiadott Alapító okiratban foglaltakon alapulnak.

A gyermekotthon szakmai programját a nevelőtestület megismerte és elfogadta.

A szakmai program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba, mellyel egyidejűleg a Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola, 2025. augusztus 14. napján kelt és a fenntartó által 2025. szeptember 03. napján jóváhagyott Szakmai programja hatályát veszti.

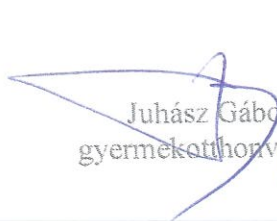
Esztergom, 2026. 06. 24.

Horváth Zoltán
mb. intézményvezető

Kalocsa, 2026. 06. 29.

Juhász Gábor
gyermekotthonvezető

Fenntartói jóváhagyás:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – a Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola (6300 Kalocsa Szent István király utca 16-22.) I. sz. szakmai egység Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2026. 07.17.

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola

II. SZÁMÚ SZAKMAI EGYSÉG

SZAKMAI PROGRAMJA

2026.

I. A gyermekotthon feladata, a pedagógiai tevékenység sajátossága

A gondozó-nevelő munka alapfeladata:

Gyermekotthonunkban – az Alapító Okirat szerint – a férőhelyek száma 64 fő.

Az II. számú szakmai egységben 32 fő fiúgyermek elhelyezését, gondozását - nevelését biztosítjuk.

A gyermekotthon központi fenntartású speciális gyermekotthon, ahol a gyermekvédelmi szakellátás keretében a nevelésbe vett súlyos pszichés, illetve, disszociális tüneteket mutató, pszichoaktív szerekkel küzdő, szerzett immunhiányos tünetegyüttesben megbetegedett, illetve emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált , vagy kettős szükségletű 12. életévét- kivételesen indokolt esetben 10. életévét-betöltött fiúgyermekek részére biztosít speciális, valamint különleges és speciális ellátást együttesen, akiknek gondozási helyéül a gyámhivatal az Országos Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján a központi speciális gyermekotthont jelölte meg

A speciális ellátás keretében a gyermek állapotához, szükségleteihez igazodó terápiát nyújt gyermekotthonunk.

A gyermekotthon feladatkörébe tartozik a neveltekről való gondoskodás, szocializáció, reszocializáció, habilitáció és rehabilitáció, amelynek végső célja a társadalomba történő sikeres beilleszkedésük,(re)integrációjuk segítése.

További feladat az otthonban elhelyezett gyermekek és fiatal felnőttek általános iskolai nevelése, oktatása, valamint szakmai előkészítésük, szakképzésük biztosítása, az életkori sajátosságoknak megfelelő szociális készségek kialakítása.

Nagy gondot kell fordítani erkölcsi és esztétikai nevelésükre, az érzelmi intelligencia kialakítására, fejlesztésére, az érzelmi – akarati sérülések korrekciójára.

Pedagógiai egységek:

I Intézményünk fő pedagógiai egységei: a két szakmai egység és a belső iskola. A három egység állandó és folyamatos kapcsolatban áll egymással, így biztosítva gyermekeink személyiségfejlesztését.

Ebben az egységben valósul meg a hármas funkciójú speciális pedagógiai tevékenység, mely

- a tanulási zavarok, nehézségek, ismeretbeli lemaradások kompenzáló fejlesztéséből,
- a hibás, téves viszonyulási – és értékrendszerek, a társas kapcsolatok korrigáló neveléséből,
- a társadalomba történő beilleszkedést segítő szocializációs, reszocializációs tartalmú nevelésből tevődik össze.

Ehhez az összetett pedagógiai feladathoz rendeljük azokat a módszereket, eljárásokat, eszközöket, amelyek biztosítják, hogy a nevelési folyamatok tartalma és rendszere folyamatosan és tervszerűen szolgálja a fejlesztési célokat, így segítve a gyermek állapotához és szükségleteihez igazodó terápiás ráhatásokat.

A speciális nevelés-gondozás, ellátás legfontosabb elemei a fokozatosság, a következetesség, az egyéni különbségek figyelembe vétele, a célok pontos meghatározása, egyéni szükségletekhez igazodó terápiák, sikerélmény és biztonság nyújtása, konfliktuskezelési technikák elsajátítása, az aktuális személyiségállapot és az életkori sajátosságok figyelembe vétele, bizalom. A nevelésnek nagy hangsúlyt kell fordítani az aktivitásra és tevékenykedtetésre.

II. Az ellátás igénybevételének módja, a gyermekek befogadása

1. A beutalás rendje

1.1. Ha a gyermekvédelmi gyám a nevelésbe vett gyermeknek a központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését tartja indokoltnak, javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének megváltoztatására.

Ezután a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat a gyámhivatal megkeresésére beszerzi a szükséges szakmai véleményeket (Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság, Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság).

Gyermekotthonunk az Országos Szakértői Bizottság szakvéleménye és a gyámhivatal határozata alapján fogadja be a gyermeket. Az országos szakértői bizottság annak a nevelésbe vett gyermeknek az elhelyezését javasolhatja, aki olyan különleges szakértelmet igénylő terápiára szorul, amelyet lakóhelyén, gondozási helyén nem tudnak biztosítani a számára, illetve akinek kiemelése eddigi környezetéből - a saját érdekében - feltétlenül indokolt. Az OGYSZB a gyermek elhelyezésére vonatkozó javaslatáról és az elhelyezés javasolt időpontjáról értesíti a gyermekotthont.

A gyámhivatal az OGYSZB szakmai véleménye birtokában a szakszolgálat által összehívott elhelyezési értekezlet javaslatának figyelembevételével határoz a gondozási hely kijelöléséről, megváltoztatásáról.

A gondozási helyet megváltoztató gyámhivatali határozat után a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a fiatal otthonunkba történő beszállításáról.

1.2. Az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermek - legfeljebb 60 napra -, a rendőrség általános védelmi intézkedése alapján befogadható az OGYSZB véleménye hiányában is. A gyámhivatal a rendőrség általános védelmi intézkedéssel kapcsolatos értesítése alapján dönt a gyermek gondozási helyéről.

Intézményünk folyamatosan tájékoztatja az OGYSZB-t a megüresedett férőhelyekről. Ha nincs üres férőhely, akkor a gyermekotthon várakozó listára helyezi a bizottság által elhelyezni kívánt gyermeket. Férőhely szabaddá válása esetén haladéktalanul tájékoztatjuk az illetékes gyámhivatalt.

A központi speciális gyermekotthonban a nevelésbe vett gyermek teljes körű ellátásának időtartama ugyanazon a gondozási helyen nem haladhatja meg a két évet, kivéve

- *a gyermek terápiájának, a tanítási évnél vagy a gyermek képzésben való részvételének a befejezésére tekintettel, legfeljebb egy évvel meghaladhatja a két évet, vagy*
- *a speciális szükséglet fennállásáig meghosszabbodhat.*

2. A gyermekotthonba történő befogadás

2.1. A gondozási hely megváltoztatását elrendelő határozat alapján a gyermekvédelmi gyám gondoskodik a nevelésbe vett gyermek intézményünkbe történő kíséréséről.

A gyermekvédelmi gyám biztosítja a gyermekkel kapcsolatos legszükségesebb dokumentumok átadását.

- a gondozási hely megváltoztatásáról szóló jogerős határozatot
- a nevelésbe vételi határozatot
- egyéni elhelyezési tervet
- az eddig keletkezett pedagógiai és pszichológiai jellemzéseket
- iskolai dokumentációkat

- egészségügyi szakvéleményeket, dokumentációkat
- a gyermek személyes okmányait.

2.2. A rendőrség „Általános Védelmi Intézkedés” keretén belül az emberkereskedelem feltételezett áldozatává vált gyermeket ideiglenes befogadásra intézményünkbe szállíthatja.

A növendékügy a befogadott gyermeket nyilvántartásba veszi, személyi anyagát névvel és törzsszámmal ellátott dossziéba rendezi.

A gyermekotthon vezetője írásban tájékoztatja a szülőt (hozzátartozót), az illetékes család- és gyermekjóléti központot a gyermek befogadásáról, a kapcsolattartás módjairól és rendjéről.

Az új gondozott gyermekek megismerése a befogadással megkezdődik, megtörténik a szükséges egészségügyi szűrések, tájékoztató jellegű vizsgálatok elvégzése, felmérése, a gyermekek megfigyelése és megismerése, a gyógypedagógiai – pszichológiai mérések és személyiségállapotuk feltérképezése.

Az egészségügyi dolgozó a befogadásról értesíti az intézmény orvosait, tájékoztatja őket állapotáról, egészségügyi anamnéziséről.

Megtervezésre kerül az állapothoz és szükségletehez igazodó terápiás folyamat is.

Fontos, hogy minél gyorsabban és minél mélyebben megismerjük a gondozottat, problémáit, szükségleteit. Feltérképezésre kerül családi háttérük és kapcsolataik is. Megismerik az itteni követelményeket, belső szabályzatokat (Házirend, Napirend, Kimenő szabályzat, stb.). Elkészül az újonnan érkezett gyermekek egyéni gondozási-nevelési terve. Befogadáskor tanulmányozzuk az OGYSZB által leírt szakvéleményeket, az eddigi pedagógiai jellemzéseket, iratanyagokat.

3. Csoportba helyezés

A gyermek csoportba történő helyezéséről elhelyezési egyeztetésen döntünk. Az egyeztetést követően, a gyermekotthon-vezető dönt, lebonyolításáról a kijelölt csoport nevelője gondoskodik. A vezető tünet figyelembe vételével történik a fiatal csoportba helyezése.

A szakmai egységeket problémaprofilok szerint alakítottuk ki, a törvény előírásoknak megfelelően. II. számú szakmai egységünkben neurotikus és súlyos pszichés tüneteket mutató, valamint pszichoaktív szerekkel küzdő gyermekek, fiatalok ellátását biztosítjuk. A gyermekek elhelyezése 4 csoportban 8-8 fős létszámmal történik.

A gondozott a gyermekotthoni elhelyezés időtartama alatt a kiválasztott csoportban marad, de pszichológusi javaslatra vagy a gyermek indokolt kérésére sor kerülhet más csoportba való áthelyezésére.

III. A nevelési rendszer megvalósítása a tevékenységi formákon keresztül

A gyermekotthon belső életének rendjét a gyermek, fiatal jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait a Házirend tartalmazza.

A gyermekek napi életének és feladataik végzésének rendjét a Napirend határozza meg.

1. A szakmai egység pedagógiai, nevelési tevékenysége

Az II. számú szakmai egységben 3 csoport működik, melyek létszáma 8-8 fő. Egy csoportban legfeljebb kettő fő kettős szükségletű gyermek helyezhető el. A szakmai egységben neurotikus és súlyos pszichés tüneteket mutató, pszichoaktív szerekkel küzdő fiúgyermekek teljes körű ellátása történik. Az egyes csoportokban a törvényi előírásoknak megfelelően 6 fő szakember (2 fő nevelő, 1 fő gyermekvédelmi asszisztens, 3 fő gyermekfelügyelő) látja el a gondozási-nevelési feladatokat.

A csoportok munkája tervezett rend szerint történik. A szakmai véleményekben foglalt előzmények figyelembe vétele és a bekerült fiatal személyiségének helyi felmérése az egyéni fejlesztések kiindulópontja. Ezeknek megfelelően történik a fejlesztés irányának, módszereinek és az egyéni terápiáknak a megtervezése és folyamatos nyomon követése, ami az egyéni gondozási-nevelési tervben kerül dokumentálásra. A célok és feladatok egyénre szabottan, az egyéni szükségletek figyelembe vételével kerülnek kidolgozásra. Az adatlap lehetővé teszi a gondozási – nevelési, fejlesztési feladatok tervezését és minél hatékonyabb végrehajtását. A tervezet az elhelyezési terv célkitűzéseinek megfelelően készül, a gyermek gábjának és szüleinek bevonásával.

A csoportvezető nevelő *éves munkatervben* dolgozza ki a csoport nevelési beszélgetéseinek témáit és programjait, terápiáit, amelyek igazodnak a gyerekek személyiségállapotához, szükségleteihez, szocializációs szintjéhez.

A gondozási egységekben heti terveket is készítenek, melyben megtervezik a napi tevékenységeket, főként a szabadidő minél hasznosabb eltöltését. Ezek a programok ösztönzik a gondozottakat a kreativitásra, a praktikus ismeretek gyakorlására, a szocializációs hátrányok csökkentésére, lehetőséget biztosítanak a tehetséggondozásra is. Igazodnak a csoportban lévő gyermekek igényeihez, életkorához, individuális szükségleteihez, képességeihez, érdeklődéséhez.

II. számú szakmai egység által alkalmazott terápiák súlyos pszichés, és pszichoaktív szerekkel visszaélő fiatalok körében

1.Szocioterápia

- rajz és művészet terápia
- zeneterápia
- kreatív terápia
- tánc terápia
- színjátás
- mozgásterápiák

2.Pszichoterápiák (egyéni, és csoportos)

- pszicho edukációs terápia
- szupportív terápia
- viselkedés terápiák
- életkompetenciák fejlesztése
- meseterápia
- relaxációs és stressz-kezelő terápiák
- önismeret, konfliktuskezelés. érzelmi intelligencia fejlesztése, kommunikáció fejlesztése (csoportban).

3.Egészséges életmód, és kompetenciák fejlesztése (mentálhigiéné)

4.Gyógyszeres terápia

5.Személyiségfejlesztő és drog-prevenációs csoport

6.rekreációs terápiák

- sport
- művelődés, kultúra, színház

7.Tematikus csoportok (kultúra, devianciák, értékek és normák, szabályok)

8.Gyógypedagógiai fejlesztések

9.Terápiás munkavégzés, akarat, kitartás, cél állítás, problémamegoldás gyakorlata, kompetenciák fejlesztése céljából.

10.Hitélet

Terápiák csoportosítása tünetcsoportok alapján:

1.Súlyos pszichés (neurotikus, illetve pszichotikus zavarok)

- pszichoedukációs terápia: interperszonális konfliktusok feloldása, kapcsolatteremtés és megőrzés céljából
- meseterápia (kulturális szimbólumok, ös-szimbólumok, hagyományok nevelő és problémamegoldó hatása a személyiség fejlődésére, a gyógyító mesék által)
- viselkedésterápia: érték és normastruktúra fejlesztése, kapcsolati zavarok felismerése és helyzetek megértése, feloldása
- gyógyszeres terápia
- szupportív terápia

2. Pszichoaktív szerekkel visszaélők esetében:

- gyógyszeres terápia
- személyiség fejlesztő és drogprevenciós fejlesztés
- tematikus csoportok
- viselkedésterápia (önismeret, érzelmi élet, én-kép, mentálhigiénés fejlődés, konfliktuskezelés, kommunikáció, szorongások oldása, kontroll és ön-kontroll kérdése)
- hitélet
- terápiás munkavégzés
- meseterápia
- edukációs terápia

A szakmai egységben folyó pedagógiai munkában a közösségi nevelés és az egyéni fejlesztések is kiemelkedő szerepet kapnak. A közösségi nevelés intézményi szinten és csoportkeretek között valósul meg.

Elemei a csoportos beszélgetések, intézményi és csoportkirándulások, sportprogramok, nemzeti, vallási ünnepekről történő megemlékezések.

Kiemelt nevelési feladat az **önkiszolgáló képesség kialakítása**, melynek végeredménye a teljes önellátás, önálló életvitel elsajátítása, mely szokásrendszerként rögződik. Ide tartozik a közvetlen környezet tisztán és rendben tartása, az egyéni és csoport élettér otthonosabbá tétele, a személyi higiéné, a kultúrált öltözködés. Minden gyermek kiveszi részét lakóterük takarításából és csinosításából, s lehetőség van ruházatuk saját tisztítására is. Ezen tevékenységek gyakorlása elősegíti a **családi életre történő felkészítést**. Fontos feladat az apaszerepre való felkészítés, a gyermekneveléssel kapcsolatos felvilágosítás, ismeretnyújtás.

Az önkiszolgáló tevékenység a gyermek fizikai munkára nevelésének alapozó fázisa is egyben, mely felkészíti az önálló életvitelre is. A gondozási egységekben minden gyermeknek van saját feladata, amit naponta teljesít (pl. takarítás terén).

A csoportokban folyamatosan tartanak nevelési beszélgetéseket, csoportmegbeszéléseket, értékeléseket, amit a csoportvezető nevelő előre megtervez az éves munkaprogramban. Ezen foglalkozások fő céljai az ismeretterjesztés, a családi és felnőtt életre történő felkészítés, az értelmi, erkölcsi, érzelmi nevelés, a mentálhigiénés fejlesztés, főként az egészségtelen életmód, a helytelen szexuális viselkedés, a káros szenvedélyek korrekciója.

A beszélgetések elősegítik a személyiség helyes irányú fejlődését, az érzelmi – akarat jellemzők erősödését és a normakövető magatartás kialakítását.

Ezek a tevékenységek általában preventív szemléletűek, bűnmegelőzési célokat is szolgálnak.

A szakmai egységekben *történik* a gyermekek iskolai munkára való felkészítése. Itt írják meg a házi feladatokat, készülnek a másnapi órákra.

Biztosítjuk tantárgyi korrepetálásukat a képességek és az egyéni adottságok figyelembevételével, segítjük ismereteik elmélyítését, fejlesztjük az önálló tanulásra való készségeket.

Ebben a tevékenységben nyújt támogatást intézményi könyvtárunk, mely biztosítja a szükséges könyveket, folyóiratokat, egyéb információs anyagokat. A könyvtár DVD filmek vetítésével, ismeretterjesztő és klasszikus videofilmek kölcsönzésével és megtekintésével külső kulturális programok szervezésével segíti a gyerekek fejlesztését.

Nagy gondot fordítunk gondozottaink *erkölcsi nevelésére*, mely magában foglalja értékorientációjuk fejlesztését, az emberszeretetre, a kölcsönös tiszteletre, a harmonikus együttes tevékenység gyakorlataira nevelést.

A morális fejlesztés során a jó viselkedést erősítjük, a rosszat gyengítjük, megszüntetjük. Nem elég megismerni az erkölcsi normákat, hanem annak igazi átélése, a vele kapcsolatos helyes érzelmek és ennek nyomán létrejött cselekvés alkotja együttesen a morális élet alapját.

Az erkölcsi nevelés ismeretnyújtást, tevékenykedtetést és folyamatos értékelést – korrekciót – foglal magában. A cél az önálló autonóm személyiség kialakítása, melynek feltétele, hogy a gyermek képes legyen magát kontrollálni, ura legyen saját érzelmeinek, gondolkodásának és viselkedésének.

Mentálhigiénés célú foglalkozások keretében az egészségtelen életmód, a káros szenvedélyek, a helytelen szexuális viselkedés átértékelésére kerül sor. A könnyebb megértést szemléltető eszközök, audiovizuális anyagok segítik. Külső szakemberek meghívásával színesítjük ezeket a programokat.

Fejlesztjük a gyermekek önismeretét, *önértékelését és önbizalmát*. Az önnevelés alapja a pontos önismeret. Ezen képességek kialakítása főként közösségben történik, itt kötődnek a barátságok, melyek egyik célja az önismeret. Önmaguk jó és rossz tulajdonságainak (hiányosságainak, fejlesztendő területeinek) pontos, valós ismerete alapja reális önképük kialakításának.

Az önnevelés során a gondozottak tudatosan formálják önmaguk egész személyiségét. Fontos egymás komolyan vétele, kölcsönös tisztelete és elfogadása. Akinek több az önbizalma és kellő az önismerete, az a kudarcokat is jobban viseli.

Gyermekeink számára lényeges a siker, az elismerés. Intézményünkbe kerülésük előtt sok kudarcot éltek meg, háttérbe szorultak. A megbélyegzést, a kirekesztődést, a társadalom velük szembeni negatív szemléletét csak az általuk produkált teljesítménnyel lehet megváltoztatni. Ebben nyújt segítséget a sportban, a különböző kulturális rendezvényeken, tánc - és zenei vetélkedőn történő sikeres szereplés, részvétel.

Gondozottainknál az *érzelmi szükségletek kielégíthetlensége* olyan érzelmi katasztrófa, mely a személyiségfejlődést alacsonyabb szinten rögzíti. A kielégíthetetlen érzelmi szükségleteik düh, harag formájában szocializálatlan magatartásformák kialakulásához vezetnek, melyek az évek során tovább romlanak.

Érzelmi nevelésük során a cél az egészséges érzelmvilág kialakítása, melyhez kell a felnőttek részéről szeretet, biztonság és elfogadás nyújtása.

Megtanítjuk őket az érzelmek kezelésére, mely képesség birtokában képesek lesznek jobb frusztráció-tűrésre és haragkezelésre, jobb stressz kezelésre, kevesebb verbális agressziót vétenek és önértékelésük pozitívabb lesz.

Önismereti csoportfoglalkozásokon megismerik saját érzelmeiket és azok kifejezését, valamint kompetenssé válnak érzelmi-indulati életük kezelésében. A sportfoglalkozásokon levezetik a bennük felgyülemlett feszültséget. Pszichológusaink vezetésével egyéni és csoportos relaxációs programon vesznek részt, melyek oldják a feszültséget és a stresszt. A helyes konfliktuskezelést bemutató, elsajátító foglalkozások szintén az egészséges érzelmvilág kialakítását segítik elő.

A csoportkeretek feloldásával **intézményi szintű programok** is megvalósításra kerülnek, melyek elősegítik a gyermekek közösségbe történő beilleszkedését. Megtapasztalják a valahová tartozás és az elfogadás érzését a közös cselekvések, rituálék által.

Az eseményeken való fellépések, szereplések sikerélményhez juttatják a gondozottakat.

Az intézményi rendezvényeket az éves munkaterv tartalmazza: játékos és szellemi vetélkedők, télapó, karácsony, farsang megünneplése, sportrendezvények, nemzeti ünnepekről történő megemlékezés. Ősszel és tavasszal erdei iskola, májusban gyermeknap kerül megrendezésre. Évente egyszer – általában ősszel – egy történelmi emlékhelyet keresünk fel. Évente többször színház – és mozi látogatás színesíti a programokat. Rendszeresek az uszodalátogatások és a kerékpártúrák is.

A nyári szünetben szervezett táborok, kirándulások segítik a gyerekek mélyebb megismerését és a felnőtt – gondozott kapcsolatok erősödését. Ilyenek a Szelidi-tavi, a dunai és kiskunmajsai kirándulások, Balaton parti üdülések.

Folyamatosan ápoljuk és bővítjük külső kapcsolatainkat. Városi sport- és kulturális rendezvényeken veszünk részt. A társintézetek által szervezett kulturális- és sport rendezvények, a FICE országos programok állandó szereplői gyermekeink.

Kialakításra került gyermekotthonunkban a „Katicabogár teaház”. Többféle finom teát lehet fogyasztani, a gyermekeink találkozhatnak városi barátaikkal, barátnőikkel. A kapcsolatok ápolásának, kommunikációs lehetőségek, szórakozás helyszíne a teaház gondozottaink számára. Volt már itt hastánc bemutató, zenés koncert is.

A szabadidő szervezett eltöltése segíti a személyiségfejlesztést, hozzájárul a különböző képességek, készségek kialakulásához, a rendkívüli adottságok felszínre hozásához, s alapfeltétele, hogy pozitív élményeket, sikereket nyújtson, önkéntes legyen.

Gyermekek részére szervezett foglalkozások: A különböző világnapok alkalmával vetélkedőkkel egybekötött bemutatók, ismertető az adott eseményről. Ilyenek a Lelki Egészség Világnapja, Élelmzési Világnap – intézmény élelmzésvezetője segítségével előadások tartása, vetélkedő, egészséges ételek kóstolója, Föld Napja – vetélkedő, ismeretterjesztő programok, Takarékosági Világnap – takarékosági verseny meghirdetése egyénileg.

December első napjaiban megemlékezés az AIDS Világnapról, nagycsoportos interaktív beszélgetés a témáról, filmvetítéssel és egy meghívott orvos részvételével. A Környezetvédelmi Világnap alkalmából részt veszünk városunkban egy szemétszedési akcióban.

A foglalkozások nagy – és kiscsoportos formában történnek. A nagycsoportos forma az intézményszintű programokat jelenti (pl. világnapokról való megemlékezés) a kiscsoportos forma a nevelési egységenkénti foglalkozásokat.

A szervezett szabadidős programokhoz tartoznak az iskolai szakkörök, egyes terápiás, mentálhigiénés, egészségfejlesztési foglalkozások.

Szakköreink bizonyos terápiás szükségletet is tükröznek, törekednek a speciális nevelési szükségletek és ismeretek, hiányok pótlására, s a felzárkóztatásra.

2. Speciális ellátások, terápiák

- Terápiás tevékenység

Terápiás programunk a gondozottak rosszul értelmezett és kódolt eszközrendszerének az újrakódolására, segítségnyújtásra, mások által elfogadott normák kialakítására, énkép korrekcióra, célok és az önmegvalósítás kialakítására fókuszálnak. A nevelés akkor ér célta, ha a változtatáshoz megajánlott alternatívák nem kötelezőek, önmagunk találjuk meg a legmegfelelőbbet a visszajelzések alapján, ezek pedig belsővé válnak.

A terápiás beavatkozás főbb szempontjai:

- az oki kezelés elsődlegessége,
- a családi és a szocio-kulturális hatások figyelembevétele,
- a gondozott saját erőforrásainak ésszerű hasznosítása,
- ha lehetséges, a család bevonása a terápiába.

A terápiás beavatkozásokkal szembeni követelmények:

- a gyermek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő szocializációs szint elérésének segítése,
- felkészítés a társadalmilag elvárt, elfogadott életformára, foglalkoztatásra,
- viselkedési, magatartási korrekció, kontrollfunkciók erősítése,
- konfliktuskezelési technikák tanítása,
- tartsa tiszteletben a gyermeki jogokat,
- kapcsolódjon a gyermekotthoni nevelési programokhoz, a csoportok életéhez,
- egyéni és közösségi szinten is próbáljanak hatni,
- megküzdési stratégiák kialakulásának támogatása.

A terápiás kezelések eredményes alkalmazása esetén kialakul egy elfogadott norma- és értékrendszer, mely egyben kialakítja a feladattudatot is, örömtelivé és hasznossá teszi a munkát. Mozgósítja a személyiség kreatív erőit, élménycentrikus, az individualizáció kibontakozását szolgálja.

Speciális gyermekotthonunk segítő szakemberinek bevonásával az egyéni szükségleteknek megfelelően a következő terápiás és személyiségfejlesztő szolgáltatásokat nyújtja a gyermekek számára:

a.) Szocioterápia

A szocioterápiás programok közé a barkács, a rajz, a zenélés, a tánc, a színjátszás és a sportfoglalkozások tartoznak. Ezen beavatkozások legfőbb célja a képességek, készségek fejlesztése és felszínre hozása. A személyiség kibontakozását és differenciálódását, valamint a társas interakciók dinamizálását szolgálják.

Rajz-képzőművészet, kreatív foglalkozások: Cél a belső, lelki tartalmak nonverbális kifejezése, gondolataik, érzéseik megrajzolása és megfestése.

Barkács műhely: Használati tárgyak, díszek készítése, mely örömet szerez, fejleszti a motoros képességeket, saját célra és ajándéknak készülnek az alkotások.

Zene: Megnyitja a kommunikációs csatornákat, s érzelmeket tár fel, formája a hangszeres muzsikálás, a csoportos zenélésnek kohéziós ereje van, örömet szerez, s így felismeri saját értékeit, s ezáltal elfogadja másokét is.

Tánc: Kifejezi az érzelmeket, fejleszti a mozgáskoordinációt, a társas kapcsolatok hatására létrejön az együttes öröm, roma táncok, rep, break, rock and roll.

Színjátás: A foglalkozások során a gyermekek átélhetnek egy önmaguktól eltérő szerepet, elvonatkozathatnak saját maguktól. A szereptanulás egyik eszköze.

A szocioterápiás foglalkozások éves munkatervük szerint működnek, a munkatervüket a vezetőik állítják össze.

b.) Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztő tevékenység

Az ellátás során figyelemmel kísérjük gyermekeink egészségi állapotát, valamint a már kialakult problémáik esetén biztosítjuk szakorvosi vizsgálatukat, esetleges kórházi ellátásukat. A szolgáltatást két ápolónőnk koordinálja házi gyermekorvosunk felügyeletével.

Minden hónapban megméri a gondozottak vérnyomását, testsúlyát, magasságát, kikérdezik aktuális állapotukról, ellenőrzik érzékszerveik, mozgásszerveik működését. Az eredményeket dokumentálják (ambuláns napló, személyi kártyák). Biztosítják a rendszeresen gyógyszert szedő gyermekek napi ellátását a szakorvos által előírtak szerint.

Az egészségfejlesztő foglalkozások során elsősorban az egészségtelen életmód, a káros szenvedélyek, a helytelen szexuális viselkedés átértékelésére kerül sor. A programok lebonyolításához többféle szemléltető eszköz, audiovizuális anyag áll rendelkezésre, a foglalkozások külső meghívott szakemberek közreműködésével színesítettek (dohányzásról történő leszoktató előadások, a helyes szexuális viselkedés elsajátítását segítő rendezvények).

c.) Pszichológiai ellátás, pszichoterápia

Intézményünk két főállású pszichológussal rendelkezik. Ők végzik a *terápiás ellátást*, mely csoportos és egyéni foglalkozásokon történik. Jellemét tekintve *szupportív (segítő, támogató) és edukációs terápiát* alkalmaznak.

A terápiás tervek elkészítésekor már jelentős információval rendelkeznek a gyermekekről: az OGYSZB diagnosztikai anyagai, a befogadó csoport tapasztalatai, s a pszichológusok saját diagnosztikája.

Pszichés tüneteket mutatók esetében elsősorban szupportív terápiát alkalmaznak, melyre akkor kerül sor, ha a gondozott állapota stabilizálódott. A disszociális, antiszociális tüneteket mutatók, szerekl visszaélők esetében többnyire edukációs terápiát terveznek.

Kezdetben egyéni kezelés a jellemző, később igyekeznek a csoportos formára áttérni. A terápiás ellátás alkalmazását segíti az otthoncsoportok differenciálása. A két pszichológus három-három egység, azaz 24-24 gondozott ellátását végzik.

A pszichoterápia egyik eszköze a feltáró beszélgetés, mely a befogadást követő időszakban megtörténik. Célja a bizalom megteremtése, a gyermek feszültségének csökkentése. Ezeken a beszélgetéseken feltérképezhetők a személyiségfejlődés eddigi sérülései, a gondozott aktuális személyiségállapota.

További eszközök a gondolattársításon alapuló elemzés, a feszültségcsökkentés, és a relaxáció (ellazulás) különböző módjainak elsajátíttatása, ilyen pl. az autogén tréning is. Fontos szerepet kap a játék, a szerepjátás, a rajzoltatás. A szupportív segítés egyik eszköze a segítő beszélgetés.

- Pszichoterápia

A pszichoterápiák alapfeltételei a megértés, a belátás, a támogatás, a megnyugtató, a meleg és bizalomteljes interperszonális (személyközi) kapcsolat.

A pszichoterápiák egyéni, vagy csoportos formában zajlanak. Egyéni jellegű a viselkedésterápia, és a krízisintervenció, csoportos jellegű a konfliktuskezelő és a kommunikációs terápia.

Az egyéni viselkedésterápia lényege, hogy bizonyos fennálló reakciómódokat feltárja, korrigálja, illetve új készségeket, reagálási formákat alakítsa ki és ezeket elsajátítsa.

A krízisintervenció jellemzői az azonnaliság, a probléma centrikusság az egyensúly megteremtése. Célja a hasonló esetek jövőbeni előfordulásának hatékonyabb kezelése. A segítő szakember aktív, támogató, nem konfrontáló. Eszközei: én-erősítő beavatkozások, tanácsadás, érzelmek kifejezésének újrafogalmazása.

Pszichológusaink nagy gondot fordítanak egyéni és csoportos konfliktuskezelési foglalkozások megtartására. Cél a konfliktusok vereség- és erőszakmentes megoldási módjainak megismerése és elsajátítása.

- Önismereti csoportfoglalkozások

Kiscsoportos foglalkozásokon megismerkednek gondozottaink a hibás norma-és értékrendszer és a bizonytalan, téves, irreális énkép, önismeret, korrigálásával. Sort kerítenek a pozitív önkontroll elsajátítására, melyben megismerik a késleltetés képességét, technikáját, megtanulják, hogy képesek legyenek uralkodni alapvető késztetéseiken. A csoportos foglalkozásokon megtanulják az egymásra való odafigyelést és elfogadást, a másik és a saját maguk személyének tiszteletben tartását, mivel önmagukról és társaikról hiteles, torzítatlan képet kapnak.

Cél és feladat az önismeret, az énkép fejlesztése és a harmonikus, autonóm személyiség kialakítása. Az önismeret alapját képezi a hatékony érzélem-felismerésnek és – kifejezésnek, az érzelmi-indulati életük kezelésében történő kompetenssé válásnak, konfliktuskezelésnek, a szociális készségek elsajátításának, azaz a megfelelő szintű szocializációs folyamatnak.

Az önismereti foglalkozások elvárt követelményei, hogy a részt vevők megismerjék reális énképüket, ismerjék fel érzelmeiket, legyenek tisztában saját intellektuális képességeikkel, sajátítsanak el hatékony agressziókezelési módokat.

- Drogprevenció csoport

Olyan kiscsoportos foglalkozások, melyek tartásába az intézmény pszichológusain, nevelőin kívül külsős szakembereket, civileket is bevonunk. A csoportmunka célja a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószeres fogyasztásának egészségromboló hatásaira, negatív következményeire, a szerhasználattal járó kriminalizálódás veszélyeire való figyelem felhívás, valamint az elkerülési, leszokási alternatívák megismertetése.

- Meseterápia

A mese nélkülözhetetlen a gyermek fejlődése szempontjából, mivel annak segítségével gazdagodik fantáziája, szókincse, a mese szereplőivel azonosulva átélhet különböző helyzeteket, feloldhatja a benne felgyűlt feszültséget. Másrészt az életéről tanítanak, érzelmi kapaszkodókat nyújtanak és segítik a személyiség fejlődését.

Gyermekekothonunkban egyéni és kiscsoportos formában zajnak ezen terápiás foglalkozások. A munkaforma kiválasztásánál a részt vevő gyermekek aktuális személyiségállapotát, érzelmi viszonyait veszi alapul a foglalkozást vezető munkatárs.

- Pszichodiagnosztika

Leggyakrabban alkalmazott módszerek.

1. Explorációs módszerek, megfigyelések, tünetbecslő skálák, kérdőívek alkalmazása. (pl. szorongás, agresszió, én-kép, önismeret, depresszió, alkalmazkodás, motiváció, szökési hajlam, szociális érettség, viselkedés, vizsgálatok)
2. Teljesítményteszt: Raven-IQ vizsgálat, MAWI teszt, MAWGYI-R- IQ teszt, Woodcock Johnson teszt, Bender-próba.
3. Személyiségteszt: rajzteszt (fa-rajz, családrajz), Szondi teszt, C.A.T. teszt, PFT teszt, „Világ játék” teszt, CBCLH teszt.

d.) Élmény- és kalandterápia

A kalandterápia olyan pszichoterápiás modalitás, amely a kaland-tapasztalások és aktivitások hozadékát kombinálja, egyben csoportmódszer, mely alkothat önálló terápiás formát, de alkalmazható más terápiás folyamatokban modulként is. Metodikája alapján önismereti tréning, stressz-és feszültség kezelés és élménypedagógia. Módszere lehet az ismeretszerzésnek, a személyiségfejlesztésnek, a szociális és társadalmi beilleszkedésnek, az önismeret és én-kép fejlesztésének.

Gyermekotthonunkban pszichoaktív szerekekkel küzdők és disszociális tüneteket mutató gondozottak alkotják a kalandterápiás csoportot. Minden év szeptemberében indul a program a kiválasztott gyermekek és fiatalok tájékoztatásával (12 fő). Ezt követi intézményi pszichológusunk vezetésével a részt vevők pszichológiai felkészítése és különböző tesztekkel történő megmérése. Megbeszélésre kerül a csoportszabályok és a feltételek (mikor kerülhet valaki kizárásra, stb.) tisztázása. Minden évben ugyanaz a csoport jelszava, motója: „Egy mindenkiért, mindenki egyért”.

Ezt követi a fizikai erőnlét kialakítása és fejlesztése tornatermünkben és kondiszubánkban, valamint sportpályánkon.

Gondozottaink a kalandterápiás csoport keretein belül „Pusztalimpia” elnevezésű vetélkedőn mérik össze tudásukat és felkészültségüket társintézmények gyermekeivel és fiataljaival. A programokat hétvégi hegyi túrák, kirándulások, paintballozások, egy kalandpark felkeresése és egyéb közös programok színesítik. A terápiás program végétével (június) újabb kérdőívek, tesztek kitöltésével mérjük fel, milyen pozitív változások következtek be gondozottainknál.

e.) Gyógypedagógiai ellátás

Gyermekotthonunkban négy gyógypedagógus dolgozik, kettő az otthon részleg, kettő pedig a belső iskola állományában áll.

A gyógypedagógusok feladatai: fejlesztő célú foglalkoztatás, tanulási zavarok, problémák kezelése, készségfejlesztés, konfliktuskezelés, mozgásfejlesztés, rehabilitáció, személyiségfejlesztés. *A gyógypedagógiai fejlesztés, nevelés célja a minél harmonikusabb fejlődés, illetve a társadalmi beilleszkedés elősegítése, mely átfogja a személyiség egészét: szomatikus, emocionális és szociális síkon.* A tanulási zavarok terápiájának célcsoportja a gondozottak azon csoportja, akik mentális képességeik tekintetében eltérő fejlődést mutatnak, társuló sérüléseik, részképesség zavarai miatt fejlesztést, megsegítést igényelnek.

A terápia elsődleges célja az információ-feldolgozó rendszer fejlesztése, mely alapját képezi a megismerő funkciók működésének.

Módszerei: tanulási zavarok korai felismerése, kezelése, diszlexia, diszkalkulia kezelése.

Rekreációs szolgáltatások

Intézményünkben a gondozott gyermekek és fiatalok megtanulják, milyen fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása a fáradtság, az érzelmi megterhelések, a testi és szellemi erők kimerülése után. A folytonos stressz kimeríti a testet és a lelket.

A rekreációs tevékenységet a jól megtervezett és szervezett intézményi szabadidős programok, külső sport és művelődési programok, aktivitást igénylő foglalkozások – mozgásterápia: asztalitenisz, kosárlabda és sportkör, kondi-, színház és mozi látogatások valamint az intézményi szintű rendezvények.

Rekreációs szolgáltatásaink gondozottaink részére szabadon választhatók, a lényeg, hogy minden egyes gyermek vegyen részt ilyen programokon. Szakembereink segítséget nyújtanak a gyermekeinknek abban, hogy melyik vagy milyen jellegű foglalkozást válasszanak. Gyermekeink is kezdeményezhetnek rekreációs programokat a gyermekönkormányzat keretei között.

f.) Terápiás munkavégzés

A speciális gondozásban-nevelésben fontos szerep jut a munkavégzés elsajátításának, gyakorlásnak, a munkára nevelésnek, a fizikai aktivitásnak, tevékenységnek.

Gondozottaink részt vesznek sportpályánk és szabadidőparkunk karbantartásában, gyermekotthonunk, csoportjaink tisztántartásában, takarításában. Több neveltünk a nyári szünetek idején társadalmi felajánlás keretében a városban segít többféle munkálatok végzésében (téli tüzelő bepakolása, gyümölcszedés). Önkéntes munkaként a települési kutya-menhelyre járnak gyermekeink, melynek során ellátási, takarítási feladatokat végeznek.

Intézményi sportpályánk egy részén növénytermesztést és állattartást végzünk. A megtermelt növények a központi konyhánk által feldolgozásra kerülnek, melyet az étkezések során neveltjeink elfogyasztanak. A kialakított ólakban birkák, csirkék nevelése történik. A „Vesd bele Magad” program kertében gyermekeink részt vesznek a magok elültetésében, gondozásában, művelésében, valamint betakarításában.

A különböző terápiás munkavégzések segítik gondozottaink önálló életre történő felkészülését, a fizikai és a mezőgazdasági munka megismerését és elsajátítását, a fizikai aktivitás megszokását és megkedvelését. Szorosan kapcsolódik a gyermekotthoni nevelési programokhoz, fejleszti személyiségüket és motoros képességeiket.

g.) Hitélet

A lelki egészség megőrzését segíti az intézményi hitélet. Ennek színhelye a gyermekotthon kápolnája. Hetente két alkalommal foglalkozások zajlanak a Kalocsán egyházi szolgálatot teljesítő atya közreműködésével.

A hitéleti oktatás keretében bűnmegelőzési foglalkozások is zajlanak, melynek résztvevői rendőrök, büntető ügyészek és bírók, fogházőrök, elítéltek. A gondozottakkal a bűnmegelőzést célzó témákat, eseteket, egyéni problémákat is megtárgyalják, megvitatják, azokra megoldást találnak.

Vallásos gyermekeink számára vasárnaponként lehetőség van intézményi lelkipásztorunk templomában istentiszteleten (misén) részt venni.

Évente több gondozottunk megkeresztelkedik és bérházasodik.

Minden év júniusában egy kirándulás zárja az adott évi hitéleti foglalkozásokat.

IV. Magatartásformálást segítő motivációs rendszer - Egyéni értékelési rendszer

Az intézményünkben nevelkedő gyermekeink jellemzője a kialakulatlan, vagy negatív, hibás érték- és normarendszer. Reszocializációs tevékenységünk elsődleges feladata egy új, társadalmilag elfogadott értékorientáció megismertetése, kialakítása. Célunk, hogy segítsük a kezdeti külső kontrolltól a belsővé válásig, az önszabályozó funkciók kialakítása felé történő fejlesztést.

Fiataljaink magatartásának formálását, ösztönzését különböző motivációs eszközökkel, lehetőségekkel támogatjuk. Egyik legfontosabb ezek közül a gyermekkel foglalkozó felnőtt személyisége, aki pozitív érzelmi kapcsolat kialakításával jelentős motiváló erő.

1. Értékelési rendszer

A gyerekek magatartását, önkiszolgáló tevékenységét, tanulmányi és egyéb munkavégzését, a napi- és házirend betartását folyamatosan értékeljük az egyéni értékelési rendszer keretében. Az értékelés stabil viszonyítási keretet jelent a gyermekek mindennapi életében. A neveltek helyes, pozitív megnyilvánulásait, viselkedését elismerjük, megerősítjük. A jutalom – a csoport és a felnőttek elismerése – az egyik legerősebb motiváló erőt jelenti. Az elmarasztalással nem a gyermeket marasztaljuk el, hanem a viselkedését.

A büntetés a jutalmak és egyéb kedvezmények megvonását jelenti.

Minden hónap végén a csoportvezető nevelők, az iskolai pedagógusok a gyermekotthon-vezető, a tagintézmény-vezető és a szakmai vezetők koordinálása mellett közösen megbeszélik minden egyes gyermekünk havi teljesítményét a Pedagógiai Tanácsülés keretében, majd elfogadják, hogy a gyermek melyik fokozatba kerül az adott hónapban.

Az egyéni értékelési rendszer alapján történnek a csoport – és osztályértékelések.

Az értékelési rendszer fokozatai és a hozzárendelt kedvezmények és lehetőségek:

Belépő Megismerő) Fokozat

A befogadott gyermek legalább 1 hónap időtartamig tekinthető belépő fokozatúnak (a Pedagógiai Tanács következő üléséig).

- a gyermekotthoni és az iskolai házirendek, egyéb belső szabályzatok, magatartási szabályok megismerése és betartása,
- a gyermek feltétel nélküli elfogadása, előítéletektől mentesség, tolerancia, a kölcsönös bizalom kialakítása,
- a direkt nevelői eljárások a meghatározóak, a fiatal napirendjét, foglalkoztatásuk szinte teljes terjedelmét nevelőik határozzák meg,
- terápiás foglalkozásokon való részvétel,

Fő feladat: a gyermek személyiségének, kapcsolatrendszerének megismerése.

A fokozat követelményeinek teljesítése alapján a gyermek kezdő-, alapozó-, vagy haladó fokozatba kerül.

Kezdő fokozat

Az alapkövetelményeket be nem tartó gyermekek, vagy a súlyos fegyelmi vétségek miatt magasabb fokozatból kerülnek visszaminősítésre a kezdő fokozatú fiatalok.

- terápiás foglalkozásokon való részvétel (kivétel: kondi: csökkentett számban, egyéni elbírálás alapján) lehetősége,

- eltávozás csak különösen indokolt esetben, felügyelet mellett engedélyezhető,
- számára csak célzott, felzárkóztatását, terápiáját elősegítő program szervezhető,
- jutalomjellegű intézményen kívüli programon nem vehet részt.

Fő feladat: az alapkövetelmények teljesítése. Kötött napirend szerint, állandó nevelői irányítás mellett végezzék tevékenységüket, amelyet folyamatosan (naponta) értékelni kell.

Alapozó fokozat

Az kerül az alapozó fokozatba, aki az egy hónap beilleszkedési időszakban az elvárásoknak megfelel, vagy javul magatartása (viselkedése) és teljesítménye, illetve az a haladó fokozatú gyermek, akinek magatartásában, tanulmányi munkájában, önkiszolgáló tevékenységében visszaesés következett be.

- csoportos kimenőn részt vehet,
- nevelői, felnőtt felügyelettel rendszeresen részt vehet városi programokon,
- terápiás foglalkozásokon részt vehet (sportkör, kondi, egyéni elbírálás alapján),
- az intézményi foglalkozásokon való részvétele még kötelező jellegű,
- szünidőben csak indokolt esetben engedélyezhető számára szabadság,
- korlátozott számú egyéni kimenő lehetősége.

Fő feladat: az alapkövetelményeknek megfelelő normarendszer megszilárdítása, bővítése. A direkt eljárások dominanciája mellett, már indirekt módszereket is kell alkalmazni.

Haladó fokozat

Haladó fokozatba a részleges önállósághoz szükséges alapvető szociális fejlettségi szintet elért gyermeket lehet helyezni a belépő-, a kezdő-, és az alapozó fokozatból.

- csoportos és egyéni kimenőn, intézményen kívüli programokon rész vehet,
- ebben a fokozatban a direkt és az indirekt pedagógiai módszereket megfelelő arányban kell alkalmazni törekedve az indirekt eljárások túlsúlyára,
- a gyermekotthont családtagjaival (látogatás) egyéni kimenő céljából elhagyhatja,
- szünidőben szabadságra utazhat.

Fő feladat: a már kialakított normarendszer további megszilárdítása, gyengülő kontroll melletti alkalmazása. A gyermek felelősségérzetének és viselkedés szabályozó funkciójának fejlesztése.

Elvárás a haladó fokozatban lévő gyermekkel szemben, hogy a mindennapi életvitelhez szükséges tevékenységeket egyre inkább önellenőrzéssel, felügyelet nélkül végezze.

Amennyiben a haladó fokozatban lévő fiatal a követelményeknek nem felel meg, vagy súlyos vétséget követ el, visszaminősíthető alapozó, vagy kezdő fokozatba.

Önálló fokozat

A reális önértékeléssel bíró, a részleges önállósághoz szükséges szociális érettséggel rendelkező gyermeket lehet helyezni a haladó fokozatból.

- egyéni kimenők lehetősége (a hétvége mindkét napján),
- szünidei szabadságra utazhat (hétvégi eltávozás – gyámhivatali határozat),
- látogatások alkalmával családtagjain kívül más személyekkel is egyéni kimenőre mehet.

Fő feladat: a már kialakult normarendszer, a helyes viselkedés további megszilárdítása. Házi rend folyamatos betartása, megszervezi önmaga szabadidős tevékenységét, aktív résztvevője az intézmény közösségi életének.

Ha a fokozat követelményeinek nem felel meg, vagy súlyos fegyelmi vétséget követ el, visszасorolható alacsonyabb fokozatba.

A szakmai egységek felnőtt kollektívája és a belső iskola pedagógusai minden gondozatról egyéni értékelő lapot vezetnek heti bontásban és havi összesítésben. Ezek alapján történik a havi elbírálás.

A rendszer lényege, hogy az értékelések által neveltjeink jól átlátható fokozatokba kerülnek besorolásra, így normakövető viselkedésük, magatartásuk alapján olyan fejlesztési utat járnak végig, melynek minden egyes szakasza egy magasabb fejlődési szintet feltételez.

A magasabb fokozatba való előrelépés a fiatal egyéni fejlődésétől, norma elsajátító folyamatának ütemétől függ. A felsőbb fokozatba került gyermeket, ha nem felel meg a magasabb követelménynek (súlyos vétséget követ el, visszaesik teljesítménye, magatartása), visszahelyezzük a megelőző vagy alacsonyabb kedvezményekkel rendelkező szintre. Az értékelési rendszer magát a fiatalt is aktívan bevonja a fejlődési folyamatba azáltal, hogy szorosan teljesítményhez köti gyermekotthoni életének minőségét és annak valamennyi meghatározóját.

Fontos eleme az értékelési rendszernek a fokozatosság, mely segíteni kívánja a társadalomba történő sikeres visszailleszkedést. A fokozatosság eszközének fő értéke a gyermekek tervszerű fejlesztése, hatékony személyiségformálása.

Az értékelési rendszer gyermekotthoni szintű egységes megvalósításához a fokozatoknak megfelelő követelmények kerültek meghatározásra. Ez a követelményrendszer segíti az egységesebb pedagógiai munkánkat, azonban nagy felelősséget helyez a pedagógusokra azáltal, hogy a követelményeket minden esetben a gyermek aktuális személyiségállapotához, életkorához kell igazítani. Lényeges, hogy az elvárások elfogadhatóak és teljesíthetőek legyenek, valamint egyértelmű és határozott módon kell ezeket közvetíteni a fiatalok felé.

Az értékelési fokozatok rendszere csoporton belül valósul meg. Mintegy motiváló erőként jelenhet meg a közösségen belül, mivel a magasabb fokozatban lévő fiatalok pozitív példája az alacsonyabb fokozatban lévő társaik számára ösztönző erő lehet. Másrészt kialakul a csoportban egy aktív mag (magasabb fokozatban lévő gyermekek), melyre a feladatok megvalósítása során támaszkodhatunk.

Jutalmazás

A kitűnő magatartásért, a tanulásban vagy munkában elért eredményért jutalomban részesülnek gyermekeink, fiataljaink..

c.) csoportos jutalmazás:

- csoport előtt – dicséret, oklevél,
- tárgyjutalom, pénzjutalom,
- kirándulás, táborozás,

d.) egyéni jutalmazás:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret: osztályfőnöki, nevelői, gyermekotthon-vezetői,
- oklevél,
- tárgyjutalom,

- jutalomzsebpénz,
- jutalom sport, kulturális rendezvény látogatása.

Felelősségre vonás

A kötelességét nem teljesítő, a házi- és napirendet többször vagy súlyosan megszegő gyermeket, a kötelességszegés arányában felelősségre vonjuk.

- Írásbeli figyelmeztetést adhat
 - csoportvezető
 - osztályfőnök
 - szakmai vezető
 - tagiskola-vezető
- Írásbeli megrovást adhat
 - gyermekotthonvezető

Az írásbeli figyelmeztetés illetve megrovás fokozatban visszasorolással jár.

Az egyéni jutalmazásra különböző sport és tanulmányi versenyeken vagy kulturális programokon történő kiváló, sikeres szereplés esetén kerül sor. Ugyanilyen teljesítmények, sikerek miatt - csak csapatban - történő elismerés a csoportos jutalmazás.

Aki szóbeli vagy írásbeli dicséretben, tárgy- és pénzjutalomban részesül az egy szintet fellép az értékelési rendszer szintjei között a következő elbírálás alkalmával.

Sport- és kulturális rendezvény látogatása, jutalom kirándulás, táborozás az értékelési szintek, rendszer alapján történik.

Ehhez legalább az Alapozó fokozatba kell tartozni.

2. Engedély nélküli eltávozás

A gyermekotthonban elhelyezett neveltek életében előfordulhatnak engedély nélküli eltávozások. Egyik fő feladatunk, hogy ezeket az eseményeket megelőzzük, olyan szabadidős programokat, foglalkozásokat, terápiákat kínáljunk fel gyermekeinknek, melyek segítségével személyiségfejlesztésük mellett biztosítjuk folyamatos intézményben történő tartózkodásukat.

Ehhez elengedhetetlen gyermekeinkkel, fiataljainkkal való szoros kapcsolat, együttműködés, bizalom és biztonság nyújtása, valamint az állandó információcsere, a belső szabályok egységes betartása.

Engedély nélküli eltávozás előfordulásakor a gyermekotthon-vezetővel, vagy az ügyeletes vezetővel egyeztetve történik a gyermek felkutatása. A 14 éven aluli gyermekkorú gyermek esetén haladéktalanul, egyébiránt 24 órán belül kezdeményezzük a fiatal országos körözését a helyi rendőri szerveknél. Haladéktalanul értesítjük az engedély nélküli eltávozásról az illetékes gyermekvédelmi gyámot. A gyermek vagy fiatal keresésében együttműködünk a gyermekvédelmi gyámmal, a családdal, a szülőkkel, rendőri szervekkel.

A gyermek felkutatása esetén a gyermekotthon gondoskodik a gyermek azonnali visszaszállításáról. Az engedély nélküli eltávozást követően a gyermeket meghallgatjuk. Ezen belül feltárjuk a szökés körülményeit, okát, a közben történeteket, ami jegyzőkönyvben kerül rögzítésre.

3. Személyes szabadság korlátozása, nevelési felügyelet

Személyes szabadság korlátozása

Ha a speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek ellátása a nevelt együttműködési problémája miatt nem kezdhető meg vagy megszakad egészségi, vagy pszichés állapota következtében, saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít, és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével hárítható el, a gyermekotthon vezetője a gyermeket személyes szabadságában korlátozhatja. A gondozott a gyermekotthon területét nem hagyhatja el, illetve köteles a vezető által kijelölt helyiségben tartózkodni. A korlátozás a 48 órát nem haladhatja meg.

Amennyiben a személyes szabadság korlátozása során a speciális gyermekotthon vezetője a gyermek tartózkodási helyeként a biztonsági elkülönítőt jelöli ki, ez esetben egyidejűleg intézkedni kell a nevelésbe vett gyermek haladéktalan orvosi vizsgálatáról. A biztonsági elkülönítőben az orvos által szükségesnek tartott ideig, de legfeljebb 24 óráig tartózkodhat. Amennyiben a nevelésbe vett gyermek magatartása ezt követően sem rendeződik, kezelését fekvőbeteg-ellátó intézményben kell folytatni, majd az állapot megszűnése után szükséges a speciális ellátást biztosító intézményben nevelési felügyelet alá vonása a terápia megkezdésének idejére.

A speciális gyermekotthon vezetője a személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről, valamint annak okáról, módjáról és időtartamáról tájékoztatja a gondozott gyermeket, valamint biztosítja, hogy a gyermekjogi képviselő és a gyermekvédelmi gyám a gyermekkel találkozhasson, ügyében tájékozódjon.

A személyes szabadság korlátozásának elrendeléséről a gyermekotthon vezetője haladéktalanul, de legkésőbb 36 órán belül értesíti a gyermekvédelmi gyámot, a gyermekjogi képviselőt, a Vármegyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottságot és az illetékes gyámhatóságot.

A gyermek szabadságjogainak korlátozása egy olyan strukturált és kontrollált nevelési eszköz, amelyet használva a gondozott ismételten képessé válik alkalmazkodni az intézményben folyó terápiás munkához.

Amennyiben a személyes szabadság korlátozása 48 órát meghaladóan is indokolt, a gyermekotthon vezetője kezdeményezi a nevelési felügyelet elrendelését. Erről tájékoztatja a fentebb megnevezett szerveket és az érintett fiataalt. A nevelési felügyelet időtartama a 2 hónapot nem haladhatja meg, elrendelése gyámhivatali jogkör.

A személyes szabadság korlátozásának eljárásrendjét belső szabályzat fogalmazza meg.

V. Felelősi rendszer, a gyermekek érdekvédelme

A felelősi rendszer a csoport élet szervezésének egyik eszköze.

Célja, hogy elősegítse a gyermekek szocializációját, egyben alkalmassá tegye őket a különböző csoport színtereken való együttműködésre.

Ennek során a gyermeknek alkalmazkodnia kell a felnőttöz, társakhoz, normákhoz, szabályokhoz, feladatok elvégzésére kell képesnek lennie. Módja van az alá- fölérendelt szerepek, helyzetek gyakorlására.

Otthonunkban a csoportok az ott dolgozó felnőttek és a közösség döntése alapján alakítják ki saját felelősi rendszerüket.

A felelősi rendszer az egyes csoportokban sajátos, a többi csoporttól, közösségtől eltérő lehet.

Az iskolában az osztályfőnök és az osztály tagjainak együttes megállapodásával szerveződik a felelősi rendszer.

1. Gyermekönkormányzat

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében a gyermeknek joga, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze.

A gyermekönkormányzat a gondozottak érdekképviselőjét látja el a gyermekotthon egészét érintő kérdések tárgyában, amelyek nevelésük, oktatásuk, a gyermeki jogok és köteleességek betartásával és gyakorlásával függnek össze.

Célja az önérvényesítés, az érdekérvényesítés. Biztosítani kell, hogy a gyermek e jogokkal legyen képes élni az intézményes nevelés során. Az érdekérvényesítésben a gyermeki jogok és köteleességek érvényre juttatásában a jól működő gyermekönkormányzat segíti a gyermekotthon vezetőinek és pedagógusainak munkáját.

A gyermekönkormányzat az intézmény része, tevékenysége szervesen beépül az otthon munkarendjébe.

Intézményünkben a gyermekönkormányzat munkáját az e feladattal megbízott pedagógus elnök segíti. Szervezi és irányítja a választásokat, koordináló szerepet lát el az önkormányzat és a gyermekotthon vezetője között. Mozgósítja az önkormányzat tagjait, feladatokkal bízva meg az intézmény kulturális, sport és szabadidős tevékenységeinek szervezésében és lebonyolításában. Éves munkaterv alapján dolgoznak.

A gyermekönkormányzat tagjait minden év szeptember elején választják meg gyermekeink. Először a szakmai egységekben a gyermekek megválasztják a képviselőjüket, majd a delegált tagok (7 fő) alakuló összejövetelükön megszavazzák a gyermekönkormányzat vezetőjét és tisztségviselőit. A megalakulást követően havonta üléseznek, melyekről jegyzőkönyvet készítenek. A felmerült kérdéseket, javaslatokat, észrevételeket szóban vagy írásban továbbítják a gyermekotthon vezetőjének.

Minden olyan intézkedés, döntés alkalmával, mely érinti gondozottainkat, a gyermekotthon vezetője tájékoztatja a gyermekönkormányzat vezetőjét.

Érdekképviselő

A gyermekotthon vezetője hetente hétfőn és szerdán 14 órától - 15 óráig fogadó órát tart, mely keretében gyermekeink felkereshetik egyéni panaszaikkal, kéréseikkel.

A gyermekek szülője, törvényes képviselője telefonon, levélben vagy személyesen közölheti, megbeszélheti panaszait, kifogásait, észrevételeit, javaslatait gyermekével kapcsolatban a gyermekotthon igazgatójával, szakmai vezetőjével és az iskolavezetővel. A felmerült panasz azonnal kivizsgálásra kerül, az ügy megoldásáról szóban vagy levélben kapnak az érintettek tájékoztatást.

2. Érdekképviselői fórum

Gyermekotthonunkban létre hoztuk a törvény által előírt érdekképviselői fórumot, mely az intézményi jogviszonyban állók és az ellátottak jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv. A fórum a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik.

A gyermek, a gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a gyermekotthon vezetőjénél vagy az érdekképviseleti fórumnál panasszal élhetnek az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a 136/A.§. szerinti iratbetekintés megtagadása esetén, vagy a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén.

A gyermekotthon vezetője, illetve az érdekképviseleti fórum köteles a panaszt kivizsgálni és tizenöt napon belül tájékoztatást adni az orvoslás lehetséges módjairól. Ha ez nem történik meg, vagy az intézkedés nem elégséges, úgy a panaszt indítványozó az intézmény fenntartójához, az illetékes gyermekjogi képviselőhöz fordulhat jogorvoslatért.

A Fórum feladatai

- a gyermekotthon vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A Fórum tagjai

- a gyermekönkormányzat képviselői, a fiatal felnőttek képviselői,
- az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői,
- az intézmény dolgozóinak képviselője,
- az intézményfenntartó képviselője.

A gyermekotthonunkban működő Fórumba a gyermekek, fiatal felnőttek két tagot választhatnak (szakmai egységenként 1-1 fő), az intézmény közalkalmazottai önmaguk közül egy képviselőt, a gondozott gyermekeink törvényes képviselői egy tagot választhatnak. A fenntartó egyedi döntéssel delegálja tagját.

A tagot a választásra jogosultak visszahívhatják, amennyiben a Fórum ülésein, munkájában rendszeresen nem vesz részt, illetve ha az őt megválasztók érdekeit nem megfelelően képviseli. A visszahívásra a választásra vonatkozó szabályok irányadóak.

3. Gyermekjogi képviselő

A gyermeki jogok érvényesítésének érdekében intézményünk gondoskodik arról, hogy a gyermekek számára a befogadáskor megismerhető legyen a gyermekjogi képviselő neve, telefonszáma, valamint fogadóóráinak helye és időpontja. A folyamatos elérhetőség érdekében a gyermekotthon mindhárom emeletén, valamint a csoportok nappali helyiségeiben kifüggesztésre került a gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége.

Biztosítjuk a képviselő számára, hogy betekinthesse az iratokba, tájékozódhasson a helyszínen, látogatása során négy szemközt beszélhessen a gyermekotthon területén belül a gondozottakkal, az érdekképviseleti fórum ülésének időpontjáról tudomást szerezhessen. *Az általa írásban tett megkeresésekre, javaslatokra az intézmény 15 napon belül válaszol, a megtett intézkedésekről tájékoztatja a képviselőt.*

A gyermekjogi képviselő havonta személyesen felkeresi intézményünket, tájékozódik az esetlegesen felmerült problémákról, beszélget a gondozottakkal, alkalmanként részt vesz a gyermekönkormányzat ülésein.

Gyermekeink jogait a csoportokban történő nevelési beszélgetések keretében ismerik meg. Évente több alkalommal elmagyarázzák a nevelő kollégák, hogy az egyes jogok mit is jelentenek.

A gyermeki jogok vélt vagy valós megsértése, sérülése esetén gyermekeink a gyermekotthon-vezetőhöz, a szakmai vezetőkhöz, a tagintézmény vezetőjéhez, a nevelőkhöz, pszichológusokhoz, valamint gyámjukhoz és a gyermekjogi képviselőhöz fordulhatnak jogorvoslatért. A gyermeki jogok gyakorlásának lehetőségét a gyermekönkormányzat működése, a gyermekjogi képviselővel történő személyes találkozások biztosítják. Gyermekotthonukban kihelyeztünk egy ún. „panaszládát”, melybe gondozottaink sérelmeiket, észrevételeiket írásban továbbíthatják.

Az adatvédelemmel és adatkezeléssel kapcsolatos törvényi előírásokat gyermekotthonunk szigorúan betartja.

VI. Kapcsolattartás

Speciális gyermekotthonunk a gondozás-nevelés folyamatával párhuzamosan elősegíti a vérszerinti családdal a kapcsolat fenntartását, törekszik a gyermekek, a fiatalok családba történő visszagondozására, illetve a társadalmi integrációra.

Az intézményünkbe került gyermekek családdal történő kapcsolattartását a gyámhivatal szabályozza. A gondozott eltávozására, szabadságra vitelének és meglátogatásának időpontját a gyermekotthon házirendje határozza meg. A hozzátartozó a kapcsolattartás során köteles az ellátást nyújtó intézmény munkatársával a gyermek, a fiatal érdekét szolgáló módon együttműködni és a gyermekotthon házirendjét betartani. A speciális gyermekotthon a kapcsolattartás során folyamatosan tájékoztatja a hozzátartozót a gondozott neveléséről, fejlődéséről és a vele kapcsolatos fontosabb eseményekről.

Intézményünk jelzi az illetékes gyámhivatalnak, ha megítélésünk szerint a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, illetve, ha kapcsolattartási jogával a gondozott vagy a gyermekotthon sérelmére visszaél.

A kapcsolattartás formái, módjai

Szabadság: A nevelő javaslata alapján, a gyámhivatal engedélyével. Fajtái: tavaszi, téli, őszi, nyári szabadság. A szabadság időtartamáról a távozást megelőzően tájékoztatást adunk. Az egyedül nem utazó gyermekeinket intézményi gépkocsival visszük a szülőkhöz, rokonokhoz, vagy a társintézményekbe. Vannak olyan szülők, rokonok, vagy gyámok, akik személyesen jönnek el gyerekeikért (időszakos kapcsolattartás).

Eltávozás: A gyermek legalább három hónapja intézményünkben tartózkodik, illetve a nevelő javaslata alapján a gyámhivatal határozata szerint a hétvégét családjánál töltheti (folyamatos kapcsolattartás).

Látogatás: Gyámhivatali szabályozást figyelembe véve, szombaton és ünnepnapokon 8.00-17.00 óra között. Helyiséget biztosítunk a kulturált találkozásokhoz. Lehetőség van arra, hogy a városba is kimenjenek közösen az egyéni kimenő keretében.

Kedvelt kapcsolattartási forma a levelezés. A gyerekek borítékot és bélyeget is kapnak az intézménytől. A legtöbben telefonálással tartják a kapcsolatot a szülőkkel, rokonokkal, ismerősökkel. A gyermekotthon egy házon belüli nyilvános telefonkészülékkel segíti a kapcsolattartási formát. Gondozottaink egy része rendelkezik saját mobil telefonkészülék-

kel, így ők a telefonálási időszakban ezen a módon beszélhetnek családjukkal, SMS-ben is kommunikálhatnak. A telefonálási időpontok a Házi rend által szabályozásra kerültek.

Biztosított az interneten keresztül történő kommunikáció is a gondozottaink számára.

Csomagot lehet a gyerekek részére küldeni.

Azok a gondozottak, akik városi barátokkal, barátnőkkel is rendelkeznek, délutánonként a teaházban találkozhatnak, beszélgethetnek.

A kapcsolattartásokról kapcsolattartási naplót vezetünk. Az illetékes nevelő minden alkalommal - személyiségi jogok figyelembevételével - feljegyzést készít a megvalósult kapcsolattartáson tapasztaltakról, a gondozottra gyakorolt hatásáról. A naplóban dokumentálni kell a kapcsolattartás módját, időtartamát, az ott történtek rövid leírását, a szülő-gyermek kapcsolat alakulását, a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek észrevételeit, véleményét.

Mivel gyermekotthonunk az ország különböző pontjairól fogadja be gondozottainkat, így a nagy távolságok miatt a személyes kapcsolattartások speciális szervezést igényelnek. Legtöbb gyermekünket szülei, hozzátartozói nem látogatják meg, inkább telefonon, levélben tartanak kapcsolatot, valamint a szünetekben gyermekeink mennek haza. Azoknak a családtagoknak, akik meglátogatják gondozottainkat az intézményen belül biztosítunk szálláslehetőséget, hogy találkozhassanak egymással.

A nagyobb távolságok, a tömegközlekedési menetrendek, a hosszabb utazási idő miatt biztosítunk látogatási időt a hétvége mindkét napján és ünnepnapokon is. Hétközben nincs lehetőség a személyes kapcsolattartásra (kivételez rendkívüli esetben), a szoros, strukturált napirend miatt. A hétvégi, ünnepnapon intézményi és csoportos programok megtervezése is alkalmazkodik a látogatók fogadásához. A látogatások időpontja előre egyeztetett, megszervezett.

A látogatók fogadására külön helyiséget biztosítunk. A látogatások alkalmával nevelőink is találkoznak a szülőkkel, hozzátartozókkal.

A gyermekvédelmi gyámokkal történő kapcsolattartás

Gyermekeink gyermekvédelmi gyámjaival intézményünk igyekszik szoros kapcsolatot kiépíteni és fenntartani. A gyermekvédelmi gyámok havonta-kéthavonta meglátogatják gyermekeiket, telefonon érdeklődnek, szoros kapcsolatot tartanak a gyermekkel és gyermekotthonunkkal.

Szükség esetén gyermekeink telefonon fel tudják hívni gyermekvédelmi gyámjukat, megbeszélhetik velük problémáikat, segítséget kaphatnak gondjaik megoldásához.

Az esetleges bírósági tárgyalásokon, rendőrségi kihallgatásokon a gyermekvédelmi gyámok többsége megjelenik, képviseli gyámoltját.

VII. Társadalmi adaptáció, elbocsátás az otthonból

A gyermekotthonba történő felvételtől az elbocsátásig minden pedagógiai tevékenységünk a társadalomba történő eredményes visszahelyezést segíti elő. Célunk, hogy a gyermek minél rövidebb idő elteltével kerüljön vissza családjába. *A gyermekotthoni nevelés ideje alatt feltárjuk a bekerülési okokat, ennek alapján tervezzük meg a személyiségfejlesztés korrekcióját.* Nevelési módszereink segítségével szembesítjük a gondozottat korábbi életmódjával, negatív kapcsolataival, téves szocializációjával.

A gyermekotthonban eltöltött időszak gyermekeink és fiataljaink többségénél stabil erkölcsi szemlélet kialakítását eredményezi, mely megfelelő alapokat biztosít a társadalom normarendszerének elfogadására.

A központi speciális intézményünkben eltöltött két év alatt nem lehet az egész személyiséget megváltoztatni. Azonban ez az időszak megalapozza annak lehetőségét, hogy gyermekeink a helyes normák megismerésével és követésével, az önálló életvezetés elsajátításával, valamint a szocializáltság magasabb szintjének elérésével eredményesebben beilleszkedjenek a társadalomba.

Elbocsátás

Gyermekotthonunkban a nevelésbe vett fiatalok elbocsátása, a beutalási indok megszűnése, a terápia befejezése, a 18. életév betöltése, vagy az utógondozói ellátás megszűnése következtében történik.

Amennyiben a gyermek elbocsátása nem nagykorúsága miatt történik, gyermekotthonunk az OGYSZB bekerülő határozatának alapján a kijelölt időpontban tájékoztatja az illetékes szakszolgálatot a fiatal szakértői bizottsági vizsgálatának szükségességéről.

Az OGYSZB szakmai véleményének kialakításához szükséges dokumentumokat /pszichológusi és nevelői jellemzések/, a bizottságnak a gyermekotthon megküldi és gondoskodunk arról, hogy a gyermek a bizottság előtt vizsgálatra megjelenjen. A szakértői bizottság elküldi elkészített szakvéleményét és javaslatát a gyermekek új gondozási helyére vonatkozóan intézményünknek és az illetékes gyámhivatalnak.

Az OGYSZB gondozási hely megváltoztatását javasló szakvéleményének birtokában a gyámhivatal határoz az új gondozási hely kijelöléséről. A törvényben foglalt időpontok betartása mellett az illetékes gyámhivatal elhelyezési értekezletet hív össze.

A gyermekvédelmi gyám gondoskodik a gyermeknek a gyámhivatali határozatban megjelölt új gondozási helyre történő kíséréséről.

Ha a gyermekotthon vezetője a nevelésbe vett gondozott központi speciális gyermekotthonban történő elhelyezését nem tartja már indokoltnak, javasolhatja az illetékes gyámhivatalnak a gyermek gondozási helyének megváltoztatását, és erről tájékoztatja a gyermekvédelmi gyámot.

Ha a nevelésbe vett gyermeknek intézményünkben történő elhelyezése a speciális szükségleteihez, állapotához igazodó terápia, vagy tanulmányainak befejezése érdekében nagykorúvá válását követően is indokolt, a gyermekotthon vezetője a gyermek nagykorúságának elérése előtt 3 hónappal javaslatot tesz a gyermekvédelmi gyámnak, a gyermek utógondozói ellátására történő felterjesztésére.

Utógondozói ellátás

Intézményünk alapító okiratban is lefektetett feladata a speciális nevelés végrehajtása. Ezt a fő tevékenységet egészíti ki az utógondozói ellátás alkalmazása, olyan esetekben, amikor a gyermekotthonunkban speciális nevelésben részesült, és 18. életévét betöltött fiatal kéri az ellátást.

Továbbiakban az utógondozói ellátás kérelmezése, engedélyezése, annak végrehajtása, és megszűnése mindenben megfelel a törvényi szabályozásnak. *Az utógondozói ellátást a gyámhivatal rendeli el a fiatal felnőtt kérelme, a gyermekvédelmi gyám javaslatának figyelembe vétele és az utógondozói ellátást nyújtó nyilatkozata alapján.*

Szükség esetén teljes körű ellátást biztosítunk azon időszak alatt, amíg létfenntartását önállóan nem tudja biztosítani, köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézményen (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, vagy felvételét várja szociális bentlakásos intézménybe.

Az ellátást nyújtó és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról a külön jogszabályban meghatározottak szerint írásbeli megállapodást köt.

A gyermekotthon az utógondozói ellátás megkezdéséről értesíti a gyámhivatalt, és kezdeményezik az ellátás megszüntetését, ha a fiatal felnőtt az ellátást nem vette igénybe.

Az utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára a gyermekotthon életvitelszerű tartózkodási lehetőségéről gondoskodik és a fiatal felnőtt szükségleteihez, helyzetéhez igazodó ellátást nyújt. Ha a fiatal felnőtt ellátásához zsebpénz biztosítása is szükséges, annak összege nem lehet kevesebb a törvényben meghatározottak mértékénél. Az utógondozói ellátásból adódó napi feladatokat a vezető nevelő végzi, együttműködve az utógondozóval.

Az utógondozó személyét a gyámhivatal által jelöli ki. A vezető nevelő munkaterv alapján foglalkozásokat, és ellenőrzéseket tart. Az ellenőrzésben részt vesz az utógondozó, és a szakmai vezető is. Szükséges mértékig az intézmény vezetője a portást is megbízza az otthonba ki-be lépéssel kapcsolatban ellenőrzési feladattal.

Az utógondozott életét a Háziarend szabályozza.

Postai küldeményét csak leírt meghatalmazás alapján veszi át a gyermekotthonunk dolgozója. Kapcsolattartása a házirendnek megfelelően történik. Az utógondozó figyelemmel kíséri a fiatal lehetséges jogviszonyait. Visszatérően felhívja a figyelmét a nagykorúság jogi következményeire, saját aláírásuk jogi következményeire, a felelősség vállalására. **Cél az önálló életkezdésének, tanulmányai befejezésének, jövője tervezésének, leválásának segítése.**

Ha a fiatal felnőtt a gyermekotthon háziarendjét többször súlyosan megsérti, az intézmény vezetője az utógondozói ellátás megszüntetését javasolja a gyámhivatal felé.

VIII. Szakmai együttműködés, jogvédelem

1. Belső szakmai fórumok, továbbképzés

Gyermekotthonunk szakszemélyzetének csoportonkénti létszámát, képesítési előírásait jogszabály határozza meg. Az újonnan alkalmazott dolgozók átmeneti próbaidővel „betanulási” lehetőséget kapnak az adott munkakörben már gyakorlott munkatárs mellett, annak iránymutatásával.

A speciális szükségletű gyermekek ellátásában dolgozó munkatársak esetében előfeltétel, hogy adekvát képesítéssel rendelkezzenek, szociálisan érzékenyek legyenek a gondozottak problémái iránt.

Számukra a kötelező szociális és pedagógus továbbképzésben történő részvétel mellett szükséges belső továbbképzések szervezése, valamint lényeges a szakirodalom (könyvek, folyóiratok, elektronikus adathordozók) biztosítása is, amelyek a hatékony önképzés megvalósítását szolgálják.

A szakszemélyzet kötelező képzéseken való részvételét továbbképzési terv szerint biztosítja az intézmény, egyben folyamatos lehetőséget teremt arra, hogy szakmai előadásokon, konferenciákon részt vehessenek a munkatársak.

Az intézményben munkaközösségek működnek, így nevelői és iskolai munkaközösség szerveződött. A munkaközösségek havonta üléseznek, ahol a napi gyakorlati feladatokon

túl módszertani kérdésekkel, esetelemzésekkel is foglalkoznak. A munkaközösségek életében tervszerűen pszichológusok is részt vesznek csapatépítő, és kiégés elleni tréningek vezetésével.

A támogatás, segítség elemei gyermekotthonunkban:

- esetmegbeszélés: csoportos vagy egyéni; lehetőséget biztosítunk rá igény jelentkezésekor, de legalább havonta; csak erre kiképzett és külső szakember végezheti; megtörtént események kiértékelése és szakszerű feldolgozása, felkészülés a várható következményekre,
- szupervízió: csoportos vagy egyéni; erre kiképzett és külső szakember végezheti; a szakmai személyiség erősítése, karbantartása,
- szervezetfejlesztő tréning: akkor szükséges, ha a team személyi összetétele jelentős mértékben megváltozik,
- burn out tréning: csoportos, szükség szerint; erre kiképzett külső szakember vezetheti; a korai szakmai kifáradás megelőzése,
- „technikai értekezletek: segítik az összehangolt team-munkát; havi rendszerességgel,
- kiválasztási és teljesítményértékelési rendszerünk működtetése: háromévente ismétljük; segíti a hiányosságok, problémák feltérképezését és kijavítását,
- belső stressztréning működtetése.

Gyermekotthonunkban nélkülözhetetlen a különböző szakmai feladatokat ellátó munkatársak együttműködése, egységes nevelési, pedagógiai szemlélete. Ennek erősítését és a gyermekek értékelését biztosítja a havonta összeülő Pedagógiai Tanács.

A szakmai munka hosszabb távú értékelése az iskolai félévhez, a tanév kezdéséhez és végéhez igazodó Nevelőtestületi értekezleten történik.

2. A gyermekotthon kapcsolatrendszere

Intézményünk folyamatos és tervszerű kapcsolatot tart az ágazati minisztériummal, valamint a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal, mint irányító szervvel. A feladatellátás sajátosságából adódóan kapcsolatban állunk a gyámhivatalokkal, az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsággal, az Oktatási Hivatallal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, a kirendelt gyermekvédelmi gyámokkal, a gyermekjogi képviselővel, a rendészeti szervekkel, a települési család- és gyermekjóléti szolgálatokkal, a gondozottak hozzátartozóival, szükség esetén egészségügyi intézményekkel. A központi fenntartásban működő intézményekkel, civil és egyházi szervezetekkel, hatóságokkal.

A gyermekotthon a Nevelőotthonok Nemzetközi Szövetsége Magyarországi Egyesülete (FICE) tagja, az ezzel járó kötelezettségeit vállalta és a szervezet által előírt elvárásokat megfelelően teljesíti.

3. A személyes gondoskodást végző személyek jogi védelme

A gyermekotthon pedagógus és pedagógiai munkát segítő munkakörben foglalkoztatott dolgozói, munkaköri feladatuk ellátása közben közfeladatot ellátó személynek minősülnek. Ilyen minőségben a Büntető Törvénykönyv fokozott büntetőjogi védelemben részesíti őket. Büntető eljárás esetén a gyermekotthon jogi képviselét nyújthat a dolgozó védelmére.

Munkajogi kérdésekben úgy a munkavállalóra, mint a munkáltatóra vonatkozóan a Munka Törvénykönyve és a Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előírásai az irányadók. Helyi szinten az érdekérvényesítést pontosítja a munkáltató és a munkavállalók érdekképviselői szerve között kötött megállapodás (Közalkalmazotti Szabályzat).

Zárszó:

A Szakmai Program azokat a sajátos helyi eljárásokat, módszereket, eszközöket fogalmazza meg, amelyek biztosítják a gyermekotthonunkban elhelyezett fiatalok szükségleteihez igazodó terápiás folyamatban való kompenzáló – korrigáló – szocializációs nevelését, oktatását, képését, eredményes speciális ellátását.

A gyermekotthon szakmai munkájáról, a szolgáltatások köréről honlapján tájékoztatja a tágabb társadalmi környezetet (www.esztgyo.hu). Az ellátást igénybe vevő és törvényes képviselője az ellátás tartalmáról elhelyezéskor kap tájékoztatást, míg a szülők, családtagok akár telefonos érdeklődésre vagy látogatás alkalmával ismerhetik meg az intézmény szolgáltatását, szabályait.

Záradék:

A szakmai programot szükség szerint kell felülvizsgálni, és - a jogszabályváltozások és az intézmény feladatrendszerének figyelembe vételével - a szükséges átdolgozásokat el kell végezni.

A költségvetési szerv nevében és címében bekövetkező módosítások a Magyar Államkincstár által 2025. július 11. napján, A-463-2/2025. okiratszámmal kiadott Alapító okiratban foglaltakon alapulnak.

A gyermekotthon szakmai programját a nevelőtestület megismerte és elfogadta.

A szakmai program a fenntartói jóváhagyást követő napon lép hatályba, mellyel egyidejűleg a Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola 2025. augusztus 14. napján kelt és a fenntartó által 2025. szeptember 03. napján jóváhagyott Szakmai programja hatályát veszti.

Esztergom, 2026. 06. 24.

Kalocsa, 2026. 06. 29.

Horváth Zoltán
Horváth Zoltán
mb. intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. §-a alapján – fenntartói feladat- és jogkörömbé eljárva – Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon, Általános Iskola és Szakiskola (6300 Kalocsa Szent István király utca 16-22.) II. sz. szakmai egység Szakmai Programját jóváhagyom.

Budapest, 2026. 07.17

Sidlovics Ferenc
főosztályvezető

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Gyermekvédelmi Intézményirányítási Főosztály

HÁZIREND

Tisztelt Gyermeünk!

Az itt olvasható Házi rend segít eligazodnod a gyermekotthon szabályai között. A szabályok célja, hogy jogaid érvényesíteni tudd, és a jogaidból eredő kötelességeidet ismerd meg.

A Házi rend célja:

A gyermekotthoni nevelés idejére szólóan tartalmazza:

- a befogadás,
- az ellátás, gondozás-nevelés és iskolai élet,
- a gyermeki jogok és kötelességek,
- a kapcsolattartás,
- a jutalmazás és büntetés,
- a napirend
- az érdekképviselői tevékenység helyi sajátosságait és szabályait, mindazt, ami szerint mi itt élünk és dolgozunk.

A házirendet a gyermekek véleményének figyelembevételével (felnőttek és gyermekek), közösen dolgoztuk ki.

Fontos, hogy mindazt, ami az életünket szabályozza, minden gyerek megismerje, megértse, mert csak így tudja betartani.

I. Befogadás

1. Fontos, hogy tudd:

- miért kerültél ide
- körülbelül meddig maradsz itt
- mi mit teszünk érted
- neked mit kell tenned azért, hogy az életmódod megváltozzon, és minél hamarabb visszakerülj családobba.

2. Befogadásodat követően **a gyermekotthon egyik csoportjában** helyezünk el, ahol állapotodnak megfelelő ellátást, segítséget kapsz.

Fő cél, hogy biztonságban érezd magad.

Hogyan lettél a gyermeünk? Miért kerültél gyermekotthonunkba, és meddig lehetsz itt?

Az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság (továbbiakban: OGYSZB) javaslata alapján érkezte gyermekotthonunkba. Úgy látták és gondolták, hogy itt segíteni tudunk egyéni fejlesztésedben, gondjaid megoldásában.

Addig kell gyermekotthonunkban maradnod, amíg az OGYSZB által javasolt fejlesztésed, terápiád be nem fejeződik. Ez általában két év. Lehetőség van arra is - ha magatartásod, fejlődésed úgy alakul -, hogy rövidebb ideig tartózkodj a gyermekotthonban, de dönthet úgy az OGYSZB, hogy két évnél hosszabb ideig maradj.

Ha az otthoni körülményeid lehetővé teszik nevelésed és ellátásod megszüntetését, akár gyámhivatali döntéssel visszakerülhetsz csaláodba. Nagykorúvá válásod után visszatérhetsz csaláodba, vagy kérhetsz utógondozói ellátást a lakóhelyeden, csaláodhoz közel, de tanulmányaidat befejezheted gyermekotthonunkban is.

II. Jogaid és kötelességeid

A./ Jogaid

1. Számodra biztonságos, nyugodt és egészséges környezetben élj és hozzájuss mindazokhoz a szolgáltatásokhoz, amelyek alapján megfelelően fejlődhetsz.
2. Méltóságod és személyiséged tiszteletben tartsák, védelmet kapj, a fizikai erőszak, az elhanyagolás, az információs ártalom és a megkülönböztetések ellen.
3. Életkorodnak, fejlettségi szintednek, állapotodnak és egyéb szükségleteidnek megfelelő teljes körű gondozást, ellátást, nevelést, képességeid szerinti oktatást kapj, segítsenek tanulmányaid, lemaradásaid pótlásában, tehetséged kibontakoztatásában. Napirended úgy szerveződjön, hogy a tanulás, pihenés, kikapcsolódás (játék, sport, szórakozás, stb.) helyes arányai érvényesüljenek.
4. Egészséges környezetben élj, hozzájuss az egészségügyi ellátásokhoz, a megelőző és felvilágosító szolgáltatásokhoz.
5. Szüleiddel (hozzátartozóiddal) kapcsolatot tarts. Szüleiddel akkor is találkozhatasz, ha valamelyikük előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti.
6. Vallási vagy lelkiismereti meggyőződésedet szabadon gyakorolhatod, és részt vehetsz hit és vallásoktatásban is.

7. Kisebbségi – vagy etnikai – csoport tagjaként saját kultúrádat – nyelv, zene, szokások, hagyományok – ápolhatod, gyakorolhatod.
8. Gyermekönkormányzat keretében gyakorold a jogaidat.
9. Segítséget kapsz családi környezetedbe történő visszakerülésedhez.
10. Jogod, hogy egészséges életmódot folytass, hogy az egészségedet károsító szerektől távol tartsunk, hogy lehetőséget kapjál arra, hogy naponta 1 órát (egészségi állapotodhoz és az időjáráshoz igazodva) a szabad levegőn legyél.

Ezen jogok gyakorlásába történő beavatkozás csak a törvényben meghatározott esetben lehetséges, nem lehet önkényes, valamint a beavatkozásnak észszerűnek és arányosnak kell lennie. A beavatkozást indokolhatja közbiztonsági érdek vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, valamint mások jogainak és szabadságának védelme. Ezen jogok megsértése esetén is segítünk hozzáférni a panasztételi eljárásokhoz és a megfelelő jogorvoslathoz.

Az intézményvezetőnek és a gyermekotthon vezetőjének joga van korlátozni külső személy részére az intézménybe való belépést, ha a Te vagy a társaid ellátási szükséglete (életkora, egészségi állapota, fogyatékosága, pszichés tünetei, beilleszkedési vagy magatartási zavarai stb.), az intézményben folyó nevelési munka zavartalanságának biztosítása, és általánosságban jogaitok, mindenekfelett álló érdekeinek érvényre juttatása ezt megköveteli.

B./ Kötelességeid

1. A gyermekotthon valamennyi dolgozójának és társaidnak emberi jogait és méltóságát tartsd tiszteletben.
2. Képességeidnek megfelelően tegyél eleget tanulmányi kötelezettségednek.
3. Eredményes fejlődésed, gondozásod, nevelésed érdekében légy együttműködő a veled foglalkozó felnőttel és társaidal is.
4. Az önkiszolgáló rendszer keretében vegyél részt az otthoncsoport, az intézmény közvetlen környékének takarításában, a sportpálya és a kiskert művelésében. Ezt anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzed.

5. Az intézmény területére **cigaretta, alkoholt, ill. kábítószernek minősülő anyagot bevenni, fogyasztani TILOS!** Továbbá **tilos a tetoválás** készítése és a balesetveszély miatt a **testékszerek** használata. Óvakodj az egészséget károsító szerek használatától, a káros életmód gyakorlásától.

6. A mindennapi életet a napirend és a csoportvezető által készített heti terv szerint be kell tartani, ettől indokolt esetben lehet csak eltérni.

7. A gyermekotthon területén és azon kívül légy illemtudó és viselkedj kulturáltan.

8. **Óvd** társaid és saját **testi épséged**. A munka-, baleset- és tűzvédelmi szabályokat tartsd be! Nem tarthatsz magadnál olyan tárgyat, ami veszélyezteti a gyermekotthon rendjét, biztonságát, saját vagy mások testi épségét.

9. Ha saját magad, társaid, vagy a felnőtteket **veszélyeztető állapotot**, tevékenységet, vagy **balesetet** észlelsz, vagy arról tudomást szerzel, **haladéktalanul jelentened kell** a felügyeledet ellátó felnőttnek.

10. A gyermekotthon létesítményeit, berendezéseit, felszereléseit rendeltetésszerűen használd, ésszerűen **takarékoskodj** a vízzel és az energiával.

11. Az érintésvédelmi szempontból kifogásolható elektromos berendezést **tilos** üzemeltetni.

12. Az intézmény területét **engedély nélkül elhagyni TILOS!** Ha tudomást szerzel, hogy társaid ilyen tettet akarnak végre hajtani kötelességed jelenteni a felügyeledet ellátó felnőttnek.

III. Gondozás, ellátás, nevelés, oktatás

1. A gyermekotthoni elhelyezésed családi jellegű otthoncsoportokban történik. Az **önkiszolgáló rendszerrel** Te is aktívan részt vehetsz az életkörülmények megszervezésében, a napirend kialakításában, személyes tárgyaiddal, emlékeiddel gyarapításában. Ehhez a szakköri tevékenységekkel és terápiákkal mi is hozzájárulunk, pl. fotók, videó, ajándékok, jutalmak stb.

2. Az **egészséges táplálkozás** szerint naponta minimum ötször (ill. igény szerint) étkezést biztosítunk számodra.

3. Öltözködésedről is *mi gondoskodunk (családi pótlékd terhére)*: ruhát, cipőt (a rendelkezésre álló összegig) a gyermekvédelmi asszisztens vagy

gyermekfelügyelő segítségével vásárolhatsz magadnak, amit személyes holmiddal együtt is használhatsz, s amit elkerülésedkor elvihetsz magaddal. Ruháid tisztítása, javítása a gyermekotthon feladata, de ebben Te is aktívan részt vehetsz.

Fontos, hogy mindig szépen öltözködj, ne járd piszkos, szakadt ruhában!

Legyél önmagadra igényes! DE légy önmagad!

4. Ahhoz, hogy *ápolts is légy* – Te is törődj magaddal, ehhez mindent biztosítunk. A tisztálkodási és testápolási szereket szükség szerint tőlünk kapod, feladatod, hogy ezekkel *takarékosan gazdálkodj*.

Lehetőséged van arra is, hogy a zsebpénzedből igényeidnek jobban megfelelő testápoló és tisztálkodási szereket vásárolj.

5. **Köteles vagy saját és társaid testi épségének megóvására!** Ha megbetegszel, mi gondoskodunk a *gyógyító egészségügyi ellátásról*, az előírt gyógyszerekről, a betegségek megelőzése érdekében szükséges *orvosi szűrővizsgálatokról*. Fontos, hogy betegség esetén – gyógyulásod érdekében – a kezelést tartsd be és a szükséges *gyógyszereket vedd be*, mert a Te érdeked is, hogy ne ess vissza a betegségbe.

6. Havonta – minden gyereknek –zsebpénz jár. Ennek összegét rendelet szabályozza. Gyermekenként napi 200 Ft a zsebpénz összege. Fontos tudnod, hogy engedély nélküli távollét idejére nem jár zsebpénz, az eltávozás napjától a visszaérkezés napjáig.

Pénzjutalmat különböző versenyeken csoportosan és egyénileg is lehet nyerni. (pl. rendezvényeken való aktív részvétel, komoly szereplések, kirándulások, stb.). A munkából származó kereset vagy hozzátartozótól érkezett pénzküldemény Téged illet, átvételéről külön is nyilvántartást vezetünk.

A családi pótlék felhasználásáról külön szabályzatban rendelkezünk.

7. Az **eltávozások és szabadságok** idejére (őszi, téli, tavaszi, nyári szünet) diákigazolvánnyal mehetsz el tőlünk, ha a gyermekotthon és a gyámhivatal engedélyezi.

8. A gyermekotthon berendezéseit, felszereléseit úgy célszerű használni, hogy azok még sokáig más gyerekeknek is hasznára legyenek. Ezért Te is felelősséggel tartozol. Nem rendeltetésszerű használatból vagy szándékos rongálás esetén adódó **kárt meg kell téríteni**: részt venni a helyreállításban vagy anyagilag is hozzájárulni a kár kijavításához, mert a Te érdeked, hogy szép és igényes környezetben élj.

9. Saját tulajdonodban lévő, gyermekotthonunkba behozott műszaki tárgyakért, melyeket nem adsz le megőrzésre, a **felelősséget Te vállalod!**

10. A gyermekotthonban tanulmányaidat a *belső iskolában folytathatod*. A tanuláshoz szükséges felszerelést (tankönyvek, taneszközök, tanszerek, stb.) mi biztosítjuk számodra. A felszerelésedet névre szólóan osztjuk ki. Ezekért te tartozol felelősséggel!

A nálunk megszerzett iskolai végzettség egyenértékű más közoktatási intézményekben megszerzett végzettséggel.

11. Lehetőséged van a szabadidő hasznos eltöltésére is: pihenés, sportolás, játék, szakkörök, versenyek, szórakoztató műsorok, túrák, kirándulás, táborozás, stb. A programok között szabadon választhatsz de, vannak kötelező terápiai is, amik a Te érdekedet szolgálják , s ezekhez a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket mi biztosítjuk.

IV. Kapcsolattartás

1. Fontos, hogy szüleiddel, hozzátartozóiddal, gyermekvédelmi gyámoddal vagy törvényes képviselőddel és barátaiddal kapcsolatot tarthatsz. Ha nincs korlátozás, ezt mi is segítjük, támogatjuk.

A velük való találkozáskor tájékoztatjuk őket fejlődéséről, és figyelembe vesszük véleményüket, kéréseiket és javaslatukat is.

2. Ha elvisznek tőlünk, ők gondoskodnak rólad, és mindkettőtök felelőssége, hogy a megadott pontos időre visszahozzanak. Ha ez nem történik meg (késés vagy további távolmaradás) engedély nélküli távolléted engedély nélküli eltávozásnak minősül. Ez kedvezmény megvonással jár (szocializációs szint Kezdő fokozat).

3. A kapcsolattartás formái:

- levelezés
- **elektronikus levelezés, messenger, skype, facebook használata**

A levéltitokhoz és magántitokhoz való jogaidat (a személyes adatok védelme alapján) tiszteletben tartjuk.

Az infokommunikációs eszközök használata folyamán a kapcsolattartás napi formáit is megváltoztatták, így a magánélet védelme kiterjed a fizikai és az interneten megvalósuló zaklatásra egyaránt. Az egyén méltóságát és magánélethez fűződő jogát biztosítani kell a közösségi médiatérben is.

- csomagküldés, ajándékozás
- telefonálás
- látogatók fogadása (gyámhivatali határozat alapján)

TELEFONÁLÁSI REND

Minden este 18:30 és 20:30 óra között tudsz telefonálni szüleiddel, családdal, barátaiddal.

A telefonon történő kapcsolattartáshoz a gyermekotthon biztosítja a vezetékes telefont.

- **Látogatás**

Szüleid, hozzátartozóid szombaton, vasárnap és ünnepnapokon

8. 00 - 17. 00 óráig (különleges esetben gyermekotthon vezetői engedéllyel, hétköznapi délután is) meglátogathatnak, maximum 4 fő, akik a portán személyi igazolvány ellenében léphetnek be. Külön helyiséget biztosítunk a zavartalan találkozás kulturált körülményeihez. Rendkívüli esetben – külön kérésre – hozzátartozóid itt is alhatnak.

Látogatóid nem jelenhetnek meg ittasan, engedély nélkül nem vihetnek ki a városba, tartózkodjanak attól, hogy engedély nélküli távolmaradásra kényszerítsenek, vagy abban segédkezzenek.

Látogatóid a szolgálatban lévő nevelőddel meg tudják beszélni a Veled kapcsolatos kérdéseiket, problémáikat, valamint az ügyeletes vezető megmutathatod látogatóidnak a lakóteredet.

Amennyiben Tőled vagy a segítő szakembereinktől valaki a gyermekotthon működésére, belső életére vonatkozó felvilágosítást kér, köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely az intézmény rendeltetésszerű működését vagy a jogaid érvényesítését sérti vagy akadályozza. Erre tekintettel a felvilágosítás kérésére - közérdekű adatigénylés vagy képviselői kérdés esetén - elsődlegesen írásbeli tájékoztatás keretében válaszolunk.

Amennyiben a gyermekotthon működésével, életével kapcsolatos felvilágosítást kérő személy személyesen kívánja felkeresni, meglátogatni az intézményt, úgy arra – a belépésre jogosító megfelelő jogalap igazolása mellett – csak az intézményvezetővel, a gyermekotthon vezetőjével előre egyeztetett időpontban kerülhet sor. A látogatás pártpolitikai céllal nem történhet meg, ezt nem igazolja és nem is igazolhatja részedről az önkéntességed, a beleegyezésed megadása sem.

V. Jutalmazás, büntetés

Az otthoncsoportban végzett munka hetente értékelésre kerül. Havonta egyszer csoport és iskolai teljesítményedet is értékeljük (Egyéni Értékelési Rendszer). Ez alapján a kedvezményekben és kedvezmény megvonásban részesülhetsz.

Jutalmazás:

A kitűnő magatartásért, a tanulásban vagy munkában elért eredményért jutalomban részesülhetsz.

a.) csoportos jutalmazás:

- tárgyjutalom, pénzjutalom,
- kirándulás, táborozás,
- külsős szabadidős programok.

b.) egyéni jutalmazás:

- szóbeli vagy írásbeli dicséret: osztályfőnöki, nevelői, gyermekotthon vezetői
- oklevél,
- tárgyjutalom,
- jutalomzsebpénz,
- sport, kulturális rendezvény, külsős szabadidős program(ok) látogatása.

Felelősségre vonás:

A kötelességét nem teljesítő, a házi- és napirendet többször vagy súlyosan megszegő gyermekeket, a kötelességszegés arányában felelősségre vonjuk.

a) Írásbeli figyelmeztetést adhat

- csoportvezető
- osztályfőnök
- szakmai vezető
- tagiskola-vezető
- gyermekotthon vezető

b) írásbeli megrovást adhat

- gyermekotthon-vezető

Az írásbeli figyelmeztetés illetve megrovás fokozatban visszasorolással jár.

Engedély nélküli eltávozásról visszaérkezett gyermek kezdő fokozatba kerülhet!

VI. Kimenő és egyéb eltávozások szabályozása

1./ **Csoportos kimenő** az év minden napján engedélyezett felnőtt vezetésével.

2./ **Egyéni kimenőt** a csoportvezető nevelő engedélyezhet (a nevelő tartós távolléte esetén, pl. szabadság a 2. számú nevelő) a csoportba tartozó gyermekeknek.

- Kimenő engedéllyel látja el és beírja a portán lévő kimenő naplóba.
- Nevelő vagy gyermekfelügyelő kíséri le a portáig a kimenőre távozó nevelteket.

Ideje:

- Ünnepnapokon, szombaton és vasárnap: 14-17 óráig,
- Szünetekben: 15-18 óráig

Tanítási-, illetve munkanapokon egyéni kimenőre csak rendkívüli esetben (pl. városi sportköri tagság) van lehetőség!

Kimenőre az a gyermek mehet:

- Aki Alapozó, Haladó vagy Önálló szinten van az Egyéni Értékelési rendszer alapján.

Az illemtudó viselkedést mindenütt elvárjuk.

A szabályzatban foglaltaktól eltérni csak indokolt esetben és vezetői engedéllyel lehet.

Engedély nélküli távolmaradásról visszahozott, visszakerült és az újonnan befogadott gondozott egy hónapig nem mehet csoportos kimenőre (városi sétára), és az intézményen kívüli órákra, foglalkozásokra.

Hétvégi eltávozásra akkor mehetsz, ha gyámhivatali határozat engedélyezi és elérted az alapozó fokozatot.

Családodban történt rendkívüli esemény kapcsán látogatást biztosíthatunk hozzátartozóidhoz. A gyermekvédelmi gyámod hozzájárulásával a gyermekotthon vezető engedélyezheti a látogatást.

Az elért fokozatodnak megfelelően a tanítási szünetek idején szabadságra utazhatsz. Ehhez alapozó vagy haladó fokozat szükséges. A szabadságolásra nevelőd tesz javaslatot, melyet a gyermekvédelmi gyámod, és/vagy a gyámhivatalod határozata engedélyez.

VII. Napirend

I. Tanítási napokon:

- 06.30 Indul a nap, gondozód ébreszt, mosakodás, felöltözés
07.00 Közös reggeli étkezés az ebédlőben
07.40 Iskolai gyülekező, gyermekfelügyelő kíséretében
07.45 – 12.55 Iskola, 45 perces órák 10 perces szünetekkel
13.00 – 13.30 Közösen megebédelték
13.30 - 15.00 Szakkörök, felzárkóztatás, fejlesztés, munkáltatás
15.00 – 16.00 Tanulósobai foglalkozás, felkészülés a következő napi órákra
16.00 Uzsonna a csoportodban
16.15 - 18.00 Terápiák, hitéleti foglalkozások, munkáltatás, sportfoglalkozások
18.00 Közös vacsora az ebédlőben
18.30 - 21.30 Közösen rendet raktok, zuhanyoztok, szabadon eltöltheted az idődet
18:30 – 19.00 Takarítás
19:00 – 19:30 Zuhanyzás
19:30 – 21:30 Szabadidő
21.30 Villanyoltás, kezdődik az éjszakai pihenés

II. Szombaton: A tanítási napok rendjétől a következőkben tér el:

- 07.00 – 08.00: Felébreds, utána mosakodás, tisztálkodás
- 08.00 – 08,15: Közös reggeli az ebédlőben
- Délelőtt
 - csoportos közös programok,
 - nagytakarítás a csoportban, a szolgálatos felnőttek segítségével,
 - látogatóidat fogadhatod,
 - szabadfoglalkozás (a csoport heti terve szerint).
- 12.00 – 13.00: Közös ebéd
- A csoportban uzsonnáztok és vacsoráztok
18:30 -19:00 Takarítás
19:00 -19:30 Zuhanyzás
19:30 - 22:00 Szabadidő
- 22.00 - Villanyoltás, az éjszakás nevelő eltérhet az éjszakai pihenés kezdetétől

III. Vasárnapokon, ünnepnapokon: *Eltérés a szombati napirendtől:*

- Program: a nevelőtanár heti tervében meghatározott
- Fogadhatod látogatóidat
- A csoportban uzsonnáztok és vacsoráztok

A napirend szorgalmi időre érvényes.

Szünetekre (nyári, őszi, téli, tavaszi) külön napirend készül.

A napirendtől eltérni csak akkor lehet, ha a csoportvezető nevelő ezt indokoltnak tartja, a többi csoport munkáját nem zavarja és a felügyelet biztosítja van.

Napi feladataid általános beosztását a napirendben olvashatod. Minden hét végén csoportnevelőd tervet készít a következő hét programjaihoz, az éves munkaterv alapján, melyhez a Te véleményedet is kikéri.

A heti terv pontosan megnevezi azokat a **szakköröket** is, amelyeket minden gyermekünk számára biztosítunk. Szakköreink a következő témákat kínálják: rejtvényfejtés, sport, informatika, kreatív, rajz, drámapedagógia, egészségfejlesztő foglalkozások, sakk.

Részt vehetsz **külső rendezvényeken, programokon** is: koncerteken, városi megemlékezéseken, múzeumi, színházi és mozi látogatásokon stb.

Belső rendezvényeink egyrészt ünnepekhez kötődnek, másrészt saját hagyományokból fakadnak: közös karácsonyi ünnep és vacsora minden gyermek és dolgozó számára; Sport Nap, Szüreti Fesztivál stb.

A foglalkozások, programok tervezésébe, összeállításába, megvalósításába a gyermekönkormányzat tagjainak koordinálásával, szervezésével Te is aktívan bekapcsolódhatsz. Az említett programokhoz a gyermekotthon biztosítja az anyagi és személyi feltételeket.

VIII. Érdekvédelmi tevékenység

A gyermekotthon működésébe a gyermekeket érintő valamennyi témába Te is beleszólhatsz, abban aktívan részt vehetsz. Nemcsak Te, de szüleid és törvényes képviselőd és az érdekképviselői szervezet szóban és írásban véleményt mondhat, ötletet, javaslatot tehetnek, vagy panasszal élhetnek az ellátás, nevelés, fejlesztés helyzetéről a gyermeki jogok érvényesüléséről és az intézmény dolgozóinak tevékenységéről.

A gyermekönkormányzat a Ti véleményeteket, érdekeiteket képviseli, mindazon, az intézmény egészét érintő kérdésekben, amelyek a neveléssel, oktatással, a gyermeki jogok és kötelességek betartásával és gyakorlásával függnek össze. Így különösen a házirend, napirend jóváhagyásában, a jutalmazás szabályozásában, a szabadidős programok, intézményi rendezvények tervezésével, szervezésével kapcsolatosan valamint egyéb kérdésekben (étlap, tisztálkodó-szerek, ruházat).

Fórumok

- Otthongyűlés – havonta egyszer van,
- Érdekképviselői Fórum,
- Gyermekönkormányzat – tagjait (7 fő – csoportonként 1 fő) titkos szavazással Ti választjátok magatok közül – havonta egyszer találkoznak.
- Az önkormányzat vezetője képviseli a gyermekotthon lakóit azokon az intézményi fórumokon, ahová meghívják.

Működés

- A gyermekek érdekképviselőit a gyermekönkormányzat látja el a fenti fórumokon keresztül a Gyermekönkormányzat SZMSZ szerint.
- A gyermekönkormányzatot egy nevelő segíti, akit az intézmény vezetője bevon a gyermekkel kapcsolatos döntésekbe.

Panaszjog

- Ti, a születek, törvényes képviselőitek, valamint a gyermekönkormányzat panaszjoggal élhetnek az intézmény vezetőjénél és a gyermekotthon érdekvédelmi fórumánál az alábbi esetekben:
- az ellátásokat érintő kifogások orvoslása érdekében. Ilyen esetek: életkorotoknak és egészségeteknek megfelelő étkezések biztosítása; az évszakoknak, a törvényi előírásoknak megfelelő ruházatok biztosítása; a ruházatok tisztítása, javítása; a mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételek, valamint a tisztálkodási és testápolási szerek biztosítása; tankönyvek, tanszerek, egyéb iskolai felszerelések biztosítása; kapcsolattartás esetén a postai költségek (levelezés), a telefonálások elősegítése és biztosítása; a szabadidős tevékenységeitek (kulturálódás, játék, sport) szükséges

eszközeinek, feltételeinek biztosítása; a zsebpénzzel történő ellátásokat problémái.

- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén. Ilyen esetek: emberi méltóságok tiszteletben tartása; bántalmazással (fizikai, lelki, szexuális erőszak), elhanyagolással szembeni védelmek; kapcsolattartásokkal kapcsolatos nehézségek, problémák; szabad véleménynyilvánítás akadályoztatása esetén; tájékoztatás elmaradása, megtagadása jogaitokról, azok érvényesítésének lehetőségeiről; megfelelő ellátások, nevelések, oktatások sérülése; hit- és vallásoktatásban való részvételek akadályoztatása; érdeklődéseknek megfelelő szabadidős foglalkozásokon, valamint felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon történő részvételek biztosítása.

Szüleitek vagy törvényes képviselőitek a gyermekotthon vezetőinél kérelmezhetik, hogy betekinthesse a rólad készített adatlapokba, iratokba. Amennyiben ezt megtagadják, nem engedélyezik, panasszal élhetnek szüleid és törvényes képviselőd az intézmény vezetőjénél, valamint az érdekképviseleti fórumnál.

A gyermekotthonunkban **panaszládát** helyeztünk el, melyet a földszinten találtok meg. A panaszládát heti rendszerességgel az egyik vezető egy tanú jelenlétében nyitja fel. A megtekintés feljegyzésben kerül rögzítésre, mely a láda felnyitásának időpontját, annak tartalmát, valamint a felnyitásnál jelenlévők nevét, beosztását, aláírását.

Panasz esetén a feljegyzés és a panasz egy másolati példánya a gyermekotthon vezetőjéhez és az intézményvezetőhöz kerül eljuttatásra.

Ha panasz érkezett a ládába, akkor a gyermekotthon vezetője rendelkezik és intézkedik. Intézkedéséről tájékoztatja az intézményvezetőt, a panasz bejelentőjét és az érintetteket.

Amennyiben a panasz tárgya meghaladja a gyermekotthon-vezető illetékességét, vagy érdekellentét, konfliktushelyzet áll fenn az intézményvezető rendelkezik.

Gyermekotthon-vezetői fogadóóra: hétfő, szerda: 14. 00 – 15. 00-ig.

A gyermekotthon vezetője köteles a véleményeket figyelembe venni, a panaszokat kivizsgálni és 15 napon belül tájékoztatást adni a megoldás módjairól. Ha ez nem történik meg vagy az intézkedés nem elégséges, úgy a panaszt indítványozó az intézmény fenntartójához vagy a Megyei Gyámhivatalhoz fordulhat jogorvoslatért.

Gyámjaitok telefonos és postai elérhetőségét, címét a gyermekügyi irodában, csoportvezető nevelődtől vagy a gyermekvédelmi ügyintézőtől megtudhatod. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy telefonon beszélni tudjatok.

Érdekképviselői fórum

A Fórum feladatai

- az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttet érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekvédelmi gyámnál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A Fórum tagjai

- a gyermekönkormányzat képviselői, a fiatal felnőttek képviselői,
- az ellátásban részesülő gyermek szülei, vagy más törvényes képviselői,
- az intézmény dolgozóinak képviselője,
- az intézményfenntartó képviselője.
- A gyermekotthonunkban működő fórumba a gyermekek, fiatal felnőttek két tagot, az intézmény közalkalmazottjai közül egy képviselőt, a gondozott gyermekeink törvényes képviselői egy tagot választanak. A fenntartó egyedi döntéssel delegálja tagját.

IX. Adatkezelés és adatvédelem

A gyermekotthon a gyermekekről nyilvántartást vezet, amelyek tartalmazzák:

- gyermek alapvető személyi adatait
- gyermek állampolgárságát
- a gyermek legutolsó lakó-, illetve tartózkodási helyét
- a gyermekotthoni ellátásra való jogosultság feltételeire és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat,
- a gyermekotthoni ellátás megállapítására, megváltoztatására és megszüntetésére vonatkozó döntést,
- a gyermekotthoni ellátás igénybevételének és megszűnésének időpontját,
- jellemzéseket
- a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos, azokat megalapozó nevelői, szakértői, bizottsági és egyéb szakemberek által készített véleményeket.

A fenti nyilvántartásokból adat csak az adatigénylésre jogosult szervnek, személyeknek és a gyermekvédelmi hatáskört gyakorló szervezeteknek, személyeknek szolgáltatható ki, írásbeli kérelemre.

A gondozott a személyére vonatkozó adatok tekintetében betekintési és helyesbítési jogával élhet, amely jogának gyakorlását a szakmai vezetőől kérheti.

A gyermekotthonban élő gondozottak, és az ott dolgozók személyének védelme érdekében – engedély nélkül - tilos bármiféle hang- és/vagy képfelvétel készítése a gyermekről, felnőttekről. A hang és kép felvétel készítéséhez engedélyt adhat a gondozottak törvényes képviselője.

A gondozási helyen ellátott tizennyolc év alatti gyermekekről kamerafelvétel készítése kapcsán figyelemmel kell lenni arra is, hogy a gyermekek érdekeivel nem lehet ellentétes a felvétel készítése, illetve annak felhasználása. Mindezekre tekintettel – összhangban az alapvető jogok biztosa és helyettesei által a tárgykörben kiadott közleményben foglaltakkal – a gyermekek pártpolitikai célú szerepeltetése, illetve a gyermekekről készült felvételek pártpolitikai célra történő felhasználása még az önkéntességgel, a beleegyezéssel vagy a szülői hozzájárulással sem igazolható, ezáltal tilos!

Egyéb tudnivalók

1. A gyermekek személyi igazolványát elhelyezésének megváltoztatásáig a gyermekotthonban őrizzük.
2. A TB kártya és diákigazolvány kiadására indokolt esetben kerülhet sor.
3. Kimenő esetén kimenő engedéllyel, eltávozás és szabadság ideje alatt a gyermek diákigazolványával, valamint távozási engedélyével igazolja személyazonosságát és a gyermekotthonon kívüli tartózkodásának jogosságát.

Az intézmény minden dolgozója számára tilos az öncélú kapcsolattartás a gondozott gyermekkel, azaz veled és a társaiddal a különböző online felületeken, közösségi oldalakon, ideértve bármilyen elektronikus levelezést is. Kivételt jelent, ha a gyermek által küldött üzenet olyan tényállapotra, eseményre hívja fel a figyelmet, amely haladéktalan intézkedés megtételét írja elő a dolgozók számára. Ebben az esetben a munkavállaló a történés tekintetében azonnali értesítéssel kell, hogy legyen a felettese irányában is.

A magánélet védelme kiterjed a fizikai és az interneten megvalósuló zaklatásra egyaránt. Az egyéni méltóságodhoz és magánéletedhez fűződő jogaidat biztosítani kell a közösségi médiatérben is. Ezért fokozottan kérünk, hogy jelezd

felénk, ha számodra bármilyen bántó, sértő vagy megalázó üzenet érkezik. Ezzel együtt felhívjuk a figyelmedet arra, hogy amennyiben önmagad vagy a társaid védelme miatt az szükségesnek mutatkozik, úgy a közösségi médiatérben történő cselekedeteidet a munkatársak ellenőrizhetik.

ZÁRADÉK

A házirendet az intézményvezető, a nevelőtestület, a gyermekönkormányzat valamint az érdekképviselői fórum egyetértésével hagyja jóvá.

A házirendet a gyermekotthon forgalmas helyén **kifüggesztjük**. Nemcsak te, de szüleid, gyermekvédelmi gyámod is olvashatják.

Kalocsa, 2026. 06.29.

Hatályba lépés dátuma: Kalocsa, 2026. 06.29.

Horváth Zoltán

Horváth Zoltán
mb.intézményvezető

Juhász Gábor

Juhász Gábor
gyermekotthonvezető

Érdekképviselői fórum képviselői

Udvari Zoltán

nevelő

Vereki Tamás Dominik

gyermekönkormányzat elnöke

Köbény István

gyermekönkormányzat alelnöke

A Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság részéről a házirendet jóváhagyó:

Budapest, 2026. év *július* hó *17* nap.

Sidóvics Ferenc
főosztályvezető

Látogatás rendje

Tisztelt Látogatók!
Kedves Hozzáértők!

A látogatás rendjét és a látogatások alkalmával történő elvárásainkat a Házirendből részletesen megismerhetik.

Felhívom ugyanakkor a tisztelt látogató hozzáértők figyelmét, hogy az intézményünkben való kapcsolattartás alkalmával az alábbi szabályok betartása is **KÖTELEZŐ**:

- Ha pénzt hoznak gyermekeiknek, hozzáértőiknek, abban az esetben a szolgálatban lévő munkatársunknak adják át az összeget, ne a fiatalnak!
- Amennyiben bármilyen értéket, értéktárgyat szándékoznak a gyermekeknek adni, azt szintén a szolgálatban lévő kollégánknak adják át!
- Ha nagyobb mennyiségben ételt, édességet, innivalót hoznak a fiatal számára, azt a csoportban dolgozó munkatársunknak legyenek szívesek átadni!
- Tilos a hozzáértő gyermekeknek, fiataloknak bármilyen dohányárut, ezzel kapcsolatos eszközt, gyógyszert, gyógyhatású készítményt hozni, valamint átadni!

A fenti elvárások és a Házirendben előírtak megszegése a látogatás felfüggesztését vonhatja maga után!

Kérjük Önöket szabályaink tudomásul vételére és betartására!

Köszönettel:

Kalocsa, 2026. 06. 29.

Követelményrendszer a szocializációs fokozatok teljesítéséhez

1. A gyermek kötelessége, hogy megfelelő gondozása és nevelése érdekében együttműködjön a vele foglalkozó pedagógusokkal, képességeinek megfelelően részt vegyen a tanulmányi munkában, a csoport- és otthonszintű foglalkozásokon, programokon.
2. Az otthonba érkező új gondozott gyermek legalább egy hónapi beilleszkedési időszakig belépő fokozatú, további fokozatba csak ezt követően sorolható.
3. A szabályok betartása, a magatartás, szorgalom és az elért teljesítmény alapján a gondozott gyermek további szocializációs fokozatba nyer besorolást. (kezdő, alapozó, haladó, önálló fokozat).
4. A fokozatokban való előrelépésről a csoport és osztálykeretben történő értékelések alapján havonta, a pedagógiai tanácsülés (nevelő, iskolai tanárok, intézményi vezetők) dönt.
5. Súlyos fegyelmi vétség esetén fokozatbeli visszaminősítésre kerülhet sor, amelyről a szakmai vezetéssel egyeztetve a csoportnevelő is dönthet.
6. Legsúlyosabb fegyelmi vétségek:
 - tiszteletlen, durva magatartás felnőttekkel és társakkal (pl. a verbális és fizikai agresszió bármely megnyilvánulása)
 - szökés tervezése, szökési kísérlet, engedély nélküli eltávozás
 - a tanulmányi és egyéb munkák megtagadása
 - tiltott tárgyak rejtegetése és használata (pl.: szűrő- és vágó eszköz, tűz gyújtására alkalmas tárgy, alkohol, kábítószer, vegyszer, gyógyszer, pénz, dohányáru)
 - szándékos károkozás

Alapkövetelmények (belépő és kezdő fokozat számára):

- A gondozott gyermek megismeri a Házi rendet, a gyermekotthoni közösségi élet legfőbb szabályait, igyekszik a Napirend szerint végezni feladatait.

- Megismeri az alapvető emberi érintkezési és együttélési szabályokat, viselkedésével nem sérti meg azokat, tiszteletben tartja nevelői és társai személyiségi jogait.
- Nyitott az emberi kapcsolatok kialakítására, őszinteségre törekszik, problémás helyzetekben elfogadja a segítséget.
- Megismeri a véleménynyilvánítás fórumait, módjait, formáit.
- Folyamatos gondozói segítséggel megtanulja az alapvető önkiszolgáló tevékenységeket, tisztántartja önmagát, igényes megjelenésére és felszerelésére, óvja környezetét.
- Gyakorolja a kultúrált étkezési szokásokat.
- Az iskolában igyekszik egyre eredményesebben tanulni, segítség és ellenőrzés mellett rendszeresen készül a tanítási órákra, amelyeken fegyelmezetten viselkedik.
- Bekapcsolódik a csoportfoglalkozásokba, törekszik arra, hogy csoportját az intézményi programokon, rendezvényeken szereplésével képességeinek megfelelően képviselje.
- Szabadidejét a felkínált lehetőségekkel igyekszik hasznosan eltölteni, tehetségének megismerése céljából bekapcsolódik a szervezett szabadidős programokba.
- Törekszik arra, hogy a szabályokat betartsa akkor is, ha nem ellenőrzik, súlyos vétséget nem követ el.
- Nem utasítja el a támogatást személyiségének pozitív irányba történő alakításához.

A belépő fokozatú gondozott gyermek az alapkövetelmények teljesítésének mértékében kerül átsorolásra kezdő, alapozó, vagy haladó fokozatba.

A kezdő fokozatú gyermek előrelépése az alapozó fokozatba történhet.

Az alapozó fokozat követelményei:

Az alapozó fokozatú gyermek:

- Már ismeri, és ellenőrzés mellett, igyekszik betartani a Napirendet, az együttélés szabályait.
- Irányítással tisztán és rendben tartja önmagát és környezetét.
- Magatartásával nincsenek komoly problémák sem az otthonban, sem az iskolában.
- A tanítási órákra segítséggel rendszeresen felkészül, igyekszik egyre önállóbban és eredményesebben tanulni.

- Bekapcsolódik a közösségi életbe.
- Őszinte nevelőihez, tanáraihoz, törekszik bizalmi kapcsolat kialakítására.
- Tisztelettudóan és kulturáltan viselkedik a felnőttekkel és társaival, tiszteletben tartja mások személyiség jogait.
- Készül az intézményi rendezvényekre, ezeken aktívan szerepel,
- Az intézményen kívüli programokon az elvárásoknak megfelelően képes viselkedni.
- Konfliktus esetén, számonkérés alkalmával saját hibáit és azok következményeit vállalja. Elfogadja a támogatást személyiségének pozitív irányba történő alakításához.

Ha az alapozó fokozatú gondozott gyermek súlyos fegyelmi vétséget követ el, vagy folyamatosan nem felel meg a követelményeknek, akkor visszaminősülhet kezdő fokozatba.

A gyermek előrelépése a haladó fokozatba történik.

A haladó fokozat követelményei:

- Ismeri és gyenge kontroll mellett is igyekszik betartani a napirendet és az együttélési szabályokat.
- Mindig ápolts és igényes megjelenésére, környezetére.
- Magatartásával igyekszik mindig példát mutatni, nincsenek vele problémák sem az otthonban, sem az iskolában.
- Törekszik arra, hogy minél több területen szerezzon ismereteket, melyeket megpróbál a gyakorlatban is hasznosítani. A tanórákra rendszeresen felkészül,
- Részt vesz a közösségi életében, elfogadja társait.
- Őszinte nevelőihez, tanáraihoz, törekszik a bizalmi kapcsolat megszilárdítására.
- Vállalja hibáit és azok következményeit.
- Aktívan részt vesz önismeretének fejlesztésében.
- Igénye van a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére.
- Egyéni kimenők alkalmával a társadalmi együttélési szabályokat, önálló társa támogatása mellett tudja alkalmazni, szabadsága idején már önállóan is képes rá.

Ha a haladó fokozatú gondozott gyermek súlyos fegyelmi vétséget követ el, vagy folyamatosan nem felel meg a követelményeknek, akkor visszaminősülhet alapozó vagy kezdő fokozatba. A gyermek előrelépése önálló fokozatba történhet.

Az önálló fokozat követelményei:

- Ellenőrzés nélkül, önállóan betartja a napirendet.
- Mindig ápoltság, igényes megjelenésére, környezetére.
- Magatartásával mindig példát mutat társainak, a konfliktusait kezelni képes.
- Képességeihez mértén önállóan tanul. Arra törekszik, hogy az eddig elsajátított ismereteit minden területen (iskola, otthon) önállóan tudja hasznosítani, sokféle feladatot tudjon elvégezni.
- Megszervezi önmaga szabadidős tevékenységét és segíti társait annak tartalmas és változatos eltöltésében.
- Aktív résztvevője, irányítója a közösségi életnek, támogatja társait fejlődésükben.
- Reális (személyiségállapotához illeszkedő) önismerettel, és jövőképpel rendelkezik.
- Külső és belső kapcsolatait a stabilitás jellemzi. Már képes egyéni érdekeit alárendelni a közösség érdekének.
- Viselkedése mindig kulturált, a társadalmi együttélési szabályokat is önállóan tudja alkalmazni egyéni kimenők, hétvégi eltávozások és szabadság alkalmával.
- Öszinte nevelőihez, ha vét a szabályok ellen, önként beismeri, nem él vissza a felnőttek bizalmával.

Ha az önálló fokozatú gondozott gyermek fegyelmi vétséget követ el, vagy folyamatosan nem felel meg a követelményeknek, akkor haladó, alapozó vagy kezdő fokozatba minősül vissza, a vétség súlyától függően.

Kalocsa, 2026...06.29.....

**Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola**

Nyilatkozat tájékoztatás megtörténtéről

A Gyvt. 33 §. alapján az intézménynek kötelessége tájékoztatni az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, illetve a fiatal felnőttet;

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról
- a hozzátartozókkal való kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról
- az intézmény házirendjéről
- panaszjog gyakorlásának módjáról
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek- képviseleti fórumról
- a fizetendő térítési illetve gondozási díjról

Az intézményben elhelyezett gyermek és törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt fenti tartalmakban való tájékoztatása az ellátás megkezdésekor megtörtént, melynek valódisága az érintettek aláírásával igazolódik.

Kalocsa, év.....hónap.....nap.

.....
intézmény részéről

.....
ellátott gyermek
fiatal felnőtt

.....
törvényes képviselő

**Kalocsai Központi Speciális Gyermekotthon,
Általános Iskola és Szakiskola**

Megállapodás utógondozói ellátásra

Az intézményben elhelyezettnév.....szül.hely,
.....szül.idő.....anyja neve gondozott írásbeli kérelmére
a Speciális Gyermekotthoni Központ Általános Iskola és Szakiskola Kalocsa-i
gyermekotthona vállalja részére az utógondozói ellátás biztosítását.

1. Az ellátás a kérelmező megkezdett iskolai tanulmányának befejezéséig
.....évhónap tart.
2. Az utógondozói ellátás során a Gyermekotthon az ellátott részére teljes körű
ellátást és a további elhelyezéshez vagy az önálló élet megkezdéséhez szükséges
tanácsadást, segítségnyújtást biztosít.
3. Az ellátást nyújtó az ellátásért a fenntartó által meghatározott térítési díjat számít
fel.
4. Az ellátást nyújtó a fiatal felnőtt vagyonkezelésével járó feladatokat nem vállalja,
ezt a gyámhivatali határozatban az illetékes megyei gyermekvédelmi szakellátó
rendszerből kijelölt utógondozó, vagy vagyonkezelő biztosítja.
5. Fiatal felnőtt vállalja, hogy az utógondozói ellátás időtartama alatt az intézmény
házirendjét, egyéb belső szabályait maradéktalanul betartja, a felnőttek
útmutatásait elfogadja, velük együttműködik.
6. Fiatal felnőtt elfogadja, hogy elhelyezése továbbra is csoportközösségben történik
és nagykorúsága okán többletjogokra nem formál igényt.
7. Fiatal felnőtt tudomásul veszi, hogy súlyos szabályszegés, vagy a többi gyermekre
káros magatartás esetén a gyermekotthon a cselekmény súlyától függően az
utógondozói ellátást akár azonnali hatállyal is megszüntetheti, amiről
haladéktalanul tájékoztatja a gyámhivatalt.

Jelen megállapodás a felek aláírásával érvényesül, és bármelyik fél kezdeményezésére
megszüntethető.

Kalocsa,év,hó,nap

.....

gyermekotthonvezető

.....

fiatal felnőtt